

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 97

50 tomas

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2007 m. balandžio 28 d.

Pranešimo Nr.	Turinys	Puslapis
	III <i>Parengiamieji aktai</i>	
	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	
	433-ojoje plenarinė sesija, 2007 m. vasario 15 d.-16 d.	
2007/C 97/01	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo įsteigiamas Bendrijos statistinės informacijos politikos Europos patariamasis komitetas COM(2006) 653 <i>final</i> — 2006/0217 (COD)	1
2007/C 97/02	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičiančią Direktyvą 2000/60/EB COM(2006) 397 <i>final</i> — 2006/0129 (COD)	3
2007/C 97/03	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Biologinės įvairovės mažėjimo sustabdymas iki 2010 m. ir jos išsaugojimas ateityje Ekosistemų funkcijų išsaugojimas žmonių gerovei COM(2006) 216 <i>final</i>	6
2007/C 97/04	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (Kodifikuota redakcija) COM(2006) 543 <i>final</i> — 2006/0170 (COD)	12
2007/C 97/05	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl grynaveislių veislinių galvijų (kodifikuota redakcija) COM(2006) 749 <i>final</i> — 2006/0250 (CNS)	13
2007/C 97/06	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (kodifikuota redakcija) COM(2006) 652 <i>final</i> — 2006/0214 (COD)	14
2007/C 97/07	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto poveikiu darbe (Kodifikuota redakcija) COM(2006) 664 <i>final</i> — 2006/0222 (COD)	15

2007/C 97/08	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Europos logistikos politikos	16
2007/C 97/09	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl saugios informacinės visuomenės strategijos — Dialogas, partnerystė ir teisių suteikimas COM(2006) 251 <i>final</i>	21
2007/C 97/10	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos persvarstymo	27
2007/C 97/11	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato pagal EB steigimo sutarties 138 straipsnio 2 dalį dėl darbo jūroje standartų stiprinimo COM(2006) 287 <i>final</i>	33
2007/C 97/12	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl ES ir Japonijos santykių: pilietinės visuomenės vaidmuo	34
2007/C 97/13	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rezoliucija dėl Atnaujintos Lisabonos strategijos įgyvendinimo	39

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETAS

433-OJOJE PLENARINĖ SESIJA, 2007 M. VASARIO 15 D.-16 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo įsteigiamas Bendrijos statistinės informacijos politikos Europos patariamasis komitetas

COM(2006) 653 final — 2006/0217 (COD)

(2007/C 97/01)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. gruodžio 22 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo įsteigiamas Bendrijos statistinės informacijos politikos Europos patariamasis komitetas*.

Kadangi darbas skubus, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas savo 433-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (2007 m. vasario 16 d. posėdis), pagrindine pranešėja paskyrė Susanna Florio ir priėmė šią nuomonę 105 nariams balsavus už, 0 prieš ir 2 susilaikius.

1. Įžanga

1.1 Šioje nuomonėje EESRK nori išreikšti savo poziciją dėl Komisijos pateikto Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo⁽¹⁾, kuriuo siekiama reformuoti Europos ekonomikos ir socialinės informacijos patariamąjį komitetą (CEIES).

1.2 Nuo pat įkūrimo CEIES yra konsultacinis organas, skatinantis statistikos rengėjų ir naudotojų dialogą Europos lygiu.

1.3 Pagrįsdama savo pasiūlymą, Komisija pabrėžia, kad konsultacijų, vykdytų siekiant reformuoti patariamąjį komitetą, metu išryškėjo kai kurie bendri prioritetai:

- sukurti veiksmingesnį ir mažesnį organą,
- reformuotas CEIES pagerintų Bendrijos statistinių duomenų kokybę,
- reformuotas CEIES turėtų atlikti aktyvesnį strateginį vaidmenį, kurio tikslas — padėti Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos Komisijai koordinuoti Bendrijos statistinės informacijos politikos tikslus ir prioritetus,

— reformuotame CEIES turi būti atstovaujama visiems su Europos statistika susijusiems dalyviams, įskaitant pilietinę visuomenę.

2. Komisijos pasiūlymas

2.1 Europos Komisijos sprendimo pasiūlymu įsteigiamas naujas CEIES, 1 straipsnyje įvardijamas kaip „Bendrijos statistinės informacijos politikos Europos patariamasis komitetas“, kuris padėtų Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos Komisijai koordinuoti Bendrijos statistinės informacijos politikos tikslus ir prioritetus.

2.2 Sprendimo pasiūlyme taip pat numatytas aktyvesnis patariamojo Komiteto vaidmuo rengiant Bendrijos statistikos programą. Komisija konsultuosis su komitetu, o pastarasis pateiks nuomonę dėl:

- programos tikslingumo atsižvelgiant į Europos integraciją, pokyčius ir į Bendrijos veiklą, susijusią su ekonomine, socialine ir technine pažanga,
- programos įgyvendinimui reikalingus išteklius, įskaitant išlaidas.

2.3 Be to, CEIES uždavinys — atkreipti Komisijos dėmesį į sritis, kuriose, jo manymu, reikėtų plėtoti naują statistinę veiklą, ir patarti Komisijai, kaip geriau tenkinti naudotojų poreikius informacijos kokybės srityje.

⁽¹⁾ COM(2006) 653 def. — 2006/0217 (COD).

2.4 Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos prašymu komitetas teikia nuomonę dėl klausimų susijusių su:

- naudotojų poreikiais rengiant Bendrijos statistinės informacijos politiką,
- Bendrijos statistikos darbo programos prioritetams,
- turimų statistikos duomenų vertinimu,
- statistikos duomenų kokybe ir sklaida.

2.5 Komitetas taip pat teikia ataskaitas Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai apie naudotojų poreikius ir duomenų teikėjų patiriamas išlaidas.

2.5.1 Komisija kasmet teikia ataskaitą apie tai, kaip buvo atsižvelgta į komiteto nuomones.

2.6 Europos Komisijos sprendimo pasiūlymu siūloma sumažinti CEIES narių skaičių nuo šiuo metu esančių 79 iki 25. 4 straipsnyje nurodoma, kad 14 narių į naująjį komitetą skiria Komisija, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir Taryba. Kiekviena valstybė narė turi pasiūlyti du aukštos kvalifikacijos statistikos srities kandidatus, o Komisija, atrinkdama 14 narių, turi siekti, kad būtų tinkamai atstovaujama pilietinei visuomenei, įskaitant mokslo bendruomenę, ir deramai atsižvelgta į įvairias Bendrijos statistikos programoje numatytas statistikos sritis.

2.6.1 Dešimt narių tiesiogiai skiria toliau išvardyti organai, kuriems jie priklauso:

- vienas Europos Parlamento atstovas;
- vienas Tarybos atstovas;
- vienas Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto atstovas;
- vienas Regionų komiteto atstovas;
- vienas Europos centrinio banko atstovas;
- du Statistikos programų komiteto atstovai;
- vienas narys, atstovaujantis Europos pramonininkų ir darbdavių konfederacijų sąjungai (UNICE);
- vienas narys, atstovaujantis Europos profesinių sąjungų konfederacijai (ETUC);
- vienas narys, atstovaujantis Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacijai (UEAPME);

2.6.2 Eurostato generalinis direktorius yra Komiteto ex-officio narys.

2.7 Siekiant parengti nuomones ypač sudėtingais statistikos klausimais, reforma numato naują — galimybę sudaryti laikinas darbo grupes, kurioms pirmininkautų vienas iš CEIES narių.

2.8 Šiuo Komisijos pateikto sprendimo pasiūlymu panaikinas ankstesnis Tarybos sprendimas 91/116/EEB.

3. Pastabos ir išvados

3.1 ES išsiplėtus iki 27 valstybių, be kitų reformų, iškilo būtinybė reformuoti CEIES. Tai pripažįsta ir šios struktūros atstovai. Iš tiesų, būtina, kad tokio pobūdžio struktūra ne tik kuo geriau atspindėtų įvairias nacionalines realijas, bet ir gebėtų kuo geriau tenkinti Europos statistikos naudotojų ir teikėjų poreikius.

3.2 Strateginio CEIES vaidmens stiprinimas nustatant ir vertinant prioritetus bei galimybę sukurti *ad hoc* darbo grupes yra svarbūs žingsniai, kuriais šiai struktūrai bus suteikti įgaliojimai ir užtikrintos būtinos lėšos.

3.3 Galima pritarti tikslui sukurti veiksmingesnį ir mažesnį komitetą, tačiau taip pat būtina užtikrinti jo narių savarankiškumą, sprendimų svarumą ir neutralumą. Todėl EESRK kyla abejonių dėl siūlomos naujos komiteto sudėties. Jei šios struktūros tikslas, kaip yra siūloma — skatinti statistikos naudotojų ir rengėjų dialogą, tai, EESRK manymu, į jo sudėtį turėtų įeiti gerokai mažiau institucijų atstovų.

3.4 Be to, siūlomu būdu sudarant komitetą negalima užtikrinti, kad realiai bus išreikšta tokių institucijų kaip Europos Parlamentas arba, pavyzdžiui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė, kadangi jose yra atstovaujama įvairiems politiniams interesams ir interesų grupėms.

3.5 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas yra Europos Sąjungos organas, kurio tikslas — atstovauti įvairiems socialiniams ir ekonominiais interesams bei pilietinės visuomenės dalyviams. Tai, kad naujajame Bendrijos statistinės informacijos politikos Europos patariamajame komitete EESRK, kaip ir kitoms Europos institucijoms, atstovaus tik vienas narys, verčia galvoti, kad tokiu būdu siekiama sumažinti šio komiteto, kaip Europos patariamojo organo, reikšmę.

3.6 Dėl EESRK atliekamo vaidmens ir sudėties, konsultacijų procese turėtų būti labiau atsižvelgiama į jo nuomonę ne tik dėl jo institucinės reikšmės, bet ir dėl jo gebėjimo išreikšti Europos pilietinės visuomenės požiūrį.

3.7 Sprendimo pasiūlyme numatyta, kad pilietinei visuomenei atstovaus 14 Komisijos paskirtų narių, tačiau nenurodomi, kokie bus atrankos kriterijai juos parenkant iš įvairių Europos asociacijų. Prie pastarųjų prisijungs dar 10 narių, atstovaujančių institucijoms, ES socialiniams partneriams ir Eurostatui.

3.8 EESRK pritaria CEIES reformoms, tačiau prašo, kad Komisijos pasiūlyme būtų pripažintas ir įvertintas jo patariamasis vaidmuo Bendrijos statistinės informacijos srityje.

2007 m. vasario 16 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičiančią Direktyvą 2000/60/EB

COM(2006) 397 final — 2006/0129 (COD)

(2007/C 97/02)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 175 straipsniu, 2006 m. rugsėjo 15 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičiančią Direktyvą 2000/60/EB*.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 25 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Stéphane Buffetaut.

433-ioje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (2007 m. vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 188 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 9 susilaikius.

1. Kodėl reikalinga aplinkos kokybės standartų direktyva

1.1 Iš esmės siūloma priimti antrinę direktyvą atsižvelgiant į Vandens pagrindų direktyvą (2000/60/EB). Pagrindų direktyvoje buvo apibrėžta kovos su chemine vandens tarša strategija. Iš tikrųjų, dėl šios taršos gali suirti vandenų ekosistemos ir nelikti biologinės įvairovės ir buveinių. Be to, teršalai gali kauptis maisto grandinėje, o žmonės vandenyje esančių teršalų poveikį gali patirti ne tik vartodami žuvį arba kitus vandens produktus ir gerdami vandenį, bet ir sportuodami ar pramogaudami.

1.2 Reikėtų pabrėžti ir tai, kad, uždraudus teršalus norminiais aktais, jie dar ilgai gali išlikti aplinkoje, jie gali būti pernešami dideliu atstumu ir daryti poveikį vietovėms, kurioms iš pradžių lyg ir negrėsė tarša.

1.3 Pažymėtina, kad šių teršalų šaltiniai yra labai įvairūs: namų ūkio veikla, žemės ūkis, deginimas, pramonė ir pan.

1.4 Pirmajame etape Komisija pateikė 33 medžiagų, laikomų prioritetine problema visoje Bendrijoje, sąrašą (Sprendimas 2455/2001/EB). Teikiamu direktyvos pasiūlymu siekiama užtikrinti „aukšto lygio apsaugą“ nuo rizikos, kurią šios 33 prioritetingos medžiagos ir kai kurie kiti teršalai kelia vandenyje arba per jį.

1.5 Šiuo tikslu direktyvos projekte nustatomi aplinkos kokybės standartai. Jame nurodyta, kad nemažai išmetamųjų teršalų kontrolės procedūrų, būtinų šiems standartams pasiekti, jau buvo patvirtintos įvairiais pastarųjų metų Bendrijos teisės aktais.

1.6 Pasiūlyme taip pat numatyta panaikinti kai kurias galiojančias antrines direktyvas, visų pirma todėl, kad mokslo ir technikos srityje padaryta pažanga, be to, esama teršalų, kurie iki šiol nebuvo reglamentuojami.

2. Aplinkos kokybės standartų nustatymo metodas

2.1 Komisija siūlo ir tarpusavyje susieja du vertinimo kriterijus:

— metinis vidurkis;

— didžiausia leistina koncentracija.

2.2 Taigi, aplinkos kokybės standartas apibrėžiamas ne tik atsižvelgiant į didžiausią leistiną koncentraciją siekiant išvengti rimtų negrįžtamų, per trumpą laiką dėl stiprios taršos atsiradusių padarinių ekosistemoms, bet ir į metinį vidurkį, kuriuo siekiama išvengti negrįžtamų ilgalaikių padarinių, atsirandančių dėl nuolatinės nestiprios taršos.

2.3 Komisija siūlo, kad daugumos medžiagų standartai būtų taikomi paviršiniame vandenyje esantiems teršalams. Tačiau Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurių medžiagų, kurios gali kauptis maisto grandinėje, atžvilgiu, AKS vertės, nustatomos tik paviršiniame vandeniui, gali būti nepakankamos, kad būtų išvengta netiesioginio poveikio ir antrinio apsinuodijimo. Todėl siūlo, kad trijų iš šių medžiagų (heksachlorbenzeno, heksachlorbutadieno ir gyvsidabrio) aplinkos kokybės standartus biotai nustatytų valstybės narės.

3. Europos Sąjungos ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimas

3.1 Komisija siūlo, kad aplinkos kokybės standartai vandens politikos srityje turi būti nustatomi Bendrijos lygiu, kad visų valstybių narių aplinkos apsaugos lygis būtų vienodas ir visiems ūkio subjektams būtų užtikrintos vienodos sąlygos. Apskritai Komisija mano, kad dabartinės išmetamųjų teršalų kontrolės priemonės turėtų būti tinkamos, kad valstybės narės galėtų įgyvendinti kokybės standartus. Jeigu prireiktų papildomų priemonių, valstybėms narėms turėtų būti palikta galimybė atitinkamas kontrolės priemones įrašyti į priemonių programas, kurios turi būti parengtos atskirai kiekvienam upės baseinui atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnį.

4. Siūlomos priemonės

4.1 Direktyvos esmė:

- aplinkos kokybės standartų nustatymas įvedant pereinamąją viršijimo zoną;
- išmetamųjų teršalų, išleidimo ir nuotėkių sąrašo sudarymas siekiant patikrinti, ar siekiama sumažinimo tikslų;
- kai kurių galiojančių antrinių direktyvų panaikinimas;
- prioritetinių pavojingų medžiagų iš 14 svarstomų medžiagų nustatymas atsižvelgiant į Sprendimą 2455/2001/EB.

5. Bendrosios pastabos

5.1 Komitetas, be abejonės, pritaria tikslui neleisti teršti vandens pavojingomis medžiagomis, galinčiomis sukelti didelį pavojų ir negrįžtamų padarinių.

5.2 EESRK mano, kad svarbu, jog Komisija ir toliau turėtų tvirtą ir moksliskai pagrįstą kompetenciją greitai nustatyti visas medžiagas, galinčias sukelti žalingą paviršinių vandenų taršą, ir parengti riziką ribojančius kokybės standartus didžiausiems tokių medžiagų kiekiams atskirai arba kartu su kitomis medžiagomis nustatyti. EESRK atkreipia dėmesį į šiame pasiūlyme nurodytą pradinį prioritetinių medžiagų ir standartų sąrašą ir jam pritaria. Jis siūlo numatyti tvarką, pagal kurią būtų skaidriai atliekamas išsamus mokslinis metinis vertinimas siekiant nustatyti, ar turėtų būti į sąrašą įrašytos kokios nors naujos medžiagos ir ar kokioms nors medžiagoms turėtų būti taikoma nauja didžiausia leistina koncentracija. Pirmiausia turėtų būti iširtos kitos medžiagos, nustatytos prioritetiniame sąraše pagal OSPAR ar kitus susijusius tarptautinius susitarimus.

5.3 EESRK sunerimęs, kad dar nenustatyti galutiniai švino, nikelio ir jų junginių kokybės standartai. Darbui šioje srityje turėtų būti teikiama pirmenybė ir nustatyta atitinkama koncentracija, kad ją, jei įmanoma, laiku būtų galima įrašyti į šią direktyvą prieš baigiant rengti jos galutinę redakciją.

5.4 Galutinis vandens kokybės pagerinimo tikslas — apsaugoti biotą ir maisto grandinę, įskaitant žmones. Jeigu būtų įmanoma patikimai, nuosekliai ir veiksmingai nustatyti visų teršalų koncentraciją biotoje, iš esmės būtų geriau nustatyti standartus ir taip stebėti. Tačiau apskritai vis dar sunku tai padaryti ir šiuo metu daugumai prioritetinių medžiagų labiau taikytina ir patikimesnė yra didžiausios paviršiniame vandenyje leistinos koncentracijos nustatymo tvarka. (Pasiūlymas, kad atitiktis stebėsena turi remtis metine vidutine didžiausia leistina koncentracija, yra realistiškas, gerai parengtas ir visiškai pateisinamas).

5.5 Tačiau yra keletas toksiškų medžiagų, kurios turi tendenciją kauptis maisto grandinėje. Tik paviršinio vandens standarto dar nepakanka tinkamai apsaugai nuo toksiško šių medžiagų poveikio užtikrinti. Pageidautina nustatyti šių medžiagų standartą, pagrįstą leistina didžiausia medžiagos koncentracija žuvų, moliuskų, vėžiagyvių ir kitos biotos audiniuose, kaip siūlo Komisija. Šios medžiagos apima heksachlorbenzeną, heksachlorbutadieną ir metilo gyvsidabrį. Kitos medžiagos gali būti nustatytos ateityje. Vis dar nėra iki galo sutarta dėl standartų nustatymo metodų pagal šią tvarką, todėl Komisija tik siūlo leisti valstybėms narėms nustatyti tokius standartus trims kol kas aiškiai nurodytoms medžiagoms.

5.6 Turint tik tiek žinių, reikia su tokia nuostata sutikti. Nepaisant to, EESRK ragina Komisiją ir toliau remti papildomus kai kurių toksinių medžiagų bioakumuliacijos reiškinio mokslinius tyrimus ir pasirengti plačiau taikyti biotoje esančių toksinių medžiagų didžiausios koncentracijos standartus, kai tik mokslo rezultatai ir stebėsenos metodai taps patikimesi. Šiuo metu stebėsena taip pat turėtų užtikrinti, kad nuosėdų ir biotos taršos lygis faktiškai nedidėtų.

5.7 Teigiamai vertintinas ketinimas sudaryti išleidimo, išmetimo ir nuotėkių, atsiradusių dėl žmogaus veiklos, sąrašą, kuriuo siekiama nustatyti, ar laikomasi taršos sumažinimo arba nutraukimo tikslų. Išsamų gamtinių teršalų sąrašą sudaryti būtų sunku. Vis dėlto tam tikrais atvejais būtų naudinga nustatyti ryšį tarp gamtinės taršos ir taršos, atsiradusios dėl žmogaus veiklos.

5.8 Sudarant šį sąrašą reikėtų siekti nuoseklumo ir nedubliuoti kitų galiojančių paviršinių vandenų apsaugos dokumentų.

5.9 Pereinamųjų viršijimo zonų klausimas vertinamas realiai, tačiau šio vertinimo negalima laikyti pakankamu. Galiausiai atrodo, jog bus sudėtinga užtikrinti, kad nekils pavojus likusių vandens telkinių aplinkos kokybei. Jei pereinamųjų zonų sąvoka bus įvesta, reikės sukurti aiškią metodiką, kuria remiantis bus nustatomos tokios zonos ir taršos matavimo taškų padėtis.

5.10 EESRK nuomonėje bei Direktyvoje kiek įmanoma turėtų būti atsižvelgiama ir daroma įtaka toms valstybėms, kurios nėra ES nares, tačiau kurių teritorijoje yra upių ištakos (Baltarusija, Rusija, Ukraina; upės: Nemunas, Neris, Daugava ir kitos) ir ežerų krantai. Nemuną taip pat teršia Kaliningrado anklavas. Jeigu už ES teritorijos esančios valstybės nesaugos vandens, kai kurių ES valstybių nacionalinės pastangos gali būti bergždžios, ir 2015 metų užduotys nebus įvykdytos. Šį aspektą reikėtų įtraukti į EESRK nuomonę.

6. Konkrečios pastabos

6.1 **Tvarkaraštis.** Direktyvos pasiūlymo 4 straipsnio 5 dalyje nustatoma, kad iki 2025 m. turi būti nutrauktas išmetimas arba iš rinkos turi būti pašalintos prioritutinės pavojingos medžiagos. Tačiau aplinkos kokybės tikslai turi būti pasiekti iki 2015 m. įgyvendinant Vandens pagrindų direktyvą. Kai kuriais atvejais įgyvendinti tikslus iki nurodytos datos gali būti sunku, tuo labiau, kad šią antrinę direktyvą vėluojama priimti. Vis dėlto, valstybės narės turi dėti visas pastangas, kad pasiektų šį tikslą, turint omenyje tai, kad tam tikrais atvejais, bus galima pasinaudoti laikinomis atleidimo priemonėmis.

6.2 Valstybių narių vaidmuo

Teigiamai vertintina tai, kad reikalingas papildomas priemonės priimti nuspręsta pavesti valstybėms narėms, kadangi dažniausiai šios priemonės yra susijusios su konkretaus regiono ar vietovės padėtimi. Vis dėlto šį lankstų požiūrį derėtų taikyti kartu su sistema, pagal kurią būtų teikiama patikima grįžtamoji informacija, kaip Komisija rekomenduoja savo komunikato 4 veiksmu ⁽¹⁾.

6.2.1 Nepaisant to, Komisijos komunikatas (3 punktas) skamba gana optimistiškai, kai jame vertinamos teisinės priemonės, kuriomis valstybės narės gali pasinaudoti įgyvendindamos Vandens pagrindų direktyvos tikslus, susijusius su prioritutinėmis medžiagomis, ypač kai kurie reikšmingi taršos šaltiniai nėra tinkamai reglamentuojami, pavyzdžiui, pasklidieji, kuriuos sukelia namų ūkio produktai arba paslaugų sektoriaus veikla, nors jiems reglamentuoti reikėtų naujų direktyvų dėl produktų ir štai dėl kokių dviejų priežasčių:

6.2.2 Šiomis aplinkybėmis sunku įsivaizduoti, kad valstybės narės galėtų priimti naujas nuostatas, kurios nebūtina būtų nuoseklios, ypač jei numatoma šias nuostatas įtraukti į naujus europinius teisės aktus.

6.3 Geriamojo vandens išteklių apsauga

6.3.1 Priėmus siūlomą direktyvą, bus panaikinta Direktyva 75/440/EB dėl paviršinio vandens, skirto geriamajam vandeniui imti, kokybės valstybėse narėse reikalavimų. Keičiant teisės aktus, reikėtų užtikrinti, kad naujoji direktyva neprieštarautų direktyvai dėl žmonėms vartoti skirto vandens ⁽²⁾.

6.4 Stebėsena

6.4.1 Siekiant pažangos įgyvendinant Direktyvos tikslus ir norint visoje Europoje užtikrinti vienodas sąlygas, reikės nustatyti darnesnius ir patikimesnius stebėsenos standartus. EESRK laukia naujų pasiūlymų dėl Informacijos apie vandenį teikimo sistemos, kurie netrukus turėtų būti pateikti, ir tikisi, kad jie bus naudingi prižiūrint, kaip įgyvendinama Direktyva dėl prioritutinių medžiagų.

7. Direktyvos dėl aplinkos kokybės vandens politikos srityje ir REACH reglamento darna

7.1 Būtina užtikrinti, kad šios direktyvos nuostatos derėtų su REACH reglamentu, net jei Komisija iš esmės tikėjosi, kad derybos dėl REACH, taigi, ir jo įgyvendinimas bus sėkmingi. Nustatant aplinkos kokybės standartus vandens politikos srityje reikia atsižvelgti į tai, kad į rinką bus pateikiamos naujos cheminės medžiagos.

8. Išvada

8.1 Komitetas pritaria pasiūlytam prioritutinių medžiagų sąrašui ir su jomis susijusiems standartams. Tačiau jis siūlo imtis veiksmų ir sąrašą papildyti trūkstamais švino ir nikelio standartais bei numatyti griežtą reguliarios sąrašo ir standartų peržiūros procedūrą, kad prireikus ji būtų galima greitai ir veiksmingai pakoreguoti.

8.2 EESRK pritaria bendrai direktyvos pasiūlymo esmei.

8.3 Aplinkos kokybės tikslus įgyvendinti iki 2015 m. bus nelengva. Tačiau EESRK primygtinai reikalauja, kad valstybės narės dėtų visas pastangas šiems tikslams pasiekti.

8.4 Komiteto įsitikinimu, įgyvendinant šią direktyvą ir vykdant joje numatytus tikslus, daug dėmesio reikėtų skirti informacinių pranešimų ir valstybių narių veiksmų kontrolės sistemai. Jis pritaria Komisijos iniciatyvai sukurti Europos vandens informacijos sistemą (angl. Water Information System for Europe (WISE)).

8.5 Komitetas rekomenduoja stebėti, kad naujasis pasiūlymas derėtų su šiuo metu galiojančiais dokumentais, ir priimti reikiamus europinius teisės aktus, reglamentuojančius tam tikrus taršos šaltinius, kurie nėra įtraukti į galiojančius teisės aktus (pavyzdžiui, pasklidžiuosius, atsirandančius dėl namų ūkio produktų).

2007 m. sausio 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ COM(2006) 398 final.

⁽²⁾ Direktyva 98/83/EB.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Biologinės įvairovės mažėjimo sustabdymas iki 2010 m. ir jos išsaugojimas ateityje Ekosistemų funkcijų išsaugojimas žmonių gerovei

COM(2006) 216 final

(2007/C 97/03)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. gegužės 22 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Komisijos komunikato Biologinės įvairovės mažėjimo sustabdymas iki 2010 m. ir jos išsaugojimas ateityje. Ekosistemų funkcijų išsaugojimas žmonių gerovei*

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. vasario 25 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Lutz Ribbe.

433 plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 137 nariams balsavus už, 7 — prieš ir 5 susilaikius.

1. Komiteto išvadų ir rekomendacijų santrauka

1.1 Tiek EESRK, tiek Komisija vienodai apibūdina susidariusią padėtį: būtina išsaugoti biologinę įvairovę, tai yra svarbiausias uždavinys, kuris nėra vien tik etinis ir moralinis įsipareigojimas. Yra pakankamai ekonominių priežasčių, dėl kurių būtina veikti greitai ir veiksmingai. Ekonominiai nuostoliai, kuriuos lėmė ekologinių sistemų sumažėjimas, šiuo metu skaičiuojami šimtais milijardų eurų. Tai yra išteklų eikvojimas, kurio mūsų ekonomika negali sau leisti.

1.2 Rūšių mažėjimą lėmė milijonai paskutiniaisiais dešimtmečiais priimtų atskirų sprendimų; absoliuti šių sprendimų dauguma buvo priimta laikantis galiojančių įstatymų. Nelegalių priemonių, turėjusių poveikio biologinės įvairovės sumažėjimui Europoje, dalis yra nedidelė.

1.3 Biologinės įvairovės vystymosi tendencija — nepaisant politinių pažadų — deja, vis dar išlieka neigiama, tačiau to negalima pateisinti žinių, kaip kovoti su rūšių nykimu, trūkumu. Lig šiol trūko politinės valios iš tikrųjų įgyvendinti priemones, kurios seniai pripažįstamos būtinomis. Tai rodo patirtis, įgyta tinklo Natura 2000 veiklos metu.

1.4 Komisija savo komunikate teisingai įvardija priežastis, tai lėmė ir „prastos valdančiosios struktūros ir nuvertinantis tradicinės ekonomikos požiūris į natūralių turtų ir ekosistemų funkcijų ekonominę vertę“. Visa tai ir faktas, kad etinės ir moralinės biologinės įvairovės išsaugojimo priežastys planavimo ir politinių svarstymų procesuose buvo mažiau svarbios, lėmė dabartinę padėties paaštėjimą.

1.5 Tarp atliktinų veiksmų ir tikrovės yra didžiulė praraja, kurią reikia įveikti siekiant išvengti galimybės prarasti pasitikėjimą.

1.6 EESRK pritaria pateiktam veiksmų planui ir pripažįsta, kad jame pateiktos 160 (!) priemonių yra tikslingos; daugelis šių

priemonių nėra naujos, jos jau seniai įtrauktos į darbotvarkę. Pagaliau, ateitis parodys, ar parengus šią veiksmų programą politikai iš tikrųjų galės „iš esmės“ pakeisti politiką, kadangi pripažįstama, kad tokie veiksmai yra būtini, o gal pasitvirtins daugelio gamtosaugininkų būkštavimai, kad politikai ir vėl diskutuos šia visuomenei labai aktualia tema, tačiau tai ir liks tik žodžiai.

1.7 Pagrindinis Komisijos komunikato aspektas, dėl kurio EESRK norėtų pareikšti kritiką — strateginių debatų nebuvimas dėl 2006 m. gegužės 18 d. (!) tiriamojame nuomonėje iškeltos klausimo, kodėl siekiant išsaugoti biologinę įvairovę egzistuoja tokie dideli skirtumai tarp veiksmų, kurių reikia imtis, veiksmų, kurie buvo paskelbti, ir tikrovės. EESRK apgailestauja, kad Komisijos komunikate ir veiksmų plane į šią problemą beveik visiškai neatsižvelgta.

1.8 EESRK atrodo ypač svarbu pirmiausiai imtis 4 politikos srities, būtent „Žinių bazės gerinimo“, siekiant, kad ir piliečiai, ir politikai suprastų tikruosius savo veiksmų padarinius.

1.9 Svarbu atkreipti dėmesį į būtinybę teikti šalims, ES kaimynėms, pagalbą gerinti biologinės įvairovės apsaugą, o ES ir atskiroms valstybėms narėms vengti bendro finansavimo tokių projektų, kurių įgyvendinimas galėtų paspartinti biologinės įvairovės mažėjimą ES nepriklausančiose Europos šalyse.

1.10 EESRK pritaria Komisijos aprašytai visuotinės ES atsakomybės idėjai. Tuo metu, kai ES ir valstybės narės mažiau nei 0,004 proc. savo ekonominių išteklių skiria atitinkamoms visuotinės biologinės įvairovės vystymosi ir išsaugojimo priemonėms, ir toliau didėja jų atsakomybė už pasaulinės biologinės įvairovės naikinimą (pvz. atogrąžų miškai). Ateityje padėtį dar labiau gali pabloginti biokuro rinkos vystymasis.

(!) OL C 195, 2006 8 18, p. 96.

1.11 EESRK nepalankiai vertina tai, kad tikrąjį veiksmų planą kaip „techninį priedą“, taigi, kaip atskirą SEK dokumentą, bus galima gauti tik anglų kalba. Jis ragina Komisiją pasirūpinti, kad veiksmų planas būtų išverstas į visas oficialias kalbas ir kuo daugiau žmonių galėtų su juo susipažinti internetu ar gauti jį spausdintine forma.

1.12 Dabartinė Biologinės įvairovės ekspertų grupė turi stebėti, ar veiksmų plano tikslai yra įgyvendinami. EESRK mano, kad ypač svarbu į šią veiklą daug aktyviau įtraukti pilietinę visuomenę.

2. Pagrindinės Komisijos dokumento dalys ir prielaidos

2.1 Po to, kai ES 1998 m. savo biologinės įvairovės strategijoje nurodė milžinišką biologinės įvairovės nykimo mastą, 2001 m. ES valstybių ir vyriausybių vadovai susitarė siekti iki 2010 metų sustabdyti dramatišką biologinės įvairovės (ES) nykimą⁽²⁾. Šiame aukščiausiojo lygio susitikime Europos visuomenei buvo pažadėta siekti atkurti buveines ir natūralias sistemas.

2.2 Šiame komunikate, prie kurio pridedamas ir „Biologinės įvairovės išsaugojimo veiksmų planas“, Komisija dar kartą išsamiai ir vaizdžiai aprašo dabartinę padėtį biologinės įvairovės išsaugojimo, tiksliau besitęsiančio biologinės įvairovės mažėjimo, srityje. Šis mažėjimas, kaip byloja visi Europos aplinkos agentūros tyrimai ir nacionaliniai gyvūnų ir augalų, kuriems gresia išnykimas, „raudonieji sąrašai“, kaip ir anksčiau, kelių didžiulių susirūpinimą. Komisija komunikate teigiama, kad dar esame labai toli nuo nustatyto tikslo „sustabdyti biologinės įvairovės mažėjimą iki 2010 m.“, o vis dar neigiamą tendenciją priešinga linkme nukreipti galėsime „tik iš esmės pakeisdami politiką ir praktiką“.

2.3 Komisija taip pat teigia, kad „strategijos buvo įgyvendinamos nepakankamai sparčiai ir plačiai“, ji ragina „tiek visoje Bendrijoje, tiek valstybės narėse strategijas (...) įgyvendinti sparčiau“, kadangi „labai gali būti, kad 2010 metams užsibrėžtas pasaulio tikslas nebus pasiektas“.

2.4 Komisijos nuomone, nepasiekus tikslo, kiltų dvigubai daugiau problemų, kadangi biologinės įvairovės išsaugojimas yra ne tik etinis ir moralinis įsipareigojimas pasauliui, bet tikslingas ir būtinas jau vien ekonominiu požiūriu. Komunikate tiksliai nurodoma, kad biologinė įvairovė yra ekologinių sistemų funkcijų pagrindas, joms priklauso „pvz., maisto, kuro, pluošto ir vaistų gamyba, vandens, oro ir klimato reguliavimas, dirvožemio derlingumo palaikymas, maistinių medžiagų apytaka“. „(...) du trečdaliai ekosistemų funkcijų visame pasaulyje nyksta“, o su tuo susiję finansiniai

nuostoliai — reikia pripažinti, kad juos labai sunku nustatyti — kaip teigiama Komisijos komunikate, sudaro „šimtus milijardų eurų“.

2.5 Toliau Komisijos komunikate klausama, kas iki šiol buvo padaryta ir ar tai buvo sėkminga. Komisijos žvilgsnis krypta ne tik į pačią ES, bet apibūdinama pasaulinė padėtis ir visuotinė ES atsakomybė.

2.6 Komunikato esmė — išsiaiškinti, kokių veiksmų reikėtų imtis ateityje. Atsižvelgiant į tai, buvo parengtas **ES veiksmų planas** (tiesa, tai yra tik priedas, pateikiamas kaip SEK dokumentas), kuriame nagrinėjamos **keturios pagrindinės politikos sritys**, nustatoma **dešimt prioritetinių tikslų** ir įvardijamos **keturios „pagrindinės pagalbinės priemonės“**.

2.6.1 Pirma politikos sritis — **Biologinė įvairovė ES**. Šioje srityje nustatomi 5 iš 10 prioritetinių tikslų, būtent:

- apsaugoti svarbiausias ES buveines ir rūšis,
- išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir ekosistemų funkcijas „Natura 2000“ nepriklausančiose ES kaimo vietovėse,
- išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir ekosistemų funkcijas „Natura 2000“ nepriklausančiose ES jūrų vietovėse,
- siekti, kad regioninė ir teritorinė plėtra labiau atitiktų biologinės įvairovės poreikius ES ir
- smarkiai sumažinti invazinių svetimų rūšių ir svetimų genotipų poveikį ES biologinei įvairovei.

2.6.2 2 politikos sritis skirta temai **ES ir biologinė įvairovė**, kadangi biologinės įvairovės mažėjimas neapsiriboja ES teritorija, o ES ir valstybės narės, viena vertus, pagal tarptautinę teisę yra įsipareigojusios visame pasaulyje saugoti biologinę įvairovę, kita vertus, dėl savo prekybos santykių taip pat yra atsakingos už vystymąsi pasauliniu mastu. Šioje srityje nustatyti kiti trys prioritetiniai tikslai:

- smarkiai sustiprinti tarptautinio valdymo biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijų srityje efektyvumą,
- teikiant ES išorinę pagalbą labiau remti biologinę įvairovę ir ekosistemų funkcijų išsaugojimą ir
- smarkiai sumažinti tarptautinės prekybos poveikį pasaulio biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms.

2.6.3 3 politikos sritis apima **Biologinę įvairovę ir klimato kaitą** ir nustato šį tikslą:

- padėti biologinei įvairovei prisitaikyti prie klimato kaitos.

⁽²⁾ Žr. Pirmininkaujančios valstybės narės išvados, Geteborgo Europos Vadovų Taryba, 2001 m. birželio 15-16 d.

2.6.4 Komunikato ir atitinkamo veiksmų plano 4 politikos sritis — **Žinių bazė**, joje raginama siekti dešimto, paskutinio prioriteto tikslo:

- smarkiai sustiprinti žinių apie biologinės įvairovės išsaugojimą ir naudojimąsi ja bazę ES ir pasaulyje.

2.6.5 Keturios pagrindinės pagalbinės priemonės:

- užtikrinti tinkamą finansavimą,
- gerinti ES sprendimų priėmimo procesą,
- skatinti partnerystes bei
- visuomenės švietimą, sąmoningumą ir dalyvavimą.

3. Bendros pastabos dėl Komisijos komunikato nuostatų

3.1 EESRK teigiamai vertina tai, kad 2006 m. gegužės 22 d., taigi, praėjus keturioms dienoms po to, kai buvo priimta EESRK tiriamoji nuomonė dėl **biologinei įvairovei išsaugoti skirtos ES kampanijos pilietinės visuomenės vaidmens ir indėlio**, buvo pateiktas komunikatas ir parengtas veiksmų planas. EESRK pastebi, kad abiejuose dokumentuose dabartinės padėties ir priežasčių analizė beveik visiškai sutampa.

3.2 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad atskiros rūšių ir biotopų sumažėjimo priežastys, t. y. intensyvesnis žemės naudojimas arba anksčiau ekstensyviai naudotų gyvenamųjų teritorijų atsisakymas, dirvožemio sandarinimas ir užstatymas ir pan., jau seniai yra žinomos ir moksliškai pagrįstos dokumentais. Jos remiasi ekonominių dalyvių sprendimais ir priemonėmis arba politiniais sprendimais, kurie buvo priimti laikantis galiojančių įstatymų. Nelegalių priemonių keliamas pavojus biologinei įvairovei palyginti yra nedidelis. Taigi, tai yra visiškai teisėti politiniai, techniniai ir subjektyvūs sprendimai, dėl kurių nyksta biologinė įvairovė; juos dažnai remia arba inicijuoja ES, valstybių narių ir savivaldybių sprendimai ir pagalbos priemonės.

3.3 EESRK ir Komisijos komunikate išdėstyta nuomonė dėl padėties ir tyrimo sutampa, taip pat ir dėl paaiškinimo, kodėl biologinę įvairovę būtina išsaugoti. Komisija savo komunikate įvardija etines, moralines ir ekonomines priežastis, o EESRK savo tiriamojoje nuomonėje kalba apie kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės „prasnę“ ir „naudą“.

Biologinė įvairovė: politinės ambicijos ir tikrovė

3.4 Vertinimui pateiktas Komisijos komunikatas priklauso ilgam politinių dokumentų, kuriuose skelbiami veiksmai biologinės įvairovės mažėjimui sustabdyti, sąrašui. Dažnai buvo dalijami atitinkami politiniai pažadai, paskutinį kartą tai įvyko 2006 m. gruodžio mėn. vykusiame ES aplinkos ministrų susitikime, kuriame buvo diskutuota Komisijos komunikatu.

3.5 Deja, EESRK turi konstatuoti, kad labai dažnai tarp norų ir tikrovės tvyro praraja, o visuomenė tai, žinoma, suvokia. Pvz., 2006 m. gruodžio pabaigoje už žuvininkystę atsakingi ministrai nustatė menkių sugavimo kvotas, kurios, visų (!) jūros biologų nuomone, yra pernelyg didelės ir labai tikėtina, kad dėl to išnyks menkių ištekliai. Nepaisant to, buvo kalbama apie „gerą rezultatą“. Tai byloja arba apie labai skirtingą problemos bei priežasčių ir poveikio santykio vertinimą, arba apie tai, kad, nors šia tema ir kalbama, tačiau iš tikrųjų ir toliau sąmoningai vykdoma politika, kurios rezultatas — biologinės įvairovės mažėjimas.

3.6 Komitetas daugelyje savo nuomonių šia tema atkreipė dėmesį į šią problemą ir išpėjo apie pavojų prarasti pasitikėjimą tokia politika.

3.7 Visiškai akivaizdu, kad Komisijos ir EESRK nuomonės skiriasi vertinant klausimą, kaip biologinės įvairovės mažėjimo problemos svarbą supranta ir vertina plačioji visuomenė, atsakingi politikai ir svarbiausi ekonomikos dalyviai, o ypač, kaip politinėmis priemonėmis stabdomas mažėjimas. EESRK neabejoja tuo, kad imamasi veiksmų biologinės įvairovės mažėjimui sustabdyti. Ir nenori apkaltinti nei visuomenės, nei politikų, kad jie sąmoningai priima sprendimus siekdami sumažinti biologinę įvairovę. Tačiau, atrodo, labai sunku įvertinti ilgalaikius kai kurių sprendimų padarinius ir iš to padaryti išvadą. Galima pateikti pavyzdį, kuris dar kartą iliustruoja padėtį: tai naujosios valstybės narė, tarp jų ir Lenkijoje, 2004–2006 m. įgyvendintos ir 2007–2013 m. kaimo vietovių vystymo programose numatytos priemonės dirvožemio melioracijos srityje. „Žemės ūkio paskirties vandens išteklių tvarkymo“ priemonės, kurios finansuojamos iš ES lėšų, visų pirma apima techninių upių slėnių pertvarkymą. Tai lemia daugybę neigiamų padarinių — pirmiausia biologinės įvairovės mažėjimą. Deja, šios priemonės planuojamos ir įgyvendinamos teritorijose, kurias numatoma įvardyti kaip „Natura 2000“ teritorijas.

3.8 Komisija kalba apie tai, kad biologinės įvairovės klausimai ir Lisabonos strategijoje būtų labai svarbūs, o Regionų komitetas nuomonėje dėl šio komunikato „palankiai vertina 2006 m. kovo 23–24 d. Tarybos išvadą, kuriose raginama 2010 m. tikslus įtraukti į visas politikos kryptis, formuojamas pagal Lisabonos darbotvarkę“. EESRK, tiesa, abejoja, ar iš tikrųjų taip yra. Jis ne kartą pastebėjo, kad „ekonomikos politikoje“ labai menkai atsižvelgiama į biologinės įvairovės vaidmenį ir reikšmę. Lisabonos strategijos dokumentuose, kaip rodo vieno įvertinimo rezultatai, apie tokias sąvokas kaip „biologinė įvairovė“ ir „gamtos apsauga“ vos užsimenama arba jos iš viso neminimos; tą patį galima pasakyti ir apie nacionalines reformų programas.

3.9 Komisija visiškai teisi komunikate kalbėdama apie prastas valdančiąsias struktūras ir nuvertinančią tradicinės ekonomikos požiūrį į natūralių turtų ir ekosistemų funkcijų ekonominę vertę. Jei vertė iš tikrųjų būtų pripažinta ir „išorės išlaidos“ įtrauktos į sąnaudas, tokios problemos nebūtų.

3.10 EESRK jau pirmiau minėtoje tiriamojoje nuomonėje atkreipė dėmesį į tai, kad šiuo metu daugėja nesutapimų tarp įvairių ekonomikos augimą skatinančių strategijų ir biologinės įvairovės. Ekonomikos augimas šiuo metu dažnai suprantamas pernelyg bendra prasme kaip apimčių augimas, o tokiam ekonomikos augimui gali kliudyti arba jį apsunkinti biologinės įvairovės išsaugojimas. Daugeliu atvejų, kai priimami, pvz., su planavimu susiję sprendimai ir techniniai sprendimai, gamtos apsauga ir biologinė įvairovė dažnai suprantama ne kaip ekonominio vystymosi galimybė, o kaip šio vystymosi kliūtis ar stabdys. Tik taip galima paaiškinti „spaudimą“, kuris vis dar daromas, iš dalies netgi dar stipriau, ES direktyvai dėl laukinių paukščių apsaugos, Direktyvai dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ir šių direktyvų rezultatui — Natura 2000 tinklui. Nors už aplinkos apsaugą atsakingas Komisijos narys Stavros Dimas šiuo metu nepritaria minėtų direktyvų keitimui⁽³⁾, tačiau aišku, kad dažnai manoma, jog gamtos apsauga kelia konkurenciją, kai sprendžiama dėl žemės naudojimo, ir, kad ji yra vystymosi stabdys, o ekonominės raidos pagrindu ji laikoma labai retai. Finansinės išlaidos ir išpareigojimai, susiję su Natura 2000 tinklo įgyvendinimu, laikomi našta, o ne investicija į ateitį, kitaip tariant, tam neskiriamos reikiamos priemonės.

3.11 Be šio „ekonominio“ gamtos apsaugos ir biologinės įvairovės suvokimo, kuris visiškai prieštarauja Komisijos įvardytoms ekonominėms priežastims siekti biologinės įvairovės išsaugojimo, yra dar viena problema, kurią sukėlė patys už gamtos apsaugą atsakingi asmenys ir kuri lėmė konflikto paastrėjimą su žemės savininkais ar naudotojais. EESRK daug kartų vaizdžiai parodė, kad būdas, kaip, pvz., buvo planuojamas, o dabar įgyvendinamas Natura 2000 tinklas, yra puikiausias pavyzdys, koku atveju gamtos apsauga yra neįmanoma. Tačiau ministrai nacionaliniu arba regionų lygiu staiga pradeda kritikuoti teisinį pagrindą, kurį jie patys anksčiau sukūrė. Politikų pažadėti pinigai ūkininkų kompensacijoms neskiriami, o sprendimai priimami neatsižvelgiant į su tuo susijusius žemės savininkus ar naudotojus, užuot tuo „pasinaudojus“. Tokia gamtos apsauga neįtikina žmonių ir kelia nepasitikėjimą ja.

3.12 Tačiau daugelis pavydžių rodo, kad protingai bendradarbiaujant būtų galima pasiekti puikių rezultatų, jei politikai ir administracijų darbuotojai laikytųsi duotų pažadų ir kurtų tikras partnerystes.

⁽³⁾ Tam EESRK pritaria.

ES finansiniai sprendimai — neigiamas pavyzdys

3.13 2005 m. gruodžio mėn. vykusiame ES aukščiausiojo lygio susitikime dėl 2007–2013 m. finansinės perspektyvos priimti finansiniai sprendimai sumažinti ypač svarbaus antrojo BŽŪP ramsčio finansavimą, skirtą biologinei įvairovei išsaugoti, rodo, kad politinių svarstymų procese, nepaisant visų deklaracijų ir tikslų, biologinės įvairovės atsisakoma. Praėjus pusei metų po ES aukščiausiojo lygio susitikime priimtų finansinių sprendimų, Komisija veiksmų plane nuostatą „užtikrinti tinkamą finansavimą“ „Natura 2000“ tinklui pateikia kaip vieną keturių pagrindinių pagalbinių priemonių; nors turinio ir formos požiūriu reikalavimas yra teisingas, tačiau tai, deja, neturi nieko bendro su politine tikrove. Priešingai, tai rodo, kad žodžiai neatitinka veiksmų.

3.14 EESRK ne kartą yra pareiškęs, kad BŽŪP antrajam ramsčiui skiriama pernelyg mažai lėšų, nors buvo priskirta papildomų užduočių, pvz., finansuoti Natura 2000 tinklą ir įgyvendinti vandens pagrindų direktyvą. Ką turi galvoti eilinis pilietis apie tokią akivaizdžiai prieštarą, konfliktus vietos lygiu provokuojančią politiką?

3.15 Todėl RK visiškai teisingai savo nuomonėje teigdamas, kad „2008 m., kuomet numatyta patikslinti 2007–2013 m. finansinės perspektyvas, daug daugiau lėšų būtų skirta tvariam žemės ūkiui ir gamtovaizdžio išsaugojimui“.

3.16 Tą patį galima pasakyti ir apie iš esmės teisingą Komisijos reikalavimą „užtikrinti, kad plėtrai skiriamos Bendrijos lėšos biologinei įvairovei duotų naudos, o ne žalos; už planavimą ir plėtrą atsakingi pareigūnai turėtų bendradarbiauti, atsižvelgdami į biologinę įvairovę“. EESRK tvirtai remia šį dažnai kartojamą reikalavimą. Tačiau ir čia akivaizdus neatitikimas tarp (tikro) deklaravimo, kad imamas veiksmų, ir kasdieninės politinės praktikos, nes iš esmės niekas nepasikeitė. Kaip ir anksčiau (iš dalies ES skiriant bendrą finansavimą), infrastruktūros projektai buvo įgyvendinami gamtos apsaugos požiūriu vertingiausiose teritorijose; ir, nepaisant būtinų gamtos apsaugai skirtų kompensacinių ir pakaitinių priemonių, rezultatas — biologinės įvairovės mažėjimas (žiūrėti ES padėties aprašymą).

3.17 Be to, EESRK mano, kad struktūriniam fondas nustatytas reikalavimas turi būti taikomas visoms ES išlaidoms, jei siekiama pačių iškelto tikslo — vykdyti nuoseklią politiką.

3.18 Pagaliau EESRK mano, kad tai turėtų būti taikoma visoms sritims, kurios priklauso ES kompetencijai. Toks atsparos taškas galėtų būti žemės ūkio politika. Kaip rodo dabartinė padėtis, galiojančių teisinių nuostatų nepakanka biologinei įvairovei užtikrinti. Jei žemės ūkio išmokos bus susietos „tik“ su galiojančiais įstatymais, aišku, kad tokia tvarka biologinės įvairovės neskatinas.

3.19 Šiuo metu tiesioginės išmokos ūkininkams, kurios sudaro didžiąją žemės ūkio biudžeto dalį, dėl savo pobūdžio neskatina biologinės įvairovės, o yra skirtos padėti ūkininkams pasirengti pasaulio rinkų keliamiems iššūkiams. EESRK ne kartą pabrėžė, kad „Europos žemės ūkio modelio“, kuris, be kita ko, apima ir biologinės įvairovės išsaugojimą, neįmanoma įgyvendinti pasaulio rinkos sąlygomis. Neverta tikėtis, kad galima padėti ūkininkams tapti konkurencingais pasaulio rinkoje ir kartu manyti, kad jie skatins biologinę įvairovę.

3.20 Todėl Komitetas reikalavo, kad, kol pasaulio rinkos sąlygos yra nepalankios gamtą tausojančiam žemės ūkiui, politikai turi ypatingai stengtis, kad pagalba žemės ūkio priemonėms būtų tiek padidinta, kad visi ES ūkininkai būtų suinteresuoti naudoti aplinką tausojančius gamybos būdus (*). Ir vėl žodžiai prasilenkia su darbais.

3.21 Aišku, kad politinė padėtis biologinės įvairovės apsaugos srityje iš esmės skiriasi nuo kitų politikos sričių, pvz., finansų ir stabilumo politikos. Šioje srityje Komisija, iš dalies susidurdama su didžiuliu pasipriešinimu, bando priversti laikytis aiškios politinės linijos ir yra numatytos priemonės (žr. Mast-richto kriterijai), reikalaujančios laikytis kurso, kuris laikomas teisingu. Tačiau biologinės įvairovės išsaugojimas iki šiol tėra tik tušti politikų žodžiai.

3.22 Todėl EESRK savo tiriamojoje nuomonėje daugiausia dėmesio skyrė klausimui, kokios visuomeninės sąlygos lėmė, kad visi yra už biologinės įvairovės išsaugojimą, bet, nepaisant to, biologinė įvairovė sparčiai nyksta. Buvo prieita išvados, kad visuomenė (ir daugelis politikų) pernelyg mažai supranta apie biologinės įvairovės prasmę ir naudą. Jei abi priežastys, kodėl reikia išsaugoti biologinę įvairovę, nebus suprastos ir joms nebus pritarta, jokios atitinkamos politinės priemonės nebus veiksmingos. Todėl EESRK pageidavo, kad politinis akcentas būtų informuoti apie būtinybę išsaugoti biologinę įvairovę. Nors pateiktas ES veiksmų planas ir nagrinėja šias problemas 4 politikos srityje ir „pagrindinėse pagalbinėse priemonėse“, tačiau ne taip išsamiai, kaip reikėtų.

3.23 EESRK šiuo atveju nenorėtų kartoti savo 2006 m. gegužės 18 d. nuomonėje pateiktų su tuo susijusių teiginių. Jis gali tik prašyti Komisijos, Tarybos ir Parlamento dar kartą peržiūrėti joje išdėstytas nuostatas. Dramatiška biologinės įvairovės vystymosi padėtis yra žinoma ir apskritai ją kiekvienu atskiru atveju lėmė teisėti veiksmai. Nors ES ir ėmėsi tam tikrų priemonių, tačiau jos buvo neveiksmingos ir dėl to, kad jos buvo taikomos nenoromis arba jų apskritai nebuvo imtasi. Kaip ir anksčiau priimama daug sprendimų, nors jų rezultatas prišingas.

(*) 2002 m. kovo 21 d. EESRK nuomonė dėl BŽŪP ateities, OL C 125, 2002 5 27, p. 87-99.

4. Konkrečios pastabos

4.1 Faktas, kad veiksmų plane pateikiama daugiau kaip 160 įvairių pasiūlymų kaip pagerinti padėtį, visų pirma, rodo, jog iki šiol daugelyje politikos sričių ir įvairiais lygiais esama trūkumų. Tačiau tuo pačiu metu reikia kelti klausimą, ar visos priemonės yra vienodai svarbios ir ar visų priemonių reikia imtis vienu metu. Toks klausimas nereiškia, kad EESRK mano, jog bent vieną pateiktą priemonių yra klaidinga. Jis tik abejoja, ar jos visos iš tikrųjų yra rimtai įgyvendinamos.

4.2 Komitetas mano, kad svarbiausia yra nedelsiant ir išsamiai išnagrinėti 4 politikos sritį: kuo skubiau turi būti patobulinta žinių apie tikrą biologinės įvairovės reikšmę ir tikruosius ilgalaikius tam tikrų sprendimų padarinius biologinei įvairovei bazė. Tik esant atitinkamam žinių lygiui ir realiai pritarant politikams ir visuomenei, gali atsirasti politiniu požiūriu būtinas dėmesys šiai sričiai siekiant iš esmės pakeisti politiką ir praktiką, ir tokie pakeitimai, Komisijos nuomone, yra gyvybiškai svarbūs. Itin sunku atsakyti į klausimą, ko šiuo metu labiau trūksta — atitinkamų žinių ir idėjų ar politinės valios ir gebėjimų įgyvendinti priemones.

4.3 ES bus vienareikšmiškai vertinama pagal tai, ar ji nori pasiekti savo veiksmų plane išdėstytus tikslus, tarp jų ir siekį kitaip suformuoti sektorių ir išlaidų politiką. Daugelis suinteresuotų šalių skeptiškai nusiteikę gruodžio mėnesio finansinių sprendimų atžvilgiu, nes abejoja, ar rimtai bus imamasi šių pakeitimų. Šį skepticizmą sustiprina faktas, kad netgi ten, kur ekonominiai interesai nekludo veiksmingai saugoti biologinę įvairovę, praeityje beveik nebuvo pasiekta teigiamų rezultatų.

4.4 Kaip pavyzdį reikėtų paminėti vieną problemą, kuri Komisijos dokumente visiškai neminima, nors ji yra labai svarbi daugeliui rūšių, kurioms gresia pavojus, būtent — medžioklė. 27 ES šalyse, Šveicarijoje ir Norvegijoje kiekvienais metais nušauinama arba pagaunama apie 102 mln. paukščių, iš kurių apie 37 mln. yra paukščiai giesmininkai. Šie skaičiai paimti iš medžioklės statistikos. Aišku, kad daug dėl medžioklės žuvusių migruojančių paukščių yra labai svarbus mirtingumo veiksnys.

4.5 Tokių paukščių rūšių, pavyzdžiui, pempių, dubeltų, dryžgalvių kryklių, dirvinių vėversių, putpelių, paprastųjų purplelių ir oželių nykštukų, visoje Europoje ar jos dalyse mažėja, todėl šie paukščiai neturėtų būti medžiojami. Taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad migruojančių gyvūnų rūšių medžioklė daugelyje šalių yra nedidelės gyventojų grupės laisvalaikio užsiėmimas. Tai nepateisinama ekonominėmis priežastimis, nes medžiojama tik dėl malonumo. Ir vis dėlto — arba būtent todėl — negalima pasigirti sėkme. Tai dar kartą parodo, kaip sunku patiems keisti įpročius, o dar sunkiau imtis esminių perversmų.

4.6 Graikijos sala Tilos yra ypač geras pavyzdys, ką galima pasiekti uždraudus medžioklę. Nuo 1993 m. šioje saloje nebe-medžiojama, o tai lėmė itin didelį rūšių įvairovės ir išteklių pagausėjimą. ES šią iniciatyvą, be kitų priemonių, parėmė taip pat finansuodama LIFE projektą.

4.7 Baigdamas EESRK norėtų dar kartą pabrėžti, kad jis pritaria Komisijos minėtai **visuotinės atsakomybės idėjai**. Tačiau jis pastebi, kad ES savo veiklos šioje srityje dar negali vainikuoti laurais. Komisija komunikate pastebi, kad šiuo metu „*skiriamos lėšos sudaro mažiau nei vieną šimtąją Bendrijos ir valstybių narių viso metinio pagalbos plėtrai biudžeto*“, t.y. panaudojama mažiau nei 0,004 proc. visų tarptautiniams biologinės įvairovės išsaugojimo projektams skirtų išlaidų.

4.8 Kita vertus, bendra atsakomybė už biologinės įvairovės naikinimą tenka kitoms pasaulio šalims. Komunikate pateiktas atogrąžų miškų naikinimo pavyzdys. EESRK atkreipia dėmesį į faktą, kad miškų naikinimas sukelia priešingus padarinius ne tik biologinės įvairovės apsaugos požiūriu, bet taip pat ir klimato apsaugos požiūriu: 20 proc. CO₂ taršos viso pasaulio mastu sukelia miškų naikinimas.

4.9 EESRK atkreipia dėmesį į akivaizdų pavojų žemdirbystės ir gyvulininkystės sektoriams dėl spartaus genetinių išteklių, naudojamų maisto gamybai, skurdinimo.

4.10 EESRK yra itin susirūpinęs, kad, pvz., įgyvendinant ES biokuro strategiją gali būti ir toliau masiškai naikinami atogrąžų miškai, jei vietoj gamtai ir aplinkai nekenksmingu būdu pagamintų vietos produktų bus naudojamos pigūs importuoti produktai. Malaizija šiuo metu per metus pagamina apie 5 mln. t. palmių aliejaus, šiam tikslui skirtoms plantacijoms pasodinti nuo 1985 iki 2000 m. šalyje buvo iškirsta apie 90

proc. visų drėgnųjų atogrąžų girių. Palmių plantacijoms bus iškirsta dar 6 mln. ha drėgnųjų atogrąžų girių, o Indonezijoje netgi 16,5 mln. ha. Palmių aliejus yra skirtas eksportui. Vokietijos Schwäbisch-Hall mieste esanti šiluminė jėgainė, kuri pateikiama kaip energetikos politikos pavyzdys, kurui naudoja daugiau nei 90 proc. palmių aliejaus!

4.11 Be šių turinio ir strategijos požiūriu skirtingų vertinimų, EESRK norėtų atkreipti dėmesį į du svarbius formalius dalykus:

4.11.1 Su tuo susiję ir suinteresuoti subjektai labai piktinasi, kad, norėdami gauti bendro pobūdžio informaciją apie tą pačią politikos sritį, yra priversti jos ieškoti įvairiuose ES dokumentuose. Kad būtų laikomasi administracinio reikalavimo užtikrinti, kad Komisijos dokumentai būtų trumpi, pats veiksmų planas, kuris Komisijos komunikato turinyje minimas kaip 1 priedas, prie Komisijos komunikato nepridedamas. Jį galima gauti kaip atskirą SEK dokumentą, o tituliniam lape net neįrašytas jo pavadinimas „Veiksmų planas“. Nuoroda daroma tik į „techninį priedą“. Veiksmų planas išspausdintas tik anglų kalba (jo nėra kitomis oficialiomis kalbomis), taip pat jis išspausdintas sunkiai įskaitomu šriftu. Visa tai pikтина. Todėl EESRK ragina Komisiją pasirūpinti, kad veiksmų planas būtų išverstas į visas oficialias kalbas ir kad kuo daugiau žmonių galėtų su juo susipažinti internete arba gauti spausdintine forma.

4.11.2 Komisija dabartinei Biologinės įvairovės ekspertų grupei siūlo stebėti, ar veiksmų plano tikslai yra įgyvendinami. Tačiau EESRK rekomenduoja aktyviau įtraukti pilietinę visuomenę, būtent dėl pirmiau minėtos ir tiriamojoje nuomonėje išsamiai aprašytos problemos, nes pernelyg mažai žinoma apie šią sritį ir dėl to pernelyg mažai ja domimasi.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (Kodifikuota redakcija)

COM(2006) 543 final — 2006/0170 (COD)

(2007/C 97/04)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 175 straipsnio 1 dalimi, 2006 m. spalio 11 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (Kodifikuota redakcija)*.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 25 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Frederik Adrian Osborn.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (2007 m. vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę, 188 nariams balsavus už, 2 — prieš ir 8 susilaikius.

1. Įžanga

1.1 Komisijos pasiūlymu siekiama kodifikuoti 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvą 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ir nemažai vėlesnių tos direktyvos pakeitimų.

1.2 Komitetas tvirtai remia nuolat atliekamą visų sričių ES teisės aktų kodifikavimą. Jis pritaria Komisijai ir kitoms institucijoms, kad taip kodifikuoti teisės aktai tampa skaidresni, geriau suprantami juos taikantiems asmenims ir aiškesni visuomenei.

2. Bendrosios pastabos

2.1 Šiuo atveju kodifikavimas bus naudingas dar ir todėl, kad jis laiku sujungs visus Europos teisės aktus dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės į vieną bendrą direktyvą prieš pateikiant naujus pasiūlymus, kai bus peržiūrėta dabartinė taršos prevencijos ir kontrolės sistema. Todėl Europos institucijoms ir kitoms suinteresuotoms šalims bus lengviau svarstyti visus naujus pasiūlymus.

2.2 Atsižvelgdamas į šias sąlygas, Komitetas primena 2003 m. gruodžio mėn. pateiktą savo ankstesnę nuomonę su pastabomis apie pažangą įgyvendinant taršos integruotą prevenciją ir kontrolę ⁽¹⁾. Tuo metu Komitetas išreiškė susirūpinimą daugeliu problemų, jau nustatytų įgyvendinant direktyvą. Jos yra susijusios su delsimu ir painiava perkeltant direktyvą į nacionalinius teisės aktus, vilkinimu ir nepakankamai skaidriomis sąlygomis, nustatytomis įrenginiams, kuriems taikoma TIPK, sunkumais užtikrinant eksploatuojamų įrenginių nuoseklius patikrinimo standartus, leidimo sąlygų vykdymą, ir daugeliu kitų rūpimų klausimų.

⁽¹⁾ OL C 80, 2004 3 30, p. 29-34.

2.3 Po to, Komisija parengė veiksmų planą, padedantį siekti spartesnės pažangos visoje Sąjungoje, o Komitetas, atsižvelgdamas į Komisijos atliktus dabartinius tyrimus, susijusius su įgyvendinimu, patenkintas daugelio Sąjungos šalių spartesniais veiksmais šioje srityje.

2.4 Tačiau Komitetą dar neramina nemažai įgyvendinimo aspektų. Jis itin sunerimęs, nes atrodo, jog nemažai valstybių narių susiduria su nemenkais sunkumais siekdamas, kad visi jų įrenginiai iki 2007 m. pabaigos atitiktų TIPK sąlygas, kaip reikalauja direktyvos nuostatos. (Daugumai Europos šalių buvo skirtas dešimties metų laikotarpis direktyvai visapusiškai įgyvendinti; netgi naujoms valstybėms narėms buvo skirti maždaug treji metai pagrindinei įrenginių kontrolės sistemai įdiegti). Jis sunerimęs ir dėl nepakankamai skaidrios informacijos dėl priežasčių, nulėmusių, kad kai kurios kompetentingos institucijos išdavė leidimus eksploatuoti įrenginius, kurie toli gražu neatitiko informaciniuose dokumentuose (BREF) nustatytų emisijos ribinių verčių. Pagrindinė integruoto vertinimo koncepcija siekti protingų kompromisų atsižvelgiant į emisijas į skirtingą aplinką, ne visuomet būna įgyvendinama veiksmingai. Nerimą kelia ir skirtinga patikrinimų dažnio ir stebėsenos tvarka.

2.5 Savo ruožtu EESRK tikisi ir toliau teikti pastabas vėlesniais TIPK teisės aktų peržiūros etapais. Šiuo metu jis norėtų paskatinti Komisiją ir kitas institucijas pasirengti apsvaistinti svarbias naujas priemones, kad, atsižvelgdamas į labai skirtingus įgyvendinimo būdus, kaip paaiškėjo iš Komisijos dabartinių tyrimų, užtikrintų veiksmingesnį teisės aktų įgyvendinimą.

2.6 TIPK gali rimtai patobulinti įmonių veiklos standartus visoje Europoje, atsižvelgiant į vietos sąlygas ir aplinkybes. Tačiau praeis dar nemažai laiko, kol TIPK taps svarbia permainas ir patobulimus skatinančia jėga, siekiant su veikla susijusio aplinkosaugos veiksmingumo. Kad ja pasitikėtų ir įmonės, ir likusi pilietinės visuomenės dalis, labai svarbu, kad įgyvendinimas būtų skaidrus ir visoje Europoje vykėtų nuosekliai. Kitokių atveju, nevyks jokie kaitos procesai siekiant didesnio veiksmingumo, net jeigu investicijos ir suteikia tam galimybes, nevyks

sąžininga konkurencija, gilės nepasitikėjimas visa sistema kaip priemone aplinkosaugos veiksmingumui padidinti ir geresnei aplinkosaugos kokybei visoje Europoje užtikrinti.

2.7 Esamų teisės aktų kodifikavimas šioje direktyvoje yra savaime naudingas. Tačiau jis turėtų būti tik būdas parengti kitas priemones, kurių gali prireikti tolesniems patobulinimams įgyvendinti pasibaigus dabartiniam persvarstymui.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl grynaveislių veislinių galvijų (kodifikuota redakcija)

COM(2006) 749 final — 2006/0250 (CNS)

(2007/C 97/05)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 37 ir 94 straipsniais, 2006 m. gruodžio 22 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl grynaveislių veislinių galvijų (kodifikuota redakcija)*

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 25 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Gilbert Bros.

433-iojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (2007 m. vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 184 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 16 susilaikius.

1. Įžanga

1.1 Šiuo pasiūlymu siekiama kodifikuoti 1977 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvą 77/504/EEB dėl grynaveislių veislinių galvijų. Nauja direktyva pakeis įvairius aktus, kurių nuostatos buvo į ją įtrauktos; šis pasiūlymas nekeičia kodifikuojamų teisės aktų turinio, nes jame tik sujungiami šie aktai, atliekant kodifikavimui būtinus formos pakeitimus.

2. Bendros pastabos

2.1 Komitetas mano, kad yra labai naudinga visus tekstus sujungti į vieną direktyvą. Kuriant Žmonių Europą, Komitetas,

kaip ir Komisija, daug dėmesio skiria tam, kad Bendrijos teisė būtų paprastesnė ir aiškesnė ir taptų suprantamesnė ir prieinamesnė visiems piliečiams, suteikdama jiems naujų galimybių ir leisdamą pasinaudoti konkrečiomis jiems suteiktomis teisėmis.

2.2 Buvo užtikrinta, kad sujungiant nuostatas nebus daroma jokių esminių pakeitimų ir kad vienintelis sujungimo tikslas — pateikti Bendrijos teisės aktus aiškia ir skaidria forma. Komitetas visiškai pritaria šiam tikslui ir, atsižvelgdamas į minėtus patikimumus, sutinka su pasiūlymu.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (kodifikuota redakcija)

COM(2006) 652 final — 2006/0214 (COD)

(2007/C 97/06)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. lapkričio 22 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (kodifikuota redakcija)

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 22 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Xavier Verboven.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (2007 m. vasario 15 d. posėdis) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 181 nariams balsavus už, 2 — prieš ir 11 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas iš esmės pritaria nagrinėjamam pasiūlymui, ragina Komisiją atsižvelgti į dvi pateiktas pastabas ir atitinkamai pakeisti tekstą konstatuojamojoje dalyje bei pageidautų, kad pasiūlymą skubiai patvirtintų Europos Parlamentas ir Taryba.

2. Paaiškinimas

2.1 Komisijos pasiūlymo santrauka

2.1.1 Šiuo pasiūlymu siekiama kodifikuoti 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyvą 89/655/EEB dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų. Nauja direktyva pakeis įvairius aktus, kurių nuostatos buvo į ją įtrauktos⁽¹⁾. Komisija mano, kad šis pasiūlymas nekeičia kodifikuojamų teisės aktų turinio, nes jame tik sujungiami šie aktai, atliekant kodifikavimui būtinus formos pakeitimus.

2.2 Pastabos

2.2.1 Saugos ir sveikatos reikalavimų laikymasis naudojant darbo įrenginius yra svarbus prevencijos priemonių aspektas. Nuo 1989 m. šios taisyklės derinamos minimaliai. 1989 m. lapkričio 30 d. direktyva buvo iš dalies pakeista daugelį kartų, siekiant joje numatyti kuo daugiau galimų situacijų darbe (daugiausia dėl darbo aukštyje) ir kad ji atspindėtų „platesnį požiūrį“ į darbuotojų sveikatą, pagrįstą ergonomikos principais. Dėl šių įvairių pataisymų gali susidaryti sunkumų ją taikant

praktikoje, nors Komisija neoficialiai rūpinosi, kad taikomos taisyklės būtų koordinuojamos.

2.2.2 Atliekant kodifikavimą negali būti jokių esminių pakeitimų. Išnagrinėjęs pasiūlymą Komitetas mano, kad svarstomame tekste laikomasi šio pagrindinio principo, tačiau pateikia šias pastabas:

— Skaitant Direktyvos 2001/45/EEB konstatuojamosios dalies 10) ir 11) punktus akivaizdu, kad būtina specialiai apmokyti darbuotojus, kuriems tenka naudoti darbo įrenginius darbui aukštyje. Komitetas pageidautų, kad pasiūlymo kodifikuoti teisės aktą konstatuojamojoje dalyje nebūtų praleista tokia rekomendacija.

— Komiteto nuomone ir vadovaujantis 2003 m. liepos 22 d. Tarybos Sprendimu 2003/C 218/01, šis pasiūlymas turėtų būti pateiktas Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamajam komitetui. Apie tokią konsultaciją turėtų būti užsimenama direktyvos aprašomojoje dalyje vadovaujantis iki šiol taikyta praktika.

2.2.3 Be pirmiau minėtų pastabų Komitetas mano, kad Komisijos pasiūlymas racionaliai sujungia galiojančias nuostatas, todėl jos tampa aiškesnės ir nekyla esminių problemų.

2.2.4 Komitetas iš esmės pritaria nagrinėjamam pasiūlymui, ragina Komisiją atsižvelgti į dvi pateiktas pastabas ir atitinkamai pakeisti tekstą konstatuojamojoje dalyje bei pageidauja, kad pasiūlymą skubiai patvirtintų Europos Parlamentas ir Taryba.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Tarybos Direktyva 89/655/EEB, Tarybos Direktyva 95/63/EB bei Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2001/45/EB.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto poveikiu darbe (Kodifikuota redakcija)

COM(2006) 664 final — 2006/0222 (COD)

(2007/C 97/07)

Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. gruodžio 12 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto poveikiu darbe*

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 22 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Xavier Verboven.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 192 nariams balsavus už, 3 — prieš ir 6 susilaukusių.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas pritaria nagrinėjamam pasiūlymui ir norėtų, kad Parlamentas ir Taryba kuo skubiau jį priimtų.

1.2 Be to, Komitetas patvirtina savo pageidavimą, kad valstybės narės ratifikuotų TDO konvenciją Nr. 162 dėl saugos naudojant asbestą.

2. Aiškinamasis raštas

2.1 Svarbiausios Komisijos dokumento nuostatos

2.1.1 Šiuo pasiūlymu siekiama kodifikuoti 1983 m. rugšėjo 19 d. Tarybos direktyvą 83/477/EEB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto poveikiu darbe (antroji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 80/1107/EEB 8 straipsnyje). Nauja direktyva pakeis įvairius teisės aktus, kurių nuostatos buvo į ją įtrauktos⁽¹⁾; Komisijos nuomone, ji nekeičia šių teisės aktų turinio, apsiribojama jų sujungimu, atliekant tik kodifikavimui būtinus formos pakeitimus.

2.2 Bendros pastabos

2.2.1 Asbesto poveikis vis dar yra svarbus rizikos faktorius, su kuriuo susiduria daugelio kategorijų darbuotojai, ypač dirbantys statybos sektoriuje. Manoma, kad iš viso XX amžiuje Europoje buvo sunaudota keliasdešimt milijonų tonų asbesto. Nors 1999 m. Europos Sąjunga nusprendė uždrausti asbesto naudojimą, jo poveikis dar bus jaučiamas dešimtmečius, nes išliko daug pastatų, kuriuos statant asbestas buvo naudotas. Be to, asbesto poveikio riziką kelia įvairūs nebenaudojami asbesto turintys įrenginiai bei atliekų tvarkymas.

2.2.2 Komitetas keletą kartų nagrinėjo klausimus, susijusius su darbuotojų apsauga nuo asbesto poveikio. Ypač norėtume priminti 1999 m. kovo 4 d. priimtą nuomonę savo iniciatyva⁽²⁾.

2.2.3 Pirmoji direktyva, skirta darbuotojų apsaugai nuo rizikos dėl asbesto poveikio darbe, buvo priimta dar 1983 m. Siekiant išplėsti jos taikymo sritį, sustiprinti prevencijos priemones ir sumažinti ribines poveikio vertes, ji daugelį kartų buvo iš dalies pakeista. Tiems, kam šis teisės aktas skirtas, pakeitimai gali kelti tam tikrų taikymo sunkumų.

2.2.4 Kodifikuojant negali būti daromi jokie esminiai turinio pakeitimai. Išnagrinėjęs pasiūlymą Komitetas mano, kad šis dokumentas yra parengtas nuosekliai laikantis šio pagrindinio principo. Racionaliai sujungus skirtingas galiojančias teisinės nuostatas, jas lengviau suprasti ir dokumento tekstas nekelia jokių rimtų problemų.

2.2.5 Komitetas norėtų, kad Komisija nedelsiant pradėtų konsultacijas su socialiniais partneriais ir su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu darbo vietose.

2.2.6 Todėl Komitetas pritaria nagrinėjamam pasiūlymui ir norėtų, kad Parlamentas ir Taryba kuo skubiau jį priimtų.

2.3 Specialios pastabos

2.3.1 Komitetas primena 1999 m. kovo 4 d. priimtą savo nuomonę ir dar kartą patvirtina siekį, kad valstybės narės ratifikuotų TDO konvenciją Nr. 162 dėl saugos naudojant asbestą. Šiuo metu konvenciją yra ratifikavusios tik 10 valstybių narių iš 27. Europos Sąjungos valstybėms narėms ratifikavus TDO konvenciją, sustiprėtų jos autoritetas, ji taptų pasaulio mastu svarbi darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonė.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Tarybos direktyva 83/477/EEB, Tarybos direktyva 91/382/EEB, Tarybos direktyva 98/24/EB (tik jos 13 straipsnis) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/18/EB.

⁽²⁾ OL C 138, 1999 5 18, p. 24.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Europos logistikos politikos

(2007/C 97/08)

2005 m. lapkričio 17 d. ES Tarybai pirmininkausiančios Suomijos vardu Suomijos Užsienio prekybos ir vystymosi ministrė Mari Kiviniemi kreipėsi į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 262 straipsnį paprašė parengti nuomonę dėl *Europos logistikos politikos*.

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 11 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Virgilio Ranocchiari.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 82 nariams balsavus už, 5 — prieš ir 10 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Veiksminga transporto sistema yra būtina sąlyga siekiant išsaugoti ir didinti Europos konkurencingumą. Tik užtikrinus aukštą transporto rūšių efektyvumo lygį ir glaudžią įvairių rūšių transporto sąveiką galima valdyti sudėtingus transporto srautus šiuolaikinėje visuomenėje. Pažangūs ir integruoti logistikos sprendimai gali padėti optimizuoti krovinių vežimo paslaugas ir taip skatinti ekonomikos augimą ir Europos konkurencingumą pasaulyje.

1.2 Pirmininkavusios Suomijos iniciatyva ir 2006 m. birželio mėn. paskelbtas Komisijos komunikatas ⁽¹⁾ aiškiai rodo, kad veiksminga logistika gali būti priemonė, stiprinanti ir naudojanti aplinkos apsaugos ir konkurencijos sinergijas. Tai galima pasiekti optimizuojant racionalų transporto priemonių ir infrastruktūros naudojimą siekiant išvengti bereikalingo transporto priemonių naudojimo. Todėl, EESRK nuomone, svarbu pasinaudoti visų dalyvių — logistikos įmonių ir jų darbuotojų, klientų įmonių ir jų darbuotojų bei įstaigų ir organizacijų — žiniomis.

1.3 Tokios pastangos turėtų remtis Komisijos parengtu strateginiu logistikos, kuria siekiama augimo ir konkurencingumo, planu. Planas turėtų aiškiai nustatyti valdžios institucijų ir įmonių užduotis, jis turėtų būti skirtas visoms transporto rūšims ir jame turi būti atsižvelgiama į visus ekonominius, socialinius ir aplinkosaugos interesus, transporto politiką ir regionines sąlygas.

1.4 Transporto logistikai reikia daug darbuotojų ir vadovaujančio personalo — kompetentingų ir išsilavinusių žmonių. Todėl strateginiame plane turėtų būti išsamiai nagrinėjamos mokyklinio ir pomokyklinio mokymosi sąlygos logistikos srityje. Taip pat turėtų būti nagrinėjamos galimybės skatinti mokslinius tyrimus ir infrastruktūros vystymą.

1.5 Todėl darbo rinkos galėtų atlikti svarbų vaidmenį išsaugant ir vystant konkurencingas ir pramonės poreikiams pritaikytas logistikos paslaugas. Nuolat bendradarbiaudami socialiniai

partneriai gali daryti teigiamą poveikį darbo rinkos procedūroms ir veiksmingumui logistikos srityje. Jie galėtų turėti bendrų tikslų — užtikrinti darbo vietų stabilumą, tinkamas darbo sąlygas ir gerinti produktyvumą.

1.6 Ankstesnis Komisijos metodas spręsti transporto spūsių problemą tam tikruose ES keliuose reglamentuojant transporto rūšių dalį pagal 1998 m. padėtį, atrodo, nelabai atitinka dabartinę transporto rinkos raidą.

1.7 Šiuo metu pagrindinis uždavinys — siekti įvairiarūšio transporto naudojimo, kur tik ji įmanoma, ir visiškai išnaudoti kiekvienos atskiros transporto rūšies efektyvumą ir tinkamumą. Tam reikia sudaryti atitinkamas technines, praktines ir ekonomines sąlygas. ES uždavinys — įgyvendinti tokią Bendrijos politiką, kuri sukurtų ar išplėtotų šias išankstines sąlygas. Tai taip pat reiškia, kad tokia būsima politika transporto srityje turi būti parengta taip, kad užtikrintų saugias, neteršiančias aplinkos ir veiksmingas transporto sistemas.

2. Nuomonės rengimo priežastys

2.1 Komitetui pateiktame prašyme parengti tiriamąją nuomonę dėl **Europos logistikos politikos** Suomija nurodė daugelį priežasčių, kodėl ši sritis yra labai svarbi Europos konkurencingumui, be to, atkreipė dėmesį į šiuos aspektus:

2.2 Pasaulio ekonomika išgyvena pereinamąjį laikotarpį. Paskutinis globalizacijos etapas prasidėjo dešimtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, kai greitai besivystančios Azijos ekonomikos atsivėrė tarptautinei rinkos ekonomikai. Tai lėmė pramonės įmonių gamybos ir teikiamų paslaugų perkėlimą. Europoje kinta pramonės gamybos ir paslaugų rinkų struktūra; šiuos pakitimus lemia ES plėtra, ekonomikos augimas ES kaimyninėse šalyse ir atsigauanti Rusijos ekonomika. ES turi skubiai ir ryžtingai — kaip numato Lisabonos strategija — reaguoti į šiuos iššūkius.

⁽¹⁾ Krovinio transporto logistika — tvariojo judumo pagrindas, COM (2006) 336 final, 2006 6 28.

2.3 Šie pokyčiai turi įtakos ir Europos transporto sektoriui. Pirmiausia, visų valstybių narių transporto rinkos turi būti sėkmingai integruotos į Bendrijos transporto rinką. Todėl EESRK siūlo ypatingas dėmesį skirti šalims, kurios vis dar techniškai integruotos į buvusios Sovietų Sąjungos transporto sistemą. Antra, turi būti pašalintos ES viduje likusios judumo apribojimo kliūtys ir veiksmingai organizuojama pervežimo veikla. Trečia, siekiant išnaudoti visą ES kaimyninių šalių ekonominį potencialą, turi būti išvystytas susisiekimas su šiomis šalimis. Dabartinės kliūtys pasienyje su ES nepriklausančiomis valstybėmis rodo, kad labai svarbu šias problemas išspręsti. Krovininis transportas dažnai kerta ES sienas ir dėl to dėmesys tinkamos infrastruktūros ir technologijų vystymui ES ir ES nepriklausančiose valstybėse tampa itin svarbus.

2.4 Vienas ES Lisabonos strategijos tikslų — kad Europa taptų konkurencingiausia pasaulio ekonomika. Šiuolaikinė, gerai veikianti ir veiksminga transporto sistema yra gyvybiškai svarbi tvariam ekonomikos vystymuisi. Didinant ES įmonių konkurencingumą taip pat būtina gerinti transporto kokybę, punktualumą ir veiksmingumą. Staigus krovinio pervežimo — ypač keliais — padidėjimas daugelyje Europos šalių lemia transporto spūstis. Tai sudaro papildomas Europos pramonės sąnaudas. Be to, tokie pokyčiai turi neigiamos įtakos natūraliai gyvenamajai aplinkai.

2.5 ES dėjo daug pastangų, siekdama atverti logistikos paslaugų rinkas ir integruoti Europos transporto tinklus. Tačiau rezultatai dar nėra patenkinami, yra daug kliūčių, trukdančių siekti pažangos. Bendrijos transporto politikoje logistikai neskiriamas deramas dėmesys, nors pramonei ir prekybai tenkančios su logistika susijusios sąnaudos yra didelės ir sudaro nemažą įmonių bendros apyvartos dalį. Logistikos sektorius taip pat sukuria nemažai darbo vietų Europoje.

2.6 Veiksminga logistika yra priemonė, skirta stiprinti ir naudoti aplinkos apsaugos ir konkurencingumo sinergijas. Tai galima pasiekti kuo racionaliau naudojant transporto priemones ir infrastruktūrą siekiant išvengti bereikalingo transporto eismo.

2.7 Geresnė logistika taip pat gali turėti teigiamos įtakos ES regionų vystymuisi, kadangi ji sumažina geografinės padėties reikšmę ir skatina regionų ekonomikos vystymąsi ir konkurencingumą; siekiant tvaraus judumo, transporto logistika, galėtų atlikti svarbų vaidmenį.

3. Įžanga

3.1 Suomijos ir Europos Komisijos bendradarbiavimo rezultatas — 2006 m. birželio mėn. Komisijos paskelbtas

komunikatas „Krovininio transporto logistika — tvariojo judumo pagrindas“⁽²⁾. Dokumente nagrinėjamos sąlygos, būtinos norint glaudžiau susieti logistiką ir transporto politiką.

3.2 2006 m. kovo mėn. paskelbtame konsultaciniame dokumente⁽³⁾ Komisija svarsto keletą klausimų, susijusių su būsimais pokyčiais logistikos srityje ir jų svarba sklandžiai veikiančiam ES transporto sektoriui. Ypač didelis dėmesys skiriamas intermodalumui, t. y. įvairiarūšio transporto naudojimui.

3.3 Dokumente teigiama, kad lyginant Europos (ES-15) ir Šiaurės Amerikos BVP ir logistikos išlaidas (įskaitant transportą), logistikai tenkanti BVP dalis Europoje išaugo nuo 12,2 proc. 1998 m. iki 13,3 proc. 2002 m. Per tą patį laikotarpį Šiaurės Amerikos logistikos išlaidos sumažėjo nuo 11 iki 9,9 proc.

3.4 Komisijos konsultaciniame dokumente pateikiama nurodomos priemonės, kurių ji ėmėsi anksčiau. Mokslinių tyrimų ir technologijų vystymo srityje pastaraisiais metais buvo vykdoma nemažai projektų, skirtų įvairiarūšio transporto naudojimui ir logistikai. Šiais projektais siekiama geriau suprasti sąsajas tarp logistikos sprendimų ir transporto paslaugų⁽⁴⁾.

3.5 2001 m. Komisijos baltojoje knygoje⁽⁵⁾ pateikiama esminė informacija apie ES transporto sistemą ir idėjos, pamąstymai bei pasiūlymai, kaip iki 2010 m. pagerinti transporto padėtį. Dokumente įvardijami kiekybiniai tikslai kiekvienai transporto rūšiai. Iki 2010 m. įvairioms transporto rūšims tenkančios rinkos dalys turės atitikti 1998 m. rodiklius. Ypač pabrėžiama intermodalumo, t. y. įvairiarūšio transporto naudojimo reikšmė, pirmiausia vežant krovinius Europoje tolimais atstumais. Siekiama daugiau krovinų gabenti geležinkeliu ir vandens keliais. Šiam tikslui įgyvendinti skirta ir *Marco Polo* programa. Tačiau reikia rasti lanksčius techninius ir logistinius sprendimus koncepcijai „nuo durų iki durų“ įgyvendinti. Baltojoje knygoje teigiama, kad dėl prekių perkrovimo sugaištas laikas ir su tuo susijusios papildomos išlaidos neigiamai veikia konkurencingumą. Kadangi kelių transporto tinklas yra labai išvystytas, sudaromos palankesnės sąlygos vežimui keliais, todėl krovinius iš esmės galima nugabenti į bet kurią paskirties vietą. Minėtos pastabos susijusios su išvystyta transporto infrastruktūra ir taikytinos pirmiausia 15 senųjų ES valstybių narių. Naujųjų ES valstybių narių kelių tinklas yra mažiau išvystytas, kelių kokybė dažniausiai prasta. Šiose šalyse yra milžiniškas transporto sistemos vystymo potencialas, jį reikėtų išnaudoti remiant investicijas į infrastruktūrą.

⁽²⁾ Krovininio transporto logistika — tvariojo judumo pagrindas, COM (2006) 336 final, 2006 6 28.

⁽³⁾ Konsultacinis dokumentas apie daugiaryšį pervežimą skatinančią logistiką.

⁽⁴⁾ Pavyzdžiui, projektai SULOGRTRA, PROTRANS, EUTRALOG, FREIGHT-WISE, POLLOCO ir t. t.

⁽⁵⁾ Baltoji knyga „Europos transporto politika iki 2010 m.: metas spręsti“, COM(2001) 370, 2001 9 12.

3.6 Komisijos komunikatas ⁽⁶⁾ dėl baltosios knygos vidurio laikotarpio įvertinimo patvirtina „su skirtingomis vežimo rūšimis susijusio bendradarbiavimo“ svarbą ir atrodo, kad yra pragmatiškesnis įvairių transporto rūšių pusiausvyros požiūriu.

4. Pirmininkavusios Suomijos dėmesys tolesniam logistikos plėtojimui būsimoje Europos logistikos politikoje ir logistikos sektoriaus raidos tendencijoms

4.1 Komisijai pateikti Suomijos parengiamieji dokumentai apima naujų tendencijų logistikos sektoriuje tyrimą ir atskaitą apie vadinamąjį EuLOG (euroregioninis logistikos tinklas) projektą. Pagrindinis projekto tikslas — parengti diskusijų dokumentą, kuriame būtų išsamiai išdėstyta patikima informacija apie pageidaujamą Europos logistikos ir transporto politikos raidą ateityje bei apie šiam tikslui pasiekti būtinas politikos kryptis.

4.2 Pramonė pirmiausia išaugs besivystančiose šalyse: Kinijoje, Indijoje, Brazilijoje ir Rusijoje. Didės tiek vežamų prekių kiekis, tiek ir vežimo atstumai. Pasaulinių tiekimo grandinių kontrolė sudėtinga, todėl gali būti, kad atitinkami sprendimai bus priimami Azijoje. Kadangi konkurencija tarp ekonomikos zonų stiprėja, infrastruktūrų pajėgumai tampa vis svarbesniu konkurencingumo veiksniumi. Didėjanti gamyba ir vartojimas Rytų Europoje taip pat verčia krovinių vežimui naudoti kitus gabenimo būdus nei kelių transportas. Todėl tampa vis svarbiau ES pasienio su tuo regionu valstybėse plėtoti krovinių paskirstymo įvairioms transporto rūšims centrus. Kartu tai yra proga optimizuoti ES transporto sistemos išlaidas. Siekiant tvarios plėtros, ES institucijos privalo remti šią teigiamą tendenciją ir skatinti ekologišką transporto priemonių naudojimą.

4.3 Kalbant apie gamybą ir paslaugas, tiekimo grandinių struktūrą lemia klientų pasirinkimas. Tiekimo grandinės viena nuo kitos skiriasi ne tik dėl produktų savybių, bet ir dėl klientų poreikių bei lūkesčių. Sistemos integracija yra susijusi su techniniais bei organizaciniais aspektais ir yra grindžiama žiniomis. Tiekimo tinklų vystymas reikalauja naujovių diegimo, tiek produktų, tiek ir procesų atžvilgiu. Paslaugų skaičius Vakarų šalyse didės, o gamyba bus perkelta į kitas tinklo dalis. Būtina surinkti tikslus duomenis apie produktų ir paslaugų poveikį aplinkai. Todėl siekiant didinti veiksmingumą ir mažinti atliekas išaugs produktų atsekamumo ir lokalizavimo svarba. Išaugs pakartotinio naudojimo ir atliekų sunaikinimo (angl. *reverse logistic*) reikšmė, kadangi turės būti kontroliuojamas produktų perdirstymas arba sunaikinimas.

4.4 Informacijos ir ryšių sistemos leidžia kontroliuoti svarbiausius informacijos srautus tarp logistikos grandinių planavimo, valdymo ir įgyvendinimo. Informacijos ir ryšių technologijos leidžia pagerinti saugumo lygį ir logistikos paslaugas kartu sumažinant išlaidas. Tam būtinos naujos pažangios technologijos ir standartizuotos sąsajos. Kadangi objekto padėties nustatymas pagal radijo dažnius vis labiau plinta, tai suteikia nemažai galimybių pagerinti tiekiamų produktų lokalizavimą, atsekamumą ir saugumą.

⁽⁶⁾ Viešasis klausymas dėl baltosios knygos dėl Europos transporto politikos vidurio laikotarpio įvertinimo.

4.5 Rentabilumas visada yra labai svarbus. Transporto sąnaudos dar didės dėl didėjančių darbo sąnaudų ir naftos kainų, dėl transporto spūsčių ir infrastruktūrų naudojimo mokesčių bei nuolat didėjančių saugumo reikalavimų. Pakartotinis naudojimas ir atliekų sunaikinimas taip pat turės įtakos rentabilumui. Nėra tikslų duomenų apie logistikos sąnaudas, todėl sprendimai priimami remiantis daline informacija. Turi būti parengti realių sąnaudų apskaičiavimo modeliai. Logistikos sąnaudos turi būti įtrauktos į įmonių pajėgumo rodiklius. Esant tokioms aplinkybėms, svarbiausią reikšmę faktinių logistikos operacijų sąnaudų nustatymui turės Europos Komisijos parengtas sąnaudų apskaičiavimo modelis įgyvendinant direktyvą dėl vadinamosios eurovinjetės, kuriame bus atsižvelgta į išorės ir infrastruktūros naudojimo sąnaudas.

4.6 Politinėmis priemonėmis siekiama sukurti prekybai ir pramonės konkurencingumui palankią aplinką. Reglamentavimas yra būtina Europos valstybių ekonomikos dalis, tačiau jis turi būti racionalus ir turi skatinti vystymąsi bei konkurencingumą. Politikos, teisės aktų ir investicijų į infrastruktūrą derinimas yra būtinos išankstinės sąlygos šalinant bendros rinkos įgyvendinimo kliūtis. Nors regionų valdžios institucijų vaidmuo ateityje taps vis svarbesnis reglamentuojant ir investuojant į transporto sritį, tačiau, rengiant šios srities politiką, jos turi atsižvelgti į veiklos sąlygų raidą pasaulio mastu.

4.7 Valdžios institucijos turės skatinti naujoves ir jų diegimą. Logistikos požiūriu tiekimo grandinių valdymas ir nauji verslo modeliai yra svarbiausios vystymo sritys. Vystant tiekimo grandines dar daug reikia nuveikti saugumo, produktų lokalizavimo, atsekamumo ir įvairiarūšių operacijų srityje. Verslo logistikos sektoriuje būtini nauji gebėjimai, pvz., bendradarbiaujant ir dalijantis rizika.

5. Bendrosios pastabos

5.1 Logistikos sąvoka dažnai vartojama tiksliai nepaaiškinant jos turinio ir reikšmės. Nėra vienodos sąvokos apibrėžties. Logistikos terminas iš pradžių buvo vartojamas karybos srityje. Krovinių logistiką (arba transporto logistiką) būtų galima apibrėžti kaip procesą, apimančią veiksmingo ir rentabilaus žaliavų, pusgaminių ir gatavų produktų judėjimo į priekį ir atgal iš kilmės vietos į vartojimo vietą, tam, kad būtų patenkinti klientų poreikiai, planavimą, įgyvendinimą, kontrolę ir suderinimą laiko požiūriu. Ši apibrėžtis apima ir apibrėžtį, kurią Komisija naudoja konsultaciniame dokumente.

5.2 EESRK įžangoje pažymi, kad Tarybai pirmininkausianti Suomija gausiais argumentais pagrindžia veiksmingos Europos logistikos rinkos reikšmę ir įtikinamai teigia, kad Europos transporto politikoje logistika turi užimti gerokai svarbesnę vietą. Komitetą šiam vertinimui pritaria, todėl yra pasirėngęs šią iniciatyvą visapusiškai remti.

5.3 Atnaujinta Lisabonos strategija yra didelis iššūkis, kurį įveikti būtinas Europos ekonomikos augimas, o tam pasiekti būtinas prekybos augimas, nuolatinis racionalizavimas ir naujovių diegimas pramonėje. Tai vis labiau priklauso nuo tarpautinės įtakos ir konkurencijos veiksnių.

5.4 Beveik visose visuomenės srityse asmenų ir krovinių vežimas yra labai svarbus ekonominei veiklai, gamybai ir prekybai. Laiko ir sąnaudų veiksniai turi lemiamos reikšmės ne tik ekonominiams sprendimams dėl verslo vietos pasirinkimo, bet ir asmeniniams sprendimams. Visuomenės struktūros pokyčiai lemia transporto poreikį, o kartu šie pokyčiai lemia, ar bus sukurtos naujos transporto galimybės, ar ne.

5.5 EESRK mano, kad vis labiau globalizuotoje ekonomikoje logistika ir su ja susijusios sąnaudos įgauna vis didesnę svarbą ne tik kaip konkurencingumo ir racionalizavimo priemonė, bet ir turi įtakos aplinkos apsaugai. Rinkų, užimtumo, švietimo, paslaugų ir t.t. prieinamumą, kurį skatina didėjantis judumas, galima užtikrinti tik turint *veikiančią transporto sistemą*.

5.6 Todėl EESRK pritaria Komisijos nuomonei, kad transportas yra esminis veiksnys siekiant išsaugoti ir didinti Europos konkurencingumą. Tik užtikrinus aukštą transporto rūšių veiksmingumo lygį ir su skirtingomis vežimo rūšimis susijusį bendradarbiavimą, galima tinkamai valdyti sudėtingus šiuolaikinės visuomenės transporto srautus. Pažangūs ir integruoti logistikos sprendimai gali padėti pagerinti krovinių vežimo paslaugas ir taip skatinti ekonomikos augimą ir Europos konkurencingumą pasaulyje.

5.7 Todėl reikia nepamiršti, kad logistika yra prekybos veikla, priklausanti nuo įmonių ir klientų paklausos, ir kad logistikos paslaugas turi teikti privatus sektorius. Tai reiškia, kad šio sektoriaus vystymąsi iš esmės lemia su transportu susiję klientų poreikiai. Kaip pavyzdį būtų galima paminėti perdirbimo pramonę, kuriai reikia vis daugiau transporto paslaugų siekiant sumažinti tiek pusgaminių, tiek ir gatavų produktų sandėliavimą. Didėjančios prekybos internetu apimtys ir Europos pašto rinkų liberalizavimas yra tos sritys, kuriose išaugs greitų ir laiku teikiamų transporto paslaugų, taigi ir logistikos, poreikis. Taip pat svarbu pabrėžti, kad tokia raida turi vykti tvariai, numatant konkrečias taisykles, užtikrinančias, kad bus laikomasi socialinių ir aplinkosaugos reikalavimų.

5.8 Klientų apsisprendimui dėl transporto paslaugų didelės įtakos turi daugelis veiksnių, tarp jų ir vežamo krovinio pobūdis. Vertingos, dužios arba greitai gendančios prekės gabenamos sunkvežimiais arba lėktuvais. Mažaverčiai, sunkūs arba didelių gabaritų kroviniai gabenami vandens keliais arba geležinkeliais.

Laiko aspektas (nustatytu laiku) ir transporto rūšies keitimų skaičius taip pat turi didelės įtakos transporto rūšies pasirinkimui.

5.9 Tokios nuostatos taip pat vyrauja Komisijos komunikate dėl baltosios knygos vidurio laikotarpio įvertinimo, kurioms Komitetas pritaria. EESRK nagrinės šį komunikatą atskiroje nuomonėje, tačiau jis norėtų jau dabar pateikti keletą pastabų. Konsultaciniame dokumente, kuris išleistas prieš pasirodant komunikatui, pagrindinis dėmesys buvo skirtas įvairiarūšio transporto naudojimui, kaip ir 2001 m. baltojoje knygoje, kurioje rekomenduojama dalį keliais vežamų krovinių perduoti geležinkelio ir vandens transportui.

5.10 EESRK palankiai vertina, kad Komisija įvairiarūšio transporto naudojimo nelaiko savitiksliu, o priemone, padedančia derinti įvairias transporto rūšis.

5.11 Konsultaciniame dokumente dėl baltosios knygos vidurio laikotarpio įvertinimo Komisija patvirtino siekį atkurti 1998 m. transporto rūšių pusiausvyrą. 2001 m. baltojoje knygoje buvo pabrėžta, kad Europos Sąjunga turi imtis priemonių įveikti didėjančią transporto rūšių disbalansą. Augantis kelių ir oro transporto populiarumas lemia vis didesnę transporto tinklų apkrovimą. Tuo pačiu metu nepakankamas geležinkelio ir trumpųjų nuotolių laivybos pajėgumų naudojimas stabdo realių alternatyvų krovinių vežimui keliais atsiradimą. Žinant problemas, kylančias dėl eismo spūsčių tam tikrose Europos Sąjungos dalyse, negalima nutylėti, kad periferiniai regionai neturi prieigos prie centrinių rinkų.

5.12 Komisijos nuomone, ilgainiui tai sudarė transporto paskirstymo disbalansą, kuris lemia spūstis pirmiausia svarbiausiose transeuropiniuose koridoriuose ir miestuose. Komisija mano, kad siekiant išspręsti šią problemą, vėliausiai iki 2010 m. būtina pasiekti du pagrindinius tikslus:

- užtikrinti reglamentuojamą transporto rūšių konkurenciją;
- vystyti įvairių transporto rūšių bendras strategijas, siekiant veiksmingo įvairiarūšio transporto naudojimo.

5.13 EESRK sukritikavo minėtą požiūrį savo 2002 m. nuomonėje ⁽⁷⁾ dėl baltosios knygos. Kalbėdamas apie pirmąjį tikslą, Komitetas pabrėžė, kad nagrinėjant transporto spūsčių problemą, kuri yra svarbiausia baltosios knygos tema, neįvertinama tai, kad su tuo susijusi tik labai nedidelė Bendrijos dalis, pirmiausia teritorijose, kuriose gyventojų tankumas yra labai didelis (viena iš problemos priežasčių). Todėl atrodo, kaip jau pirmiau buvo teigiama, kad nederėtų nustatyti bendrą vienodą transporto politiką visai Bendrijos teritorijai; iš tikrųjų reikia kiekvienai teritorijai pritaikytos politikos. EESRK ir dabar laikosi šios nuomonės.

⁽⁷⁾ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl baltosios knygos „Europos transporto politika 2010 m: laikas spręsti“ (COM (2001) 370 final) — OL C 241, 2002 m. spalio 7 d.

5.14 Klaidinga įvairioms transporto rūšims tenkančios rinkos pasidalijimą laikyti kiekybiniu tikslu. Bendra krovinių, vežamų ES įvairiomis transporto rūšimis, apimtis nesudaro tokios didelės rinkos, kurioje konkuruotų kelių, geležinkelių transportas, trumpųjų nuotolių laivyba, vidaus vandenų keliai ir vamzdynai. Naujausi statistikos duomenys, kuriais remiantis galima kiekybiniu požiūriu palyginti įvairių transporto rūšių pervežamų krovinių rinkos dalį, tiksliai neatspindi tikrosios padėties transporto rinkoje. Reikia remti pažangesnių statistikos metodų kūrimą, leidžiančių skirti ilgųjų ir trumpųjų nuotolių transportą.

5.15 Pagrindinis uždavinys — siekti įvairių transporto rūšių naudojimo kai tai įmanoma ir visiškai išnaudoti kiekvienos transporto rūšies veiksmingumą ir tinkamumą. Apskritai tam būtini pažangūs logistiniai sprendimai. Tolimoje perspektyvoje šios pastangos gali duoti teigiamų rezultatų: daug racionaliau bus naudojami bendri transporto pajėgumai ir žala aplinkai bus mažesnė, o kai kuriuose keliuose tai gali iš dalies sumažinti spūstis. Tačiau, Komiteto nuomone, negalima nekreipti dėmesio į tai, kad tam būtina šiuolaikinė ir gerai veikianti infrastruktūra.

5.16 EESRK pažymi, kad Komisija komunikate dėl 2001 m. Baltosios knygos vidurio laikotarpio apžvalgos, kuris pasirodė rengiant šią nuomonę, didžiausias dėmesys sutelkiamas į visapusišką metodą, kai kiekvienai transporto rūšiai numatyta tam tikra vieta siekiant parengti transporto politiką, kuri padės didinti tarptautinį kombinuotojo transporto konkurencingumą ir pateiks sprendimus, kurie leis integruoti daugiau transporto rūšių, siekiant išvengti spūsčių ir silpnų logistikos grandinės vietų.

6. Veikiančios logistikos rinkos svarba

6.1 Transportas — nepriklausomai nuo jo rūšies — yra geriausiai matoma logistikos grandinės dalis, todėl natūralu, kad nagrinėjant logistikos temą jam skiriama daugiausia dėmesio.

6.2 Logistika valdo pramonės aprūpinimo prekėmis ir informacija grandinę bei gatavų produktų paskirstymą. Ši veiklos grandinė turi patenkinti klientų norus ir lūkesčius būdama tvari aplinkos ir socialiniu požiūriu.

6.3 Įvairiarūšio transporto naudojimas ir integracija yra dvi esminės transporto sektoriaus sąvokos. Materialinis bendradarbiavimas yra susijęs su perkrovimu, dėl kurio brangsta krovinių vežimas ir atsiranda rizika. Kad toks bendradarbiavimas galėtų vykti, perkrovimas turi būti supaprastintas. Tai yra ir techninis, ir organizacinis klausimas.

6.4 Norint užtikrinti bendradarbiavimą, būtina veikti daugelyje sričių. Būtinasis transporto rūšių organizacinis bendradarbiavimas, bendras požiūris į transporto mazgų vystymą, įvairiarūšių krovinių vežėjus ir daugiaryšes sistemas. Turi būti plėtojamas visapusiškas požiūris siekiant įgyvendinti veiksmingą ir konkurencingą logistikos sistemą bei užtikrinti tvarų transportą.

6.5 Taigi, logistika yra pramonės ir prekybos veiklos dalis. Šiuo metu pastebima tendencija pereiti nuo pajėgumais paremto pristatymo prie pristatymo, paremto užsakymais. Produktai pritaikomi klientų norams. Aukšti reikalavimai keliami trumpam tiekimo terminui, greitam planavimui bei tikslumui ir lankstumui. Prekyba tampa vis labiau globalizuota ir daug subrangovų įtraukiami į tiekimo grandinę. Prekių vertė tiek padidėja, kiek įmonės sumažina sandėliavimą, siekdamas mažinti kapitalo susaistymą.

6.6 Tam būtinas greitas ir punktualus tiekimas tiek gamybos procese, tiek paskirstant prekes galutiniams vartotojams ir grįžtamajame etape. Veiksmingos logistikos poreikis auga. Gebėjimas optimaliai išnaudoti ir susieti transporto grandines yra svarbiausi klausimai siekiant sėkmingo medžiagų ir produktų srautų reguliavimo ir valdymo.

6.7 Visos transporto rūšys yra svarbios ir turi būti siekiama jas derinti. Toks įvairiarūšių transporto priemonių naudojimas iš dalies reikalauja naujo mąstymo, kad būtų galima skirtingas transporto rūšis optimaliai susieti tarpusavyje.

6.8 Terminalų įrengimas, tinklų kūrimas, elektroninių duomenų apdorojimas bei abipusis pasitikėjimas sukuria naujas transporto rinkos dalyvių bendradarbiavimo galimybes.

6.9 Kiekviena transporto rūšis turi savo istoriją, o pokyčius liberalizavimo link lemia techninės, ekonominės ir su prekyba susijusios sąlygos. ES vaidmuo buvo ir yra labai svarbus šiame nuolatiniame permainingame procese.

6.10 Visos įmonės supranta veiksmingos logistikos svarbą gamybos ir transporto grandinėms. Daugelis sektorių intensyviai dirba šioje srityje, todėl šios pastangos turėtų būti skatinamos ir remiamos, kadangi jų rezultatai gali turėti teigiamos įtakos ir platesniame tvaraus judumo kontekste.

6.11 Atsižvelgdamas į visas šias priežastis, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas visiškai pritaria Tarybai pirmininkaujančios Suomijos ketinimui į darbotvarkę įtraukti Europos logistikos klausimą.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl saugios informacinės visuomenės strategijos — Dialogas, partnerystė ir teisių suteikimas

COM(2006) 251 final

(2007/C 97/09)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. gegužės 31 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl saugios informacinės visuomenės strategijos — Dialogas, partnerystė ir teisių suteikimas*

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 11 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Antonello Pezzini.

433-iojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 16 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 132 nariams balsavus už, nė vienam prieš ir 2 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas yra įsitikinęs, kad informacijos saugumas kelia vis didesnę rūpestį įmonėms, viešojo valdymo institucijoms, viešosioms ir privačioms organizacijoms ir paviniams asmenims.

1.2 Komitetas iš esmės pritaria atliktų tyrimų rezultatams ir argumentams sukurti naują tinklą ir informacijos saugumo ir kovos su atakomis ir įsiskverbimu, kuriems nėra jokių geografinių ribų, strategiją.

1.3 Komitetas mano, kad, atsižvelgiant į šių reiškinių mastą ir į jų poveikį ekonomikai ir asmens privatumui, Komisija turėtų dėti daugiau pastangų pažangiai ir suderintai strategijai įgyvendinti.

1.3.1 Komitetas tai pat atkreipia dėmesį, kad Komisija neseniai priėmė naują komunikatą dėl informacijos saugumo ir artimiausiu metu pateiks kitą dokumentą šiuo klausimu. Komitetas mano galėsiantis pateikti išsamesnę nuomonę, kurioje bus atsižvelgta į visus šiuo klausimu pateiktus komunikatus.

1.4 Komitetas ypač pabrėžia, kad informacijos saugumas negali būti atsiejamas nuo asmens duomenų apsaugos stiprinimo ir pagrindinių laisvių, kurias užtikrina Europos žmogaus teisių konvencija.

1.5 Komitetas, atsižvelgdamas į dabartinę padėtį, kelia klausimą, kokia papildomą naudą teikia pasiūlymas palyginti su 2001 m. patvirtintu integruotu ES požiūriu, kuriuo buvo siekiama panašių tikslų kaip ir čia nagrinėjamame komunikate⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EESRK nuomonė dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl tinklų ir informacijos saugumo: Europos politinio požiūrio pasiūlymas* OL C 48, 2002 2 21, p. 33.

1.5.1 Poveikio analizės ataskaitoje⁽²⁾, kuri buvo pateikta pasiūlymo priede, siūloma 2001 m. priimtą dokumentą papildyti keletu įdomių požiūrių. Kadangi dokumentas buvo paskelbtas tik viena kalba, jo perskaityti negalėjo daugelis Europos piliečių, kurie savo nuomonę formuoja remdamiesi oficialiu įvairiomis Bendrijos kalbomis paskelbtu dokumentu.

1.6 Komitetas primena pagrindines 2005 m. Tunise vykusio aukščiausio lygio susitikimo dėl informacinės visuomenės išvadas, kurios buvo patvirtintos 2006 m. kovo 27 d. vykusioje JT asamblėjoje:

- suteikti lygias galimybes naudotis informacija;
- skatinti naudoti IRT taikiems tikslams;
- įgyvendinti priemones demokratijai, sanglaudai ir geram valdymui stiprinti;
- užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams⁽³⁾.

1.7 Komitetas pritaria, kad Bendrijos dinamiškoje ir integruotoje strategijoje greta dialogo, partnerystės ir atsakomybės būtų numatyta:

- prevencijos veiksmai;
- perėjimas nuo informacijos saugumo prie informacijos apdraudimo⁽⁴⁾;
- sukurti patikimą ir pripažintą ES teisinę ir reguliavimo sistemą, kuri numatytų sankcijas;
- skatinti techninį standartizavimą;

⁽²⁾ „Poveikio ataskaita“ neturi tos pačios reikšmės, kaip „strateginis dokumentas“.

⁽³⁾ JT, 2006 3 27, 57 ir 58 rekomendacijos. Nr. 15, galutinis dokumentas priimtas Tunise.

⁽⁴⁾ Žr. *Emerging technologies in the context of security*, JRC (Europos Sąjungos Jungtinių mokslinių tyrimų centras) — Piliečių gynimo ir saugumo institutas (IPSC), strateginiai tyrimai, 2005 m. spalio mėn., Europos Komisija, <http://serac.jrc.it>.

- skaitmeninė vartotojų atpažintis;
- atlikti informacijos saugumo Europos lygmens analizę ir perspektyvinius tyrimus atsižvelgiant į daugiafunkcinių technologijų konvergenciją;
- Europos ir nacionalinių rizikos vertinimo mechanizmų kūrimas;
- Priemonės, trukdančios informacinėms monokultūroms susidaryti;
- koordinavimo Bendrijoje — tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu — stiprinimas;
- sukurti ryšių koordinavimo centrą „IRT saugumas“ (angl. *ICT Security Focal Point*), jungiantį daugelį generalinių direktoratų;
- sukurti Europos tinklų ir informacijos saugumo sistemą (angl. *European Network and Information Security Network*);
- naudotis visomis Europoje atliekamų tyrimų informacijos saugumo srityje galimybėmis;
- paskelbti „Europos informacijos saugumo dieną“;
- pradėti eksperimentinio pobūdžio informacijos saugumo akcijas visose įvairių lygių mokymo įstaigose.

1.8 Komitetas mano, kad siekiant sukurti dinamišką ir integruotą Bendrijos strategiją, būtina numatyti pakankamai lėšų iniciatyvoms ir veiksmams, kurių tikslas — sustiprinti koordinavimą Bendrijoje ir reikšti vieningą Europos poziciją pasaulyje.

2. Pagrindimas

2.1 Informacinės visuomenės saugumas — esminis iššūkis stiprinant pasitikėjimą tinklais ir elektroninių ryšių paslaugomis bei siekiant pastarųjų patikimumo, kadangi tai yra pagrindiniai ekonomikos ir socialinio vystimosi veiksniai.

2.2 Tinklai ir informacinės sistemos turi būti apsaugoti siekiant išsaugoti konkurencingumą ir komercinius gebėjimus, užtikrinti elektroninių ryšių vientisumą ir tęstinumą, užkirsti kelią sukčiavimui ir užtikrinti teisėtą privatumo apsaugą.

2.3 Elektroniniai ryšiai ir su jais susijusios paslaugos sudaro didžiausią telekomunikacijų sektoriaus dalį: 2004 m. apie 90 proc. Europos įmonių naudojosi interneto paslaugomis, o 65 proc. šių įmonių sukūrė savo interneto svetaines, tačiau statistika rodo, kad tik pusė Europos gyventojų nuolat naudojasi interneto paslaugomis ir tik 25 proc. šeimų nuolat naudojasi prieiga prie plačiajuosčio ryšio ⁽³⁾.

⁽³⁾ 2010 e. saugios informacinės visuomenės strategija — GD Informacinė visuomenė ir žiniasklaida, informacinis biuletenis Nr. 8 (2006 m. birželio mėn.) http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/001-dg-glance-it.pdf.

2.4 Nepaisant to, kad investicijos sparčiai auga, išlaidos saugumui sudaro tik nuo 5 iki 13 proc. visų investicijų į informacinių technologijų plėtrą. Šie skaičiai yra labai maži. Neseniai atlikti tyrimai parodė, kad vidutiniškai iš 30 interneto protokolų (IP), naudojančių tas pačias pagrindines struktūras, 23 pažeidžiami, kai susiduria su kitų protokolų atakomis ⁽⁶⁾. Be to, suskaičiuojama, kad kasdien perduodama iki 25 milijonų nepageidaujamo elektroninio pašto laiškų (*spam*) ⁽⁷⁾. Komitetas palankiai vertina neseniai pateiktą Komisijos pasiūlymą, kuriame nagrinėjama ši problema.

2.5 Kalbant apie kompiuterių virusų problemą ⁽⁸⁾, reikėtų paminėti, kad sparčiai ir dideliu mastu plito „kompiuterių kirminai“ (*worms*) ⁽⁹⁾ ir „šnipukai“ (*spyware*) ⁽¹⁰⁾ kartu su nuolat besivystančiomis elektroninių ryšių sistemomis ir tinklais, kurie nuolat sudėtingėjo ir todėl tapo dar labiau pažeidžiami, visų pirma dėl įvairialypės įrangos, mobilaus ryšio ir GRID tinklų (*GRID infoware*) ⁽¹¹⁾ konvergencijos. DDoS (*Distributed Denial of Service*) neteisėtos atakos, tapatybės vagystės internetu, duomenų vagystės (*phishing*) ⁽¹²⁾, piratavimas internete ⁽¹³⁾ ir kt. — informacinės visuomenės saugumo problemos, kurių sprendimus Europos Komisija stengėsi apibrėžti jau 2001 m. komunikate ⁽¹⁴⁾, dėl kurio Komitetui buvo suteikta galimybė pateikti nuomonę ⁽¹⁵⁾ ir pasiūlyti tris priemones:

— konkrečias saugumo priemones;

⁽⁶⁾ *Proceedings of the First International Conference on Availability, Reliability and Security (ARES'06)* — Tomas 00 ARES 2006 m., leidėjas IEEE Computer Society.

⁽⁷⁾ *Spam* — nepageidaujamas elektroninis paštas. Pirmoji angliško trumpinio *spam* reikšmė buvo *spiced pork and ham* (kiauliena su prieskoniais ir kumpis), t.y., konservuota mėsa, kuri buvo plačiai vartojama Antrojo pasaulinio karo metais ir tapo pagrindiniu JAV karinių pajėgų ir Jungtinės Karalystės gyventojų produktu. Keletą metų vartojant šį produktą, kuris buvo platinamas be apribojimų, žodis *spam* žmonėms sukeldavo nemalonius pojūčius.

⁽⁸⁾ Kompiuterių virusas — „kenkėjiška“ programinė įranga, kuria paleidus galima pakenti informacijos rinkmenoms ir juos nukopijuoti dažniausiai apie tai nežinant vartotojui, virusai gali daugiau ar mažiau pakenti kompiuterio operacinei sistemai ir net pačios mažiausios žalos atveju bus netinkamai išnaudota atmintinė (RAM, CPU), bei užimti vietą kietajame diske (www.wikipedia.org/wiki/Virus_informatique).

⁽⁹⁾ Kirminas — „kenkėjiška“ programinė įranga galinti kurti savo kopijas. Elektroninio pašto kirminas — trikdanti tinklo ataka, kurios metu nukopijuojami kliento elektroninio pašto dėžutėje esantys (pvz., *MS Outlook*) adresai, po to šiais adresais siunčiami šimtai elektroninių laiškų, kuriais platinama virusinė programa.

⁽¹⁰⁾ „Šnipukai“ — programinė įranga įrašanti vartotojo veiksmus ir instaliuojama automatiškai be vartotojo žinios, pritarimo ir kontrolės.

⁽¹¹⁾ *GRID infoware* — suteikia galimybę naudotis, rūšiuoti, kaupti labai įvairius kompiuterių išteklius, pasklidusius po visą pasaulį (superkompiuteriai, blokiniai (*compute clusters*), atminties sistemos, duomenų bazės, priemonės, žmogiškieji ištekliai), ir juos sujungti į vieną bendrą bazę, naudojamą didelės apimties skaičiavimams atlikti ir pritaikyti įvairioms taikomosioms programoms, kurioms reikia daug duomenų.

⁽¹²⁾ Duomenų vagystės (*phishing*) — informatikoje taip vadinama išlaužimo forma, naudojama asmens ir konfidencialiems duomenims neteisėtai gauti siekiant pavogti tapatybę ir išsiųsti klaidinančius elektroninius laiškus naudojant autentiškus duomenis.

⁽¹³⁾ Piratavimas internete (*piracy*) — šis terminas naudojamas interneto „piratų“, kai programinė įranga apsauga, draudžianti daryti kopijas, sulaužoma ir tampa prieinama internete.

⁽¹⁴⁾ COM(2001) 298 final.

⁽¹⁵⁾ Žr. 1 išnašą.

— reguliavimo sistemą, kurioje būtų numatyta duomenų ir privatumo apsauga;

— kova su elektroniniais nusikaltimais.

2.6 Tinklų sistemos elektroninių atakų registracija, identifikavimas ir prevencija — sudėtingas uždavinys ieškant tinkamų sprendimų, kadangi programinė įranga nuolat tobulėja, keičiasi tinklo protokolų ir siūlomų paslaugų įvairovė, o kartu sudėtingėja ir elektroninės atakos formos ⁽¹⁶⁾.

2.7 Investicijų į saugumą neapčiuopiama grąža ir nepakankama vartotojų atsakomybė, deja, neleidžia tinkamai įvertinti rizikos ir dėti visų galimų pastangų saugumo kultūrai vystyti.

3. Komisijos pasiūlymas

3.1 Komunikatu dėl saugios informacinės visuomenės strategijos ⁽¹⁷⁾ Komisija siekia pagerinti informacijos saugumą sukurdama dinamišką ir integruotą strategiją, kurioje nurodoma:

- a) užtikrinus geresnį saugumą, stiprinti viešojo valdymo institucijų ir Komisijos dialogą remiantis valstybių narių elektroninio ryšio politikos ir geriausios patirties lyginamuoju vertinimu;
- b) Komisijai atliekant skatinamąjį vaidmenį ir aktyviau dalyvaudžiant Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūrai (ETISA), kuri atsakinga už tinklų ir informacijos saugumą, geriau supažindinti piliečius ir MVĮ su veiksmingomis apsaugos sistemomis;
- c) užmegzti dialogą apie reglamentavimo būdus ir priemones siekiant užtikrinti saugumo ir pagrindinių teisių pusiausvyrą, įskaitant teisę į privatumą.

3.2 Be to komunikate numatyta, kad, remiantis tinkamu duomenų rinkimą reglamentuojančiu teisiniu pagrindu dėl saugumo pažeidimų, vartotojų pasitikėjimo ir informacijos saugumo pramonės plėtojimo, ETISA užmegs patikimą partnerystę su:

- a) valstybėmis narėmis,
- b) vartotojais,

⁽¹⁶⁾ *Multivariate Statistical Analysis for Network Attacks Detection*. Guangzhi Qu, Salim Hariri*, 2005 m. JAV, Arizonos valstija. Interneto technologijų laboratorija, ECE (Elektroninės ir kompiuterių inžinerijos) fakultetas, Arizonos universitetas, <http://www.ece.arizona.edu/~hpdc>
Mazin Yousif, „Intel“ Korporacija, JAV. — Darbas parengtas iš dalies jį finansuojant „Intel“ Korporacijos IT mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos tarybos stipendija.

⁽¹⁷⁾ 2006 m. gegužės 31 d. COM(2006) 251 final.

c) informacijos saugumo pramone,

d) privačiu sektoriumi,

kuriant daugiakalbį europinį informacijos ir perspėjimo apie pavojų portalą, kurio tikslas užtikrinti strateginę privataus sektoriaus, valstybių narių ir mokslininkų partnerystę.

3.2.1 Be to, komunikatas suinteresuotiems subjektams numato daugiau atsakomybės saugumo poreikio ir galimo pavojaus atžvilgiu.

3.2.2 Tarptautinio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis atžvilgiu „tinklų ir informacijos saugumas yra aktualus visam pasauliui, tai verčia Komisiją tiek tarptautiniu lygmeniu, tiek ir bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, dėti daugiau pastangų skatinant pasaulinį bendradarbiavimą tinklų ir informacijos saugumo klausimais“ ⁽¹⁸⁾. Tačiau šis teiginys neatsispindi numatytuose dialogo ir partnerystės plėtojimo bei atsakomybės suteikimo veiksmuose.

4. Pastabos

4.1 Komitetas pritaria svarstymams ir teiginiams, pagrindžiantiems integruotą ir dinamišką Europos strategiją, kuria siekiama pagerinti tinklų ir informacijos saugumą. Jis mano, kad saugumo klausimas yra esminis siekiant skatinti palankesnę požiūrį į informacinių technologijų (IT) diegimą ir pagerinti jų patikimumą. EESRK savo poziciją išdėstė daugelyje pateiktų nuomonių ⁽¹⁹⁾.

4.1.1 Komitetas dar kartą pabrėžia ⁽²⁰⁾, kad „internetas ir interneto technologijos (tokios kaip mobilieji telefonai arba vis labiau populiarėjantys delniniai kompiuteriai, galintys prisijungti prie interneto ir turintys daugialypės terpės funkciją) yra svarbiausios žiniomis grindžiamos ekonomikos, elektroninės ekonomikos bei elektroninės vyriausybės vystymo priemonės“.

⁽¹⁸⁾ Žr. COM(2006) 251 3 punktą, priešpaskutinę pastraipą.

⁽¹⁹⁾ Žr. šiuos dokumentus:

- EESRK nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl duomenų, tvarkomų teikiant viešąsias elektroninių ryšių paslaugas, saugojimo ir iš dalies pakeičiančią Direktyvą 2002/58/EB — OL C 69, 2006 3 21 p. 16;
- EESRK nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl i2010 — Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti — OL C 110, 2006 5 9 p. 83;
- EESRK nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą sukurti daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu bei naujosiomis interneto technologijomis OL C 157, 2005 6 28 p. 136;
- EESRK nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl tinklų ir informacijos apsaugos: Pasiūlymas priimti politinį sprendimą Europos lygiu OL C 48, 2002 2 21 p. 33.

⁽²⁰⁾ Žr. 19 išnašos trečią įtrauką.

4.2 Pritarti ryžtingesniems Komisijos pasiūlymams

4.2.1 Komitetas vis dėlto mano, kad Komisijos siūlomas požiūris, kuriuo siekiama sukurti integruotą ir dinamišką strategiją remiantis atviru ir visas suinteresuotas šalis apimančiu dialogu, ir glaudesne jų, o visų pirma vartotojų, partneryste ir didesnės atsakomybės jiems suteikimas, galėtų būti dar išplėstas.

4.2.2 Tokio požiūrio Komitetas laikėsi ankstesnėse savo nuomonėse: „Kad ši kova būtų efektyvi, į ją turėtų būti įtraukiami visi interneto vartotojai. Interneto vartotojus reiktų mokyti bei informuoti apie apsaugos priemones bei metodus, naudojamus apsaugai nuo pavojingos ar nepageidaujamos informacijos gavimo, taip pat ir nuo to, kad jie patys netaptų šios informacijos perdavimo punktais. Komiteto nuomone, veiksmų plano prioritetu, atsižvelgiant į mokymą ir informavimą, turėtų būti interneto naudotojų mobilizavimas“⁽²¹⁾.

4.2.3 Komitetas mano, kad vartotojai ir piliečiai turėtų dalyvauti tik užtikrinant būtiną informacijos ir tinklo apsaugą bei privatumą ir vartotojų teisę naudotis saugia prieiga už prieinamą kainą.

4.2.4 Reikėtų pabrėžti, kad informacijos saugumo siekis susijęs su vartotojų sąnaudomis ne tik laiko, sugaišto kliūtims pašalinti ar jas apeiti, požiūriu. Komiteto manymu, reikėtų numatyti reikalavimą automatiškai visuose kompiuteriuose instaliuoti antivirusines apsaugos sistemas, kurias vartotojas pasirinktų paleisti ar ne, tačiau nuo pat gaminio išsigijimo tokia galimybė būtų numatyta.

4.3 Kurti dinamišką ir pažangią Bendrijos strategiją

4.3.1 Be to, EESRK mano, kad Europos Sąjunga turėtų kelti aukštesnius tikslus ir sukurti pažangią, integruotą ir dinamišką strategiją, grindžiamą šiomis naujomis iniciatyvomis:

- diegti sistemas, užtikrinančias skaitmeninę vartotojų atpažintį, kadangi jų pernelyg dažnai reikalaujama tapatumą patvirtinančių duomenų;
- užtikrinti saugias prieigos prie IRT⁽²²⁾, leidžiančių rasti konkrečius ir greitus sprendimus, sąlygas, kurios yra bendrą Europos Sąjungos saugumą lemiantis veiksnys;
- imtis prevencinių veiksmų įvedant minimalius informacinių sistemų ir tinklo saugumo reikalavimus ir eksperimentinio pobūdžio informacijos saugumo akcijų visose ir įvairių lygių mokymo įstaigose;

—

⁽²¹⁾ Žr. 19 išnašos trečią įtrauką.

⁽²²⁾ ETSI (Europos telekomunikacijų standartų institutas), žr. visu pirma 2006 m. sausio 16-17 d. seminarą. Be to, ETSI parengė specifikacijas dėl neteisėto kišimosi (TS 102 232; 102 233; 102 234), interneto prieigos prie belaidžio LAN (TR 102 519) ir elektroninių parašų, taip pat parengė saugumo algoritmus GSM, GPRS ir UMTS.

Europos lygiu sukurti patikimą ir pripažintą teisinę ir reguliavimo sistemą, kuri būtų taikoma informatikos srityje ir tinklams. Tokia sistema leistų žengti žingsnį nuo informatikos saugumo informatikos patikimumo link;

- tobulinti Europos ir nacionalines rizikos vertinimo sistemas ir užtikrinti geresnį įstatymų bei kitų teisės aktų nuostatų įgyvendinimą, kad būtų baudžiama už su privačiu gyvenimu ir informacijos rinkmenomis susijusius nusikaltimus;
- imtis veiksmų, kurie padėtų išvengti informacinių monokultūrų, naudojančių lengvai „piratuojamus“ produktus, atsiradimo. Remti įvairias daugiakultūres naujoves siekiant sukurti bendrą informacinę Europos erdvę (SEIS, *Single European Information Space*).

4.3.2 Komitetas mano, kad reikėtų sukurti centrą „IRT saugumas“, skirtą generalinių direktoratų ryšiams palaikyti⁽²³⁾. Šis centras galėtų plėtoti veiklą:

- Komisijos vidaus tarnybų lygiu;
- valstybių lygiu: parengus horizontaliai taikomus sprendimus, susijusius su sąveikumo, tapatybės valdymo, privataus gyvenimo apsaugos, laisvos prieigos prie paslaugų ir informacijos aspektais bei minimaliais saugumo reikalavimais;
- tarptautiniu lygiu: kad Europa galėtų pareikšti vieningą nuomonę JTO, G8, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje, Tarptautinėje standartizacijos organizacijoje.

4.4 Stiprinti ES atsakingo koordinavimo priemones

4.4.1 Komiteto įsitikinimu, taip pat labai svarbu sukurti Europos tinklų ir informacijos saugumo tinklą, kuris padėtų skatinti apklausas, tyrimus ir seminarus apie saugumo mechanizmus ir jų sąveikumą, apie pažangią kriptografiją ir privatumo apsaugą.

4.4.2 Komiteto nuomone, siekiant optimizuoti Europos mokslinių tyrimų vaidmenį šiame ypatingai pažeidžiamame sektoriuje, reikėtų parengti naudingą šios informacijos santaurą:

- Europos saugumo mokslinių tyrimų programos (ESRP)⁽²⁴⁾, įtrauktos į 7-ąją MTTDP pagrindų programą,

⁽²³⁾ Šis centras ryšiams tarp GD palaikyti galėtų būti finansuojamas remiantis TSI specialiosios bendradarbiavimo programos pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programą arba ES saugumo mokslinių tyrimo programos (PERS) prioritetais.

⁽²⁴⁾ Žr. 7-ąją MTTDP programą. Specialioji bendradarbiavimo programa; teminiam saugumo prioritetui 2007-2013 m. laikotarpiui skirtas 1.35 mlrd. eurų biudžetas.

— *Safer Internet Plus* programos ir

— Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos (EPCIP) ⁽²⁵⁾.

4.4.3 Be to, siūloma paskelbti Europos informacijos saugumo dieną, kurią remtų nacionalinės švietimo kampanijos mokyklose ir informacijos kampanijos, skirtos naudotojams ir susijusios su IT informacijos apsaugos procedūromis, aišku, nekalbant apie informaciją, susijusią su technologine pažanga plačioje ir nuolat kintančioje kompiuterių srityje.

4.4.4 Komitetas ne kartą yra pabrėžęs, kad „nuo elektroninės prekybos saugumo lygio priklauso įmonių apsisprendimas savo veikloje naudoti IRT. Nuo elektroninių sandorių saugumo lygio taip pat labai priklauso vartotojų pasiryžimas interneto tinklalapyje paskelbti savo kreditinės kortelės duomenis“ ⁽²⁶⁾.

4.4.5 Komitetas yra įsitikinęs, kad, atsižvelgiant į didžiulį sektoriaus augimo potencialą, reikia sukurti jam skirtą politiką, o esamą politiką pritaikyti prie naujų pokyčių. Būtina sukurti integruotą informacijos saugumo strategiją, sujungiančią visas Europos iniciatyvas ir panaikinančią ribas tarp sektorių bei užtikrinančią tolygią ir saugią IRT sklaidą visuomenėje.

4.4.6 Komitetas mano, kad tokios svarbios strategijos, kaip šiuo metu nagrinėjama, įgyvendinamos itin lėtai dėl valstybių narių biurokratinių ir kultūrinių kliūčių, kurios trukdo priimti būtinus sprendimus Bendrijos lygiu.

4.4.7 Komitetas taip pat mano, kad Bendrijos išteklių nepakanka daugeliui prioritetinių projektų, kurie konkrečiai padėtų išspręsti naujas su globalizacija susijusias problemas tik tuomet, jei būtų įgyvendinami Bendrijos lygiu.

4.5 Siekti didesnių Bendrijos garantijų vartotojų apsaugos srityje

4.5.1 Komitetas supranta, kad valstybės narės technologines saugumo priemones ir saugumo valdymo procedūras ėmėsi įgyvendinti atsižvelgdamos į savo pačių poreikius ir dėmesį skiria skirtingiems aspektams. Tai viena iš priežasčių, kodėl sunku rasti bendrą ir veiksmingą saugumo problemų sprendimą.

⁽²⁵⁾ 2005 m. lapkričio 17 d. COM (2005) 576.

⁽²⁶⁾ Žr. 19 išnašos antrą įtrauką.

Nors saugumo klausimų įvairios valstybės narės atskirai spręsti negali, išskyrus kai kuriuos administracinius tinklus, tarp valstybių narių sistemingas bendradarbiavimas nevyksta.

4.5.2 Be to, Komitetas pastebi, kad Taryba savo pamatiniu sprendimu 2005/222/JAI pateikė teisminių institucijų ir kitų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo pagrindines nuostatas, kuriomis, suartinus nacionalines baudžiamosios teisės nuostatas dėl atakų prieš informacines sistemas, siekiama užtikrinti vienodą valstybių narių požiūrį į:

— neteisėtą prieigą prie informacinių sistemų;

— neteisėtą įsikišimą į sistemą siekiant sukelti tyčinį rimtą informacinės sistemos veikimo sutrikdymą ar nutraukimą;

— neteisėtą įsikišimą į informacinėje sistemoje esančius kompiuterinius duomenis siekiant juos ištrinti, sugadinti, pažeisti, pakeisti, nuslėpti arba užkirsti prieigą prie jų;

— kurstymą, bendrininkavimą ir pasikėsinimą, susijusį su pirmiau išvardytais nusikaltimais.

4.5.3 Pamatiniame sprendime taip pat patikslinami kriterijai, leidžiantys nustatyti juridinių asmenų atsakomybę ir galimas sankcijas, kurios taikomos atsakomybę nustačius.

4.5.4 Kalbant apie dialogą su valstybių narių institucijomis, Komitetas pritaria Komisijos pasiūlymui, kad šios valdžios institucijos turėtų palyginti valstybių narių tinklų ir informacijos saugumo politiką, įskaitant ir konkrečiai viešajam sektoriui skirtą saugumo politiką. Šis pasiūlymas jau buvo pateiktas 2001 m. EESRK nuomonėje ⁽²⁷⁾.

4.6 Siekti bendresnės saugumo kultūros

4.6.1 Siekiant apginti klientų teisę į privatumo apsaugą ir konfidencialumą, reikia įtraukti informacijos saugumo pramonę, kuri užtikrintų, kad jų įrenginių priežiūrai naudojamos sistemos ir duomenų kodavimas neatsilieka nuo technologijų pažangos ⁽²⁸⁾.

⁽²⁷⁾ Žr. 19 išnašos ketvirtą įtrauką.

⁽²⁸⁾ Žr. Direktyvą 97/66/EB dėl asmens duomenų tvarkymo telekomunikacijų srityje (OL L 24/1998).

4.6.2 Didesnio visuomenės informavimo kampanijų klausimu Komitetas mano, kad būtina sukurti tikrą „saugumo kultūrą“, kuri visiškai neprieštarautų informacijos, komunikacijos ir išraiškos laisvei. Daugelis naudotojų nežino apie riziką, susijusią su skaitmeniniu piratavimu, o daugelis operatorių, pardavėjų ir tiekėjų nepajėgūs įvertinti, ar sistema turi trūkumų ir kokio jie masto.

4.6.3 Nors privatumo ir asmens duomenų apsauga yra prioritetiniai tikslai, vartotojai taip pat turi teisę į tikrai veiksmingą apsaugą nuo netinkamo asmens profiliavimo „šnipukais“ ir „riktais“ (angl. *spyware* ir *web bugs*) ar kitais būdais. Su tuo dažnai susijęs elektroninių pašto šiukšlių (daugybė nepageidaujamų žinučių ⁽²⁹⁾) siuntinėjimas taip pat turėtų būti sustabdytas. Nuo tokių įsibrovimų kenčia su tuo susiję asmenys ⁽³⁰⁾.

4.7 Siekti, kad Europos agentūra būtų stipresnė ir aktyvesnė

4.7.1 Komitetas pritaria veiksmingesniam ir stipresniam Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (ETISA) vaidmeniui skleidžiant informaciją ir ypač informuojant bei rengiant

operatorius ir naudotojus, kaip jis nurodė savo neseniai parengtoje nuomonėje ⁽³¹⁾ dėl viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo.

4.7.2 Galiausiai, siūlomos iniciatyvos dėl visų suinteresuotų subjektų grupių didesnės atsakomybės turi būti įgyvendinamos griežtai laikantis subsidarumo principo. Iš tikrųjų, šis uždavinys turėtų tekti valstybėms narėms ir privačiam sektoriui atsižvelgiant į jų konkrečias kompetencijas sritis.

4.7.3 ENISA turėtų gauti Europos tinklų ir informacijos saugumo tinklo (angl. *European Network and Information Security Network*) paramą imantis bendrų veiksmų ir turėti galimybę naudotis įvairiomis kalbomis parengtu Bendrijos portalu, skelbiančiu apie informacijos saugumo pavojus, skirtu teikti asmenišką, sąveikią ir vartotojui palankią informaciją, ir orientuotu į visų amžiaus grupių individualius naudotojus bei mažas ir vidutines įmones.

2007 m. vasario 16 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁹⁾ Angl. *spamming*.

⁽³⁰⁾ Žr. EESRK nuomones dėl elektroninių ryšių tinklų (OL C 123, 2001 4 25, p. 50), dėl elektroninės prekybos (OL C 169, 1999 6 16, p. 36) ir dėl elektroninės prekybos poveikio bendrajai rinkai (OL C 123, 2001 4 25, p. 1).

⁽³¹⁾ Žr. 19 išnašos pirmą įtrauką.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos persvarstymo

(2007/C 97/10)

2006 m. birželio 29 d. Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos persvarstymo*

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 11 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Thomas McDonogh.

433-iojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 (2007 m. vasario 16 posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 139 nariams balsavus už ir 1 susilaikius.

1. Komunikato pristatymas

galima apibendrinti taip:

1.1 Santrauka

Komunikate pateikiama ataskaita, kaip veikia elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos direktyvos ⁽¹⁾. Jame išaiškinama, kaip buvo įgyvendinami sistemos tikslai ir nustatomos sritys, kurias reikėtų keisti. Siūlomi pakeitimai aptariami su juo susijusiam Komisijos tarnybų darbo dokumente ⁽²⁾. Atitinkamame poveikio įvertinime ⁽³⁾ pateikiamos įvairios galimybės, apsvaistytos prieš padarant komunikate pateiktas išvadas.

— **Pagrindų direktyva** nustato ES elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų reguliavimo politikos pagrindinius principus, tikslus ir procedūras.

1.2 Reguliavimo sistemos struktūra

Bendros Europos informacinės erdvės su atvira ir konkurencinga vidaus rinka kūrimas yra vienas pagrindinių Europos uždavinių ⁽⁴⁾ įgyvendinant platesnio masto ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją. Elektroniniais ryšiais grindžiama visa ekonomika, ir ES lygiu jie yra administruojami pagal 2003 m. įsigaliojusią reguliavimo sistemą.

— **Prieigos direktyva** nustato procedūras ir principus, kaip įpareigoti didelę įtaką rinkai turinčius operatorius prisiimti konkurenciją skatinančius tinklų sujungimo ir prieigos prie jų įsipareigojimus.

Šioje sistemoje nustatytos vienodos, visiems elektroniniu būdu vykdomiems fiksuotiems ar belaidžiams, duomenų ar balso, interneto ar integrinio grandyno perjungimo, transliuojamiems ar asmeniniams ryšiams bendros taisyklės ⁽⁵⁾. Ja siekiama paskatinti konkurenciją elektroninių ryšių rinkose, kad vidaus rinka veiktų geriau ir būtų apsaugoti Europos piliečių interesai ⁽⁶⁾.

— **Leidimų direktyva** vietoje individualių ar grupinių licencijų įsteigia bendrųjų leidimų sistemą palengvinančią patekimą į rinką ir sumažinančią administracinę operatorių našta.

Svarbiausios šios sistemos teisinių priemonių bruožus

⁽¹⁾ Direktyvos 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/21/EB, 2002/22/EB (OL L 108, 2002 4 24, p. 7) ir 2002/58/EB (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

⁽²⁾ SEC(2006) 816.

⁽³⁾ SEC(2006) 817.

⁽⁴⁾ COM(2005) 24, 2005 2 2.

⁽⁵⁾ Komerčinio pobūdžio paslaugos, pvz., informacinės visuomenės paslaugos ir transliacija, kurios gali būti teikiamos naudojant duomenų perdavimo infrastruktūrą, yra reguliuojamos kitomis Bendrijos priemonėmis (pvz., Elektroninės komercijos direktyva 2000/31/EB ir Televizijos be sienų direktyva 89/552/EEB). Direktyvoje 2000/31/EB, nustatančioje informacijos apie techninius standartus ir reglamentus pateikimo tvarką, informacinės visuomenės paslaugos apibūdinamos kaip „bet kokios paslaugos, paprastai teikiamos už atlygį per nuotolį, elektroninėmis priemonėmis atskiru paslaugos gavėjo prašymu duomenims apdoroti ir saugoti“ (1 straipsnis).

⁽⁶⁾ COM(2003) 784 final.

— **Universalųjų paslaugų direktyva** nustato minimalų pagrindinių elektroninių ryšių paslaugų prieinamumo ir įperkamumo lygį ir užtikrina pagrindines elektroninių ryšių paslaugų naudotojų ir vartotojų teises.

— **Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių** nustato privatumo ir asmens duomenų, tvarkomų naudojantis viešaisiais ryšių tinklais, apsaugos taisykles.

- Komisijos **Konkurencijos direktyva** sustiprina Sutarties 86 straipsniu grindžiamas teisinės priemonės, kurios per keletą metų liberalizavo telekomunikacijų sektorių (į šį persvars-tymą neįtraukta).
- Komisijos **rekomendacijos dėl atitinkamų rinkų** pateikia 18 rinkos sektorių, kuriuos turės ištirti nacionalinės reguliavimo institucijos, sąrašą.

Be to, Komisija priėmė **Sprendimą dėl radijo spektro** (622/2002/EB), kuriuo siekiama užtikrinti spektro prieinamumą ir veiksmingą naudojimą vidaus rinkoje.

1.3 Sistemos įvertinimas: uždavinių įgyvendinimas

Rinkos plėtra

Nuo 1998 m., kai rinkos buvo visiškai atvertos konkurencijai, naudotojai ir vartotojai gavo naudos iš didesnio pasirinkimo, mažesnių kainų ir novatoriškų produktų bei paslaugų. 2005 m. IRT sektoriaus vertė siekė 614 milijardų eurų ⁽⁷⁾. Makroekonominio požiūriu IRT taip pat padeda didėti visos Europos ekonominės našumui ir konkurencingumui, taigi skatina ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Atsiliepimai į Komisijos „Kvietimą pareikšti nuomonę“ ⁽⁸⁾ dėl reguliavimo sistemos poveikio apskritai buvo teigiami. Vartotojai ir pramonės grupės pritarė sistemos principui, nors pateikė kritikos dėl jos įgyvendinimo. Daugelis ragino supaprastinti rinkos tyrimų procedūras ir apskritai pritarė naujoms spektrui suderinti skirtoms institucinėms priemonėms ⁽⁹⁾.

Naujovių diegimas, investicijos ir konkurencija

Europos investicijos į šį sektorių pastaraisiais metais buvo didesnės negu kituose pasaulio regionuose (2005 m. — 45 milijardai eurų) ⁽¹⁰⁾. Pagrindinė varomoji jėga vis dėlto yra

konkurencija. Veiksmingai ir konkurenciją skatinančiu būdu ES reguliavimo sistemą taikiusios valstybės pritraukė daugiausia investicijų ⁽¹¹⁾. Didžiausia plačiajuosčio ryšio skvarba dažniausiai būdinga valstybėms, kuriose yra stipri išvirtintusių rinkos dalyvių ir kabelinio ryšio operatorių konkurencija ⁽¹²⁾.

Santrauka

Komisija mano, kad efektyvesniu spektro valdymu būtų atskleistas visas jo potencialas, o tai skatintų teikti novatoriškas, įvairias ir prieinamas paslaugas Europos piliečiams ir sustiprintų Europos IRT pramonės konkurencingumą. Kitais atžvilgiais Komisija mano, kad tinkamiausias investicijų, naujovių diegimo ir rinkos plėtos skatinimo būdas yra visiškai ir veiksmingai taikomi reguliavimo sistemos principai ir lanksčios priemonės.

1.4 Siūlomi pakeitimai

Dabartinė reguliavimo sistema davė nemažai naudos, tačiau kai kurioms jos sritims būtina skirti dėmesio, kad ji būtų veiksminga ir kitą dešimtmetį. Pagrindinės dvi sritys, kuriose reikėtų daryti pakeitimų, yra dvi:

- Komisijos spektro valdymo politikos principo taikymas elektroniniams ryšiams, kaip išdėstyta 2005 m. rugsėjo mėn. komunikate ⁽¹³⁾;

- procedūrų naštą, susijusios su rinkų, kurioms taikomas *ex ante* reguliavimas, tyrimu, mažinimas.

Be šių dviejų sričių, komunikate įvardijami kiti pakeitimai, kuriais siekiama:

- stiprinti bendrąją rinką,
- stiprinti vartotojų ir naudotojų interesus,
- gerinti saugumą ir
- panaikinti pasenusias nuostatas.

⁽⁷⁾ COM(2006) 68, 2006 2 20.

⁽⁸⁾ Pareikštos nuomonės pateiktos http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm.

⁽⁹⁾ Sprendime 676/2002/EB dėl radijo spektro numatomas techninis spektro naudojimo sąlygų suderinimas (per Radijo spektro komitetą); strateginės konsultacijos dėl radijo spektro politikos teikiamos per Radijo spektro politikos grupę.

⁽¹⁰⁾ Žr. 6 išnašą.

⁽¹¹⁾ Europos Komisijos Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinio direktorato užsakyму *London Economics* kartu su *PricewaterhouseCoopers* atliktas tyrimas „Elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įvertinimas. Ekonomikos augimas ir investicijos ES elektroninių ryšių sektoriuje“ (turi būti paskelbtas).

⁽¹²⁾ Žr. susijusio Komisijos tarnybų darbo dokumento 2 skirsnį.

⁽¹³⁾ COM(2005) 411, 2005 9 6.

2. Įvadas

2.1 Komitetas tvirtai remia Komisijos pasiūlymus dėl ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos persvarstymo. Komitetas taip pat pripažįsta, kad Komisija atliko nuodugnų darbą sujungdama ekspertų tyrimų ir konsultacijų su visais suinteresuotais subjektais rezultatus Komunikate dėl ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos persvarstymo (COM(2006) 334 final ir su juo susijusiame Komisijos tarnybų darbo dokumente ⁽¹⁴⁾). Tačiau Komitetas norėtų, kad Komisija atsižvelgtų į šioje nuomonėje išsakytas abejones ir toliau pateikiamas rekomendacijas.

2.2 Reguliavimo sistemą reikia suderinti su IRT sektoriaus plėtros strategija ir remti gyvybiškai svarbų elektroninių ryšių indėlį į Sąjungos ekonominį ir socialinį gyvenimą. Todėl Komitetas tvirtai pritaria sistemos persvarstymo tikslui — remti „i2010 — Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“ iniciatyvą ⁽¹⁵⁾, kurioje išdėstyta kaip IRT sektorius gali dalyvauti įgyvendinant Lisabonos strategiją skatin-damas augimą, konkurencingumą ir darbo vietų kūrimą. Visų pirma, mes pripažįstame, kad reguliavimo sistema svarbi bendros Europos informacinės erdvės sukūrimui, kuri sudaro galimybę teikti saugų, didelės spartos plačiąjuosį ryšį už priei-namą kainą, gausią ir įvairią medžiagą bei skaitmenines paslaugas; pasaulinio lygio IRT tyrimų ir naujovių rezultatus, panaikinančius atotrūkį nuo svarbiausių Europos konkurentų; ir informacinę visuomenę, apimančią visus visuomenės sluoksnius, teikiančią aukštos kokybės visuomenines paslaugas ir gerinančią gyvenimo kokybę.

2.3 Komitetas pripažįsta, kad reguliavimo sistema buvo sėkminga nuo pat jos įteisinimo pradžios. Jis pažymi, kad susi-formavo visos Europos telekomunikacijų pramonė, daugelyje rinkų išaugo paslaugų konkurencija, naujovių diegimo lygis yra aukštas ir ES telekomunikacijų paslaugų faktinės sąnaudos suma-žėjo. Komitetas taip pat pastebėjo, kad pastaraisiais metais išaugo investicijos į šią rinką ir investavimo lygis Europoje pralenkė investavimo rodiklius JAV bei Azijos ir Ramiojo vande-nyno regione. Tai, kad aukščiausias investicijų lygis nustatytas tose šalyse, kurios laiku ir veiksmingai pritaikė šia reguliavimo sistemą, liudija, kad ji yra naudinga. Nepaisant šio teigiamo poveikio, Komitetas taip pat pažymi, kad skaitmeninės atskirties problema tampa vis opesnė visoje Europoje.

2.4 Komitetas atkreipia Komisijos dėmesį į ankstesnes EESRK nuomones, kuriose remiama reguliavimo sistema ir pateikiamos

rekomendacijos elektroninių ryšių sektoriaus plėtrai ir augimui skatinti ⁽¹⁶⁾, kad būtų pasiekta pažanga įgyvendinant i2010 stra-tegiją.

Šioje nuomonėje Komitetas nori išdėstyti savo požiūrį į sritis, keliančias ypatingą susirūpinimą, ir pateikti keletą rekomenda-cijų.

3. Rekomendacijos

3.1 Laikantis bendrojo reguliavimo principo, visuotiniai inte-resai — visuomenės gerovė — turėtų turėti viršenybę prieš privačius ir verslo interesus. Komitetas taip pat mano, kad pati rinka viena negali deramai reguliuotis visuomenės labui. Todėl reikalinga stipri reguliavimo sistema, remianti didesnio piliečių skaičiaus interesus, kaip to siekia Lisabonos strategija.

3.2 Atsižvelgiant į 2.1 punkte minimus veiksnius, Europa turėtų kuo greičiau pereiti prie į rinką orientuoto požiūrio į spektro valdymą suteikdama daugiau teisių rinkos dalyviams, labiau skleisdama spektro prekybą ir mažindama biurokratinės bangų skyrimo procedūras.

3.3 Siekiant sukurti nuoseklų ir integruotą visos Europos spektro valdymą, reikėtų įsteigti Europos spektro agentūrą.

⁽¹⁴⁾ Žr. EESRK nuomones dėl:

- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl elektroninio verslo politikos pritaikymo „besikeičiančioje aplinkoje: Go Digital“ iniciatyvos pamokos ir ateities iššūkiai — OL C 108, 2004 4 30, p. 23.
- Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo sukurti daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu bei naujosiomis interneto technologijomis — OL C 157, 2005 6 28, p. 136.
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komi-tetui „Sujungti Europą dideliu greičiu: nacionalinės plačiąjuosčio ryšio strategijos“ — OL C 120, 2005 5 20, p. 22.
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl i2010 — Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti — OL C 110, 2006 5 9, p. 83.
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl e. prieinamumo — OL C 110, 2006 5 9, p. 26.
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl atotrūkio įdiegiant plačiąjuosį ryšį mažinimo — CESE 1881/2006.
- Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl saugios informacinės visuomenės strategijos — „Dialogas, partnerystė ir teisių suteikimas“ — R/CESE 1474/2006, rengiamas šiuo metu.

⁽¹⁴⁾ SEC(2006) 816.

⁽¹⁵⁾ COM(2005) 229 final, Žr.

http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/i2010/index_en.htm.

3.4 Supaprastindama pranešimo reikalavimus, numatytus pagal 7 straipsnio procedūrą, Komisija kartu turėtų idėmiau stebėti nacionalinių reguliavimo institucijų (NRI), siekiančių pajvairinti pasiūlą, įgyvendinamas reguliavimo priemones. Kalbant apie konkurencingumą, Europos Komisija dalį savo kontrolės įgaliojimų perdavė nacionalinėms institucijoms.

3.5 Komisija turėtų atsižvelgti į skirtingas nacionalinių rinkų sąlygas ir gerbti nacionalinių reguliavimo institucijų turimą darbo šiomis sąlygomis patirtį. Todėl Komitetas rimtai abejoja dėl pasiūlymo suteikti veto teisę Komisijai pagal 7 straipsnio procedūrą ir pabrėžia, kad būtina ypač atsargiai naudotis tokiais įgaliojimais.

3.6 Komitetas yra rimtai susirūpinęs, kad palankus reguliavimo sistemos požiūris į stambius tarptautinio masto paslaugų teikėjus ir tinklo operatorius galiausiai gali lemti oligopolijos susidarymą. Reguliavimo sistemoje turi būti tinkamai atsižvelgta į šį susirūpinimą keliantį klausimą, kad joje nebūtų neteisingai išskiriamos tarptautinės įmonės.

3.7 Siekdamas vidaus rinkos vystymo pažangos ir derindama reguliavimo požiūrio politiką ir nuoseklumą, Komisija turėtų dažniau naudotis Ryšių komitetu ir Radijo spektro komitetu bei Europos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo grupe ir Radijo spektro grupe.

3.8 Siekdamas gerai informuoti vartotojus apie jiems siūlomą paslaugų pasirinkimą, Komitetas siūlo skatinti nacionalines reguliavimo institucijas kurti interneto priemones, kurios gali padėti vartotojams palyginti rinkoje konkuruojančių teikėjų elektroninių ryšių paslaugų ir kainų pasiūlymus.

3.9 Siūlomoje Universaliųjų paslaugų žaliojoje knygoje, kurią planuojama paskelbti 2007 m., turėtų būti pripažinta būtinybė sumažinti vis didėjančią atotrūkį infrastruktūros ir paslaugų srityje tarp labiausiai ir mažiausiai išsivysčiusių ES regionų. Jei šio atotrūkio problema nebus išspręsta išipareigojimais teikti universalias paslaugas remiantis dar nustatytinomis priemonėmis ir per tam tikrą laiką atlikta analize, reikės rasti alternatyvias priemones, pvz., panaudoti ES struktūrinių fondų remiamas nacionalines investicijų programas.

3.10 Komitetas yra įsitikinęs, kad dėl didėjančios plačiajuosčio ryšio paslaugų svarbos ekonominiams ir socialiniams vystymuisi, plačiajuosčiai ryšys turėtų būti įtrauktas į universaliųjų paslaugų apibrėžties taikymo sritį⁽¹⁷⁾.

3.11 Be to, kartojant Komiteto nuomonės dėl atotrūkio įdiegiant plačiajuosčių ryšių mažinimo⁽¹⁸⁾ rekomendacijas, Komisija turėtų patikslinti, kokia minimali sparta ir paslaugų kokybė turėtų būti būdinga plačiajuosčiam ryšiui.

⁽¹⁷⁾ COM(2005) 203 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis.

⁽¹⁸⁾ Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl atotrūkio įdiegiant plačiajuosčių ryšių mažinimo — CESE 1181/2006.

3.12 Komitetas primygtinai ragina Komisiją kartu su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis parengti visoje Bendrijoje taikomą nuobaudų už nusikaltimus elektroninių ryšių saugumui tvarką. Reikia taip pat apsvarstyti mechanizmus, kurie padėtų vartotojams skubos tvarka (individualiai arba kolektyviai) pasinaudoti „ieškinio pareiškimo teise“ prieš pavienius pažeidėjus.

3.13 Už šios reguliavimo sistemos taikymo srities ribų Komitetas ragina Komisiją sistemingai tirti saugumo pažeidimus, pvz., nepageidaujamus elektroninius laiškus, duomenų vagystę (angl. „phishing“) ir kompiuterinį įsilaužimą, vykdomus už ES ribų, ir ieškoti sprendimų tarpvalstybiniu lygmeniu.

4. Pastabos

4.1 Pritarimas reguliavimo sistemai ir jos persvarstymui

4.1.1 Siekiant sukurti darniai veikiančią visos Europos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinką, reikia geros reguliavimo sistemos, susiejančios sudėtingus politinius, socialinius ir ekonominius veiksnius, kuriuos būtina suderinti. Dabartinė reguliavimo sistema pasitvirtino kaip veiksminga priemonė kuriant konkurencingą, novatorišką ir sparčiai augančią ryšių paslaugų rinką Europoje, tuo pačiu metu buvo išreikštas noras išlaikyti paslaugų teikėjų, vartotojų poreikių ir nacionalinių interesų pusiausvyrą.

4.1.2 Dabartinė reguliavimo sistema įsigaliojo prieš trejus metus, todėl atėjo laikas persvarstyti jos sąlygas atsižvelgiant į sukaupą patirtį ir ateities iššūkius. Komisijos išnagrinėti ekspertų tyrimai⁽¹⁹⁾ ir plataus masto konsultacijos su visomis suinteresuotomis šalimis suteikė išsamios informacijos persvarstymo procesui; be to, Komisijos pasiūlymai rodo, kad buvo atsižvelgta į visus veiksnius.

4.1.3 Komunikate ir atitinkamame Komisijos tarnybų darbo dokumente išdėstytuose pasiūlymuose pristatomi suderinti ir tikslingi dabartinės reguliavimo sistemos pakeitimai.

4.1.4 Komitetas atkreipė dėmesį į pasiūlymus pašalinti tam tikras pasenusias reguliavimo sistemos nuostatas.

4.2 Spektro valdymas

4.2.1 Per pastarąjį dešimtmetį labai išaugo radijo spektro kaip gamybos veiksnio svarba elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų (pavyzdžiui, judriojo, belaidžio ir palydovinio ryšio, televizijos ir radijo transliacijų) ir kitose taikymo srityse (trumpojo veikimo nuotolio įtaisai, gynybos ir transporto sistemos, lokalizavimas radijo bangomis, GPS ir „Galileo“ palydovinė sistema). Apskaičiuota, kad bendra ES elektroninių ryšių paslaugų, priklausančių nuo radijo spektro naudojimo, vertė viršija 200 milijardų eurų, t. y. sudaro 2-2,5 proc. Europos metinio BVP.

⁽¹⁹⁾ Įskaitant „Rengiantis kitiems elektroninių ryšių reguliavimo etapams. Analizė“ (2006 m.); „Elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įvertinimas. Ekonomikos augimas ir investicijos ES elektroninių ryšių sektoriuje“, London Economics ir PricewaterhouseCoopers (2006 m.).

4.2.2 Kadangi praktiškai visas ES spektras jau yra paskirstytas tam tikram tiksliniam naudojimui ar naudotojams, dažnių paskyrimas bet kokiai naujai sričiai įmanomas tik dabartinių naudotojų sąskaita. Spekto politika privalo atsižvelgti ne tik į elektroninių ryšių poreikius, bet ir į visas kitas spektro naudojimo sritis, įskaitant mokslinius tyrimus, aeronautiką, jūrų laivybą, kosmosą, garso ir vaizdo sektorių (medžiagą), gynybos pramonę, žemės stebėjimą, mediciną, integraciją, kelių saugumą, mokslo sritį ir t. t. Varžymosi dėl radio spektro politika vis dažniau yra kuriama ir nustatoma visai Europos Sąjungai.

4.2.3 Sparti technologijų plėtra, kurią lydėjo duomenų perdavimo skaitmeninis formatas, ir ryšių paslaugų konvergencija lėmė tai, kad sąsaja tarp radio prieigos platformų ir paslaugų, kuriomis tradiciškai rėmėsi spektro valdymas, tapo mažiau aiški.

4.2.4 Technologinės naujovės labai sumažino tarp skirtingų spektro naudotojų atsirandančių trukdžių riziką sumažindamos būtinybę suteikti išskirtinę prieigą prie spektro išteklių ir sudarydamos galimybę dažniau taikyti bendrųjų leidimų sistemą nustatant nedidelius techninius spektro naudojimo apribojimus. Šių naujoviškų technologijų naudojimas galėtų sumažinti spektro prieigos kliūtis ir padidinti jo naudojimo veiksmingumą.

4.2.5 Kritinė būtinybė sudaryti sąlygas didžiulei visos Europos spektro paklausai taikant atsirandančias elektroninių ryšių paslaugų technologijas, ir nemažiau svarbi būtinybė apsaugoti kitoms kritinės svarbos sritims reikalingą spektrą reikalauja išsamaus ES spektro valdymo mechanizmų pertvarkymo.

4.2.6 Nepraktiška yra tikėtis, kad skirtingos Europos reguliavimo institucijos, kurios šiuo metu administruoja spektro skirstymą, pateiks suvienodintą Europos spektro režimą. Būtų tikslinga įgalinti centrinę instituciją — Europos spektro agentūrą — koordinuoti, vadovauti ir kontroliuoti šių kritinės reikšmės išteklių valdymą. Kadangi jos veikla glaudžiai susijusi su pagrindinėmis piliečių teisėmis, ši agentūra privalo Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti savo veiklos ataskaitą.

4.2.7 Komercinių interesų turintiems subjektams turėtų būti suteikta daugiau laisvės nustatyta tvarka prekiauti spektru siekiant, kad elektroninių ryšių srityje komercinis spektras būtų veiksmingai naudojamas didžiausios ekonominės naudos duodantiems tikslams.

4.3 Vidaus rinka ir konkurencija

4.3.1 Vidaus rinkos sukūrimas yra viena svarbiausių Europos gerovės ir gyvenimo kokybės augimo varomųjų jėgų. Susiedama orientavimą, vadovavimą ir vykdymą, reguliavimo sistema sudaro politikos pagrindą elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vidaus rinkos progresui. Tai buvo pasiekta tuo pačiu metu atsižvelgiant į kiekvienos nacionalinės valstybės skirtingas aplinkybes ir laukiančius iššūkius bei skatinant didesnę konkurenciją ir investicijas į tinklus ir paslaugas.

4.3.2 Vidaus rinkos kūrimo procesas turėtų visada užtikrinti, kad visuotinis interesas — visuomenės gerovė — turėtų viršenybę prieš privačius ir verslo interesus. Pati rinka viena negali deramai reguliuoti visuomenės labui. Tai ypač būdinga paslaugų kokybės klausimams ir silpnos konkurencijos sąlygoms. Todėl reikalinga stipri reguliavimo sistema, remianti didesnio piliečių skaičiaus interesus, kaip to siekia Lisabonos strategija, ir pasiūlyti jiems moderniausių technologijų už geriausių kainą.

4.3.3 Dauguma paslaugų teikėjų ir tinklo operatorių veiklą vykdo vienoje nacionalinėje rinkoje. Vis dėlto, Komitetas yra rimtai susirūpinęs, kad palankus reguliavimo sistemos požiūris į stambius tarptautinio masto paslaugų teikėjus ir tinklo operatorius galiausiai gali lemti oligopolijos susidarymą, kai keletas didelių bendrovių dominuos ES rinkoje. Reguliavimo sistemoje turi būti tinkamai atsižvelgta į šį susirūpinimą keliantį klausimą, kad joje tarptautinės įmonės nebūtų neteisingai išskiriamos nacionalinių operatorių sąskaita.

4.3.4 Nors gali būti, kad centralizuotas Europos lygio reguliotojas, panašiai kaip bankininkystės sektoriuje, leistų greičiau ir nuosekliau baigti kurti vidaus rinką elektroninių ryšių srityje, taip pat tikėtina, kad šiuo metu nacionalinėse reguliavimo institucijose (NRI) dirbančių specialistų patirties ir sprendimų praradimas kai kuriose šalyse turės neigiamo poveikio, todėl nacionalinis priešinimasis iš tiesų gali trukdyti baigti kurti vidaus rinką.

4.3.5 Kol kas būtų geriausia, jeigu dabartinis decentralizuoto reguliavimo režimas būtų sustiprintas Komisijai dažniau kreipiantis į Komitetą ir politikos kūrimo patariamąsias struktūras, kurios jau yra sukurtos. Geriau susitarti dėl bendro požiūrio nei bandyti įteisinti „vieno kurpaliaus“ metodą.

4.3.6 Nors tai neįeina į reguliavimo sistemos taikymo sritį, Komitetas yra susirūpinęs tuo, kad elektroninių ryšių tinklais sparčiai plintanti tarptautinė informacinių paslaugų pasiūla gali lemti nepageidautiną nekokybiškos informacinės medžiagos pasklidimą. Komisija turėtų apvarstyti, kaip ES politika galėtų remti kokybiškos informacinės medžiagos, ypač atspindinčios turtingą ES kultūros įvairovę, kūrimą ir skleidimą.

4.4 Vartotojų teisės

4.4.1 Kadangi siūlomos paslaugos tampa vis sudėtingesnės ir atsiranda naujų visoje Europoje teikiamų paslaugų, svarbu tinkamai informuoti vartotojus apie pasirenkamas paslaugas. Siekiant užtikrinti paslaugų kokybę ir kainų skaidrumą, privalu suteikti vartotojams tinkamą informaciją apie konkuruojančius pasiūlymus. Be to, vartotojų teises reglamentuojantys teisės aktai turi būti nuolat atnaujinami, kad atspindėtų naują rinkos dinamiką. Komitetas siūlo skatinti nacionalines reguliavimo institucijas kurti standartizuotų duomenų interneto priemonės, kurios gali padėti vartotojams palyginti rinkoje konkuruojančių operatorių elektroninių ryšių paslaugų ir kainų pasiūlymus.

4.4.2 Pripažįstama, kad Universaliųjų paslaugų direktyvą privaloma atnaujinti, ir pritariama Komisijos pasiūlymui kitais metais pateikti žaliosios knygos diskusijų dokumentą. Tačiau svarbu, kad mažiau išsivysčiusiuose regionuose gyvenantys piliečiai dar labiau nenukentėtų dominuojančią padėtį užimančius paslaugų teikėjus atleidus nuo įpareigojimo teikti universaliąsias paslaugas. Skaitmeninės atskirties problema taps dar didesnė, kai nauji verslo modeliai paskatins internetinės televizijos paslaugų plitimą tarp tų piliečių, kurie yra prisijungę prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio.

4.4.3 Jeigu būtų nuspręsta, kad įpareigojimas teikti universaliąsias paslaugas nebėra sąžiningas ir praktiškas būdas garantuoti pagrindinių XXI amžiaus elektroninių ryšių paslaugų, pavyzdžiui, plačiajuostės prieigos, teikimą, privaloma rasti alternatyvius finansavimo mechanizmus skaitmeninei atskirčiai šalinti, galbūt panaudojant ES struktūrinius fondus.

4.5 Saugumas

4.5.1 Komitetas primena savo nuomonę dėl Komunikato dėl *Saugios informacinės visuomenės strategijos* (COM(2006) 251) ir Komiteto raginimą sukurti integruotą informacijos saugumo strategiją, kurioje būtų susietos Europos iniciatyvos.

4.5.2 Elektroninių ryšių tinklų saugumo pažeidimai turi didelio neigiamo poveikio vartotojų pasitikėjimui ir pasitenkinimui paslaugomis. Be to, saugumo pažeidimai gali pažeisti ES piliečių teises į privatumą. Svarbu, kad siekdama apsaugoti tinklų saugumą ir piliečių teises Komisija veiktų įtaigiai. Mes pritariame reguliavimo sistemos persvarstyme siūlomoms priemonėms šioms opioms klausimams spręsti.

4.5.3 Elektroninių ryšių saugumas yra itin svarbus informacijos technologijų ir paslaugų diegimui ir plėtrai. Visoje Europoje reikia taikyti dideles nuobaudas siekiant užkirsti kelią šiai nusi-kalstamumo rūšiai, kuri menkina vartotojų pasitikėjimą ir stabdo informacinės visuomenės vystimąsi. Komitetas primygtinai ragina Komisiją kartu su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis sukurti visoje Bendrijoje taikomą nuobaudų už nusi-kaltimus elektroninių ryšių saugumo srityje tvarką. Reikia taip pat apsvarstyti mechanizmus, kurie padėtų vartotojams pasinau-doti „teise imtis priemonių“ prieš pažeidėjus.

4.5.4 Be saugumo problemų, kurias sukelia ES teritorijoje esantys asmenys, į Europos tinklų ir piliečių saugumą nuolat kėsিনamasi už Sąjungos ribų. Reikia imtis visų priemonių ir persekioti tokius pažeidėjus, taip pat ir laikant valstybes, kurių teritorijoje pažeidėjai organizuoja tokius išpuolius, atsakingomis už padarytą žalą.

2007 m. sausio 11 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato pagal EB steigimo sutarties 138 straipsnio 2 dalį dėl darbo jūroje standartų stiprinimo

COM(2006) 287 final

(2007/C 97/11)

2006 m. birželio 16 d. Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Komisijos komunikato pagal EB steigimo sutarties 138 straipsnio 2 dalį dėl darbo jūroje standartų stiprinimo*

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu rengimą, 2007 m. sausio 11 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Thomas Ettly.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (vasario 15 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 190 narių balsavus už ir 5 susilaikius.

1. Įžanga

1.1 2006 m. konsoliduota Konvencija dėl darbo jūroje standartų yra viena iš pagrindinių Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) naujų priemonių, kurioje numatytos nuostatos ir dėl jūrinių teisių į tinkamas darbo sąlygas apsaugos, ir dėl sąžiningą laivų savininkų konkurenciją užtikrinančių sąlygų.

1.2 Konvencija yra tinkamą laivybą užtikrinančio tarptautinio reglamentavimo sistemos ketvirtasis ramstis ir papildo tris pagrindines jūros konvencijas, kurias priėmė Tarptautinė jūrų organizacija (IMO) — tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS), tarptautinę konvenciją dėl jūrinių kvalifikacijos (STCW) ir tarptautinę konvenciją dėl teršimo iš laivų prevencijos (MARPOL).

1.3 Naujoji konvencija pakeis 68 galiojančias TDO priemones jūros sektoriuje. Ši konvencija įsigalios, kai ją ratifikuos 30 TDO valstybių narių, kurioms tenka ne mažiau kaip 33 % pasaulio tonažo.

2. Pastabos

2.1 Konvencijoje įtvirtinti darbo standartai, taikomi dirbantiems jūrų laivuose, kurių bendras registruotas tonažas yra 500 ir daugiau tonų ir kurie vykdo tarptautines keliones arba plaukioja į skirtingų valstybių uostus. Tai yra:

- Būtiniausi reikalavimai laivuose dirbantiems jūriniams
- Įdarbinimo sąlygos
- Apgyvendinimas, rekreacinės paslaugos, maistas ir maitinimas
- Sveikatos apsauga, medicininė priežiūra, gerovė ir socialinė apsauga
- Laikymasis ir vykdymas.

2.2 EESRK norėtų padėkoti Komisijai už paramą, suteiktą darbui TDO, kuriam pasibaigus buvo priimta Konvencija, ir už jos bendradarbiavimą su valstybių narių vyriausybėmis ir darbdavių bei darbuotojų organizacijomis atsižvelgiant į trišalę TDO struktūrą. Padėjus tvirtą pagrindą, buvo sukurta nauja priemonė, kurią reikėtų ratifikuoti valstybėms narėms, prireikus pritaikant Bendrijos teisyną.

2.3 EESRK atkreipia dėmesį, kad Konvencija buvo priimta pasiekus trapią pusiausvyrą darant sprendimus tarptautiniu lygiu ir trišalėje struktūroje. Komisijos veiksmai turėtų būti skirti stiprinti ir propaguoti šį pasiekimą ir vengti bet kokių žingsnių, kurie trukdytų jį sėkmingai įgyvendinti.

2.4 EESRK galėtų pritarti Komisijos pasiūlymui paskatinti valstybes nares kuo greitesniam ratifikavimo procesui. Akivaizdu, kad 27 valstybės narės, kurioms priklauso 28 proc. pasaulio laivyno, šitaip pasiūlymus padarytų didelę pažangą.

2.5 Ratifikavimas yra valstybių narių kompetencija, kadangi ES nėra TDO narė. EESRK atkreipia dėmesį ir išreiškia susidomėjimą Komisijos sprendimu paskatinti socialinius partnerius Europos lygmeniu dalyvauti derybose siekiant susitarimo. Jei pavyktų pasiekti tokį susitarimą, valstybės narės galėtų greičiau atlikti ratifikavimą. TEN skyriaus nuomone, šią konvenciją valstybės narės turėtų ratifikuoti kuo greičiau, galbūt 2008 m.

2.6 Socialinių partnerių derybos jau prasidėjo. Esant tokioms aplinkybėms, EESRK mano, jog kol kas nereikėtų reikšti nuomonės toliau išvardytais trim klausimais, kuriuos savo komunikate pateikė Komisija, dėl:

- Bendrijos teisyno pritaikymo
- Papildomų tekstų priėmimo
- Darymo daugiau nei numatyta Konvencijos nuostatose.

Tokios pozicijos reikėtų laikyti ir įpareigojimo taikyti Konvencijos B dalį (Gairės) klausimu.

Socialiniams partneriams nesusitarus, EESRK turėtų iš naujo apsvarstyti šiuos dalykus.

2.7 Konvencijoje numatytos trišalės struktūros klausimu EESRK norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Sutartyje toks mechanizmas nenumatytas. Atsižvelgdama į tai, EESRK norėtų

pareikšti, kad bet koks Komisijos įsivaizduojamas sprendimas dėl trišalio sprendimų priėmimo proceso koordinavimo Bendrijoje jokių būdu neturėtų sumenkinti trišalių TDO susitarimų nacionaliniu lygiu.

2.8 EESRK norėtų rekomenduoti Komisijai paremti TDO ekspertų posėdžius, skirtus plėtoti veiklos gaires dėl vėliavos ir uosto valstybės kontrolės.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl ES ir Japonijos santykių: pilietinės visuomenės vaidmuo

(2007/C 97/12)

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, remdamasis Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalimi, savo plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. sausio 17 d., nusprendė parengti nuomonę dėl ES ir Japonijos santykių: pilietinės visuomenės vaidmuo.

Europos Komisijos narė, atsakinga už išorės santykius ir Europos kaimynystės politiką, Benita Ferrero-Waldner 2006 m. balandžio 6 d. laišku paskatino šią iniciatyvą.

Išorės santykių skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. sausio 24 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėja Eve Päärendson.

433-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (vasario 16 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 112 narių balsavus už, 3 — prieš ir 28 susilaikius.

1. Santrauka ir rekomendacijos

1.1 Europos Komisija paragino Komitetą išanalizuoti Japonijos pilietinės visuomenės raidą ir apsvarstyti, kokiais būdais Europos Sąjunga (ES) galėtų bendradarbiauti su Japonija, kad toliau stiprėtų jų tarpusavio santykiai.

1.2 ES ir Japonija turi daug bendrų vertybių ir interesų. Yra nemažai sričių, kuriose bendradarbiavimas oficialiu lygiu jau tapo tradicija ir sėkmingai vystomas.

1.3 Japonijos susidomėjimas regioniniu bendradarbiavimu laikantis „funkcionalios integracijos“ modelio tampa vis svarbesnis.

1.4 Japonijos pilietinės visuomenės vaidmuo laipsniškai įgauna vis didesnę svarbą, nors dažniausiai ji sutelkia dėmesį į vietos ir regiono klausimus.

1.5 Šiuo metu yra tik keletas sričių, kuriose užmegzti glaudūs ryšiai tarp ES ir Japonijos pilietinių visuomenių, nors vis didesnės bendrų iššūkių įžvalgos rodo, kad atėjo laikas vystyti intensyvesnius ryšius.

1.6 Norint užmegzti aktyvesnius ir tvirtesnius ryšius, prireiks nemažai laiko, o geriausių partnerių suradimas turės lemiamos reikšmės.

1.7 Pirmas svarbus žingsnis šia kryptimi būtų susitikimas bendroms problemoms nustatyti ir galimiems sprendimo būdams rasti.

1.8 Apskritai turėtų būti įprasta į atitinkamus seminarus ir panašius renginius kviešti abiejų partnerių atitinkamas pilietines visuomenės organizacijas.

1.9 Ilgainiui galima būtų numatyti surengti labiau struktūruotą dialogą remiantis apskritojo stalo modeliu.

1.10 Abu Japonijoje veikiančios Europos institutai (toliau — ES centrai) jau yra pagrindas bendradarbiavimo ryšiams užmegzti ir partnerystei kurti.

1.11 Reikėtų sumažinti finansavimo poreikius vis dažniau taikant tokias technologijas kaip vaizdo konferencijos ir interneto telefonija.

2. Įžanga

2.1 Po to, kai ankstesnis bendradarbiavimas tapo intensyvesnis, 2001 m. ES ir Japonija nusprendė paskelbti bendradarbiavimo tarp ES ir Japonijos dešimtmetį, pavadintą „Mūsų bendros ateities kūrimas“⁽¹⁾. Priimtame veiksmų plane yra keturi skirsniai („tikslai“). Galutinis tikslas (IV tikslas) buvo pavadintas „Tautų ir kultūrų suartėjimas“ ir apėmė pilietinės visuomenės ryšių plėtojimą ir tarpregioninių mainų skatinimą. III tikslas (Kova su pasaulio ir visuomenės problemomis) taip pat yra svarbus.

2.2 Labai sėkmingi buvo pastarojo meto renginiai, kurie susiję su pilietinės visuomenės ryšiais: 2005 m. paskelbti keitimosi programos „Žmonės žmonėms“ metais, dviejų ES centrų atidarymas Japonijoje⁽²⁾ Tokijo apylinkėse⁽³⁾ ir Kansai mieste⁽⁴⁾, taip pat 2005 m. balandžio mėn. Briuselyje įvykęs bendras simpoziumas, skirtas aptarti veiksmų plano „Mūsų bendros ateities kūrimas“ įgyvendinimo pažangą bei galimas permainas, kurių gali prireikti vertinant besikeičiančią padėtį Japonijoje, ES ir kitur.

2.3 Šios nuomonės tikslas — apsvastyti Japonijos pilietinės visuomenės raidą ir ieškoti būdų, kaip ES pilietinė visuomenė ir pirmiausia EESRK galėtų bendradarbiauti toliau stiprinant ES ir Japonijos ryšius⁽⁵⁾.

2.4 EESRK pilietinę visuomenę apibūdina kaip visas organizacines struktūras, kurių narių tikslai ir atsakomybė yra visuotinės svarbos ir kurie yra tarpininkai tarp valstybės institucijų ir piliečių⁽⁶⁾.

(1) „Mūsų bendros ateities kūrimas“, ES ir Japonijos veiksmų planas, priimtas 2001 m. dvišaliame Europos Sąjungos ir Japonijos susitikime Briuselyje.

(2) ES centrus finansuoja ES; jų tikslas — užpildyti abipuses Japonijos ir ES žinių spragas, kad visų fakultetų studentai įgytų žinių apie Europos Sąjungą.

(3) Dalyvauja šios institucijos: Hitotsubashi universitetas, Tarptautinis krikščioniškasis universitetas, Tokijo užsienio studijų universitetas ir Tsuda kolegija
<http://www.eu-jp-tc.org>.

(4) Dalyvauja šios institucijos: Kobės universitetas, Kwansei Gakuin universitetas ir Osakos universitetas
http://eu-jp-kansai.jp/index_en.html.

(5) Žr. Komisijos narės Ferrero-Waldner laišką D/06/468, rašytą 2006 m. balandžio 6 d.

(6) Išsamesnė apibrėžtis pateikta COM (2005) 290.

3. Prielaidos

3.1 Japonija yra pagrindinis Rytų Azijos veikėjas, regiono, kurio ekonominė svarba auga, regioninis bendradarbiavimas sparčiai gerėja, tačiau kartu didėja su saugumu susijusios problemos. Didėjant Rytų Azijos regiono, įskaitant Kiniją, svarbai ES, glaudesni ES ir Japonijos santykiai sudarys pusiausvyrą ir apims intensyvesnį bendradarbiavimą regioniniais klausimais⁽⁷⁾.

3.2 Japonija taip pat yra vienas iš ES strateginių partnerių. Nors Europa ir Japonija yra priešingose žemės rutulio pusėse, o jų abiejų kultūros sudėtingos ir labai skirtingos, yra daug bendrų vertybių. Tiek Europa, tiek ir Japonija yra dideli ekonominiai subjektai, siekiantys didesnio vaidmens tarptautiniu mastu. Turime daug bendrų pamatinių vertybių ir mus sieja daug bendrų interesų ir problemų. Abiejų partnerių visuomenės yra demokratinės. Mes suinteresuoti įtvirtinti ir gilinti santykius bei abipusį supratimą.

3.3 Ekonominė prasme Japonija yra penkta pagal dydį ES eksporto rinka (6,6 proc.) ir ES yra antra pagal dydį Japonijos eksporto rinka. Šiuo metu Japonijos BVP augimas yra 2,7 proc. per metus, o nedarbas — apie 4,5 proc. Japonija sukuria apie 14 proc. pasaulio BNP (Kinija — 3,4 proc.), o pajamos, tenkančios vienam gyventojui, siekia 32 230 JAV dolerių (Kinijoje — 780 JAV dolerių).

3.4 Ankstesniais bendradarbiavimo etapais svarbiausi bendrų klausimų aspektai buvo susiję su prekyba ir kitais ekonomikos veiksniais, tarp jų ir su nemažomis abipusėmis užsienio investicijomis. Ekonomikos reformos yra svarbios abiem šalims kaip priemonė konkurencingumui globalizuotame pasaulyje gerinti, kartu išsaugant savo socialinius modelius ir atsižvelgiant į tvarų augimą.

3.5 Šiuo metu yra daug sektorių, kuriuose ES ir Japonijos bendradarbiavimas yra gerai išvystytas. Pavyzdžiui, esama nuolatinių forumų, kuriuose diskutuojama apie mūsų pramonės politiką, mokslą ir technologijas, informacines technologijas, užimtumą, socialinius klausimus, elektroninę prekybą, mokslinius tyrimus, pagalbą vystymuisi ir aplinkos apsaugą. 2006 m. Japonijos socialiniai partneriai vis labiau domėjosi įmonių socialine atsakomybe. Be to, ES ir Japonijos dialoge dėl reglamentavimo reformos (pradėtame prieš 12 metų) nuosekliai aptariami visi reglamentavimo klausimai. Konkretesnė informacija apie kai kurias programas pateikta I priede. Šiame dialoge dalyvauja daug Europos Komisijos generalinių direktoratų, taip pat ES valstybės narės.

(7) Jau yra nemažai regioninių institucijų, kurių veikloje yra numatytas dalyvavimas Europoje vykdomoje veikloje. Azijos ir Europos vadovų susitikimas (ASEM) ir Azijos-Europos fondas (ASEF) yra svarbūs pavyzdžiai. Dalyvavimas tokių organizacijų veikloje galėtų dar labiau padidinti ES ir Japonijos pilietinės visuomenės bendradarbiavimo lygį.

3.6 Japonijoje laipsniškai plinta reiškinys, kurį būtų galima pavadinti santykių su Europa „artimumo pojūčiu“. Vis dėlto ten dar mažai žinoma apie neseniai į Europos Sąjungą įstojušias valstybes.

4. Pilietinės visuomenės raida

4.1 Kaip jau pirmiau paminėta, Japonijos ir ES ⁽⁸⁾ kultūra ir socialinės sąlygos labai skiriasi. Todėl nenuostabu, kad Japonijos pilietinės visuomenės organizacijos taip pat yra kitokios. Akivaizdžiausias skirtumas yra tai, kad dar visai neseniai Japonijoje valstybė dominavo formuojant pilietinę visuomenę; be socialinių partnerių, organizacijas turėdavo patvirtinti institucijos, kurios jas vėliau prižiūrėdavo.

4.2 Tokią padėtį visuomenė rėmė, nes susivienijus elitinei centralizuotai biurokratijai ir pagrindiniams pramonės interesams (kuriuos parėmė parlamentariai) leido greitai ir veiksmingai priimti ir įgyvendinti politinius sprendimus; visa tai prisidėjo prie ekonomikos augimo ⁽⁹⁾. Esant tokioms aplinkybėms pilietinės visuomenės vaidmuo valdyme buvo labai ribotas. Net tokių sąvokų kaip „pilietinė visuomenė“, „valdymas“ ir „atskaitingumas“ nebuvo populiariuose to meto žodynuose.

4.3 Devintojo dešimtmečio pabaigoje sprogo vadinamasis „ekonominis burbulas“, sukėlęs defliaciją ir ekonomikos sąstingį, kuris įveiktas tik visai neseniai. Vėliau, dešimtajame dešimtmetyje, Japonijoje kilo keletas skandalų, susijusių su aukštus postus užimančiais biurokratais, lėmusių sumažėjusį visuomenės pasitikėjimą valstybės ir svarbiausių pramoninių interesų dominavimu. Šie skandalai ir netinkamai organizuoti gelbėjimo ir atstatymo darbai po Didžiojo Hanshin-Awaji žemės drebėjimo Kobėje 1995 m. parodė visuomenei kai kurių pilietinės visuomenės organizacijų veiksmingumą (ir galimybes). Tai paskatino 1998 m. priimti naują Ne pelno organizacijų (NPO) įstatymą, kuriuo buvo pripažinta, kad pilietinės visuomenės organizacijos gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant gero valdymo ⁽¹⁰⁾. Šiuo įstatymu buvo pašalinta daug NPO vystymosi kliūčių ir gerokai sumažėjo biurokratinė priežiūra, kuri buvo tapusi didele našta. Tai buvo viena iš permainų, padėjusių sumažinti Japonijos visuomenėje ir politikoje reguliavimą ir centralizavimą.

4.4 Nuo tada pilietinė visuomenė pradėjo keistis; gana sparčiai daugėjo pilietinės visuomenės organizacijų; didžiausias augimas būdingas toms organizacijų grupėms, kurios pabrėžia esančios nepriklausomos nuo institucijų. Dabar Japonijoje svars-

toma, kaip geriau panaudoti visas galimybes, kurias turi Japonijos visuomenė. Tai padės didinti pilietinės visuomenės organizacijų svarbą ir įtaką. Pradedama geriau suprasti dalyvaujamąsias demokratijos procesą, visus teisės aktų projektus dabar galima aptarti internete; tačiau, anot pilietinei visuomenei atstovaujančių organizacijų, neatrodo, kad pilietinės visuomenės (neskaitant socialinių partnerių) požiūris pakankamai dažnai darytų įtaką galutiniams sprendimams.

4.5 Vykstant diskusijoms apie Japonijos pilietinę visuomenę, ji paprastai skirstoma į 2 pagrindines grupes. Pirmą grupę — nevyriausybines organizacijas (NVO), pirmiausia teikiančias paslaugas vystymosi srityje ir atliekančias humanitarinį darbą užsienyje. Didelę jų veiklos dalį finansuoja vyriausybė (Užsienio reikalų ministerija); jos, vykdydamos oficialiąsias pagalbos vystimui programas (OPP), glaudžiai bendradarbiauja su institucijomis ir nuolat rengia posėdžius su vyriausybe, kad skatintų glaudų dialogą ir bendradarbiavimą. Tačiau jų finansiniai ir žmogiškieji ištekliai yra riboti.

4.6 Greta jų dar yra nevyriausybines organizacijas, kurių veikla yra labai įvairiapusiška; ji apima socialinius partnerius, verslo ir profesines organizacijas ir tas, kurios dirba aplinkosaugos, vartotojų apsaugos, žemės ūkio, kultūros ir kituose sektoriuose. Šie suinteresuoti subjektai vis aktyviau dalyvauja socialiniame dialoge, kuris prasideda Japonijos arba užsienio kapitalo įmonėse dėl jų socialinės atsakomybės, laikydamiesi savanoriškumo principo. Be to, sveikatos apsaugos sektoriaus organizacijų vaidmuo yra labai svarbus. Kartais ir jos gauna valstybės finansavimą. Dauguma jų yra tiesiogiai susijusios su vietos ir regionų lygio sprendimų paieška sprendžiant vietos ir regionų problemas; jos dirba vietos bendruomenių labui. Dėl to mažiau yra nacionalinių ne pelno organizacijų.

4.7 Jaunimui taip pat tinkamai atstovauja studentų ir kitos organizacijos.

5. Šiandieniniai Japonijos ir ES pilietinės visuomenės organizacijų ryšiai

5.1 Nors tarp ES ir Japonijos valdžios institucijų nuolat palaikomi aktyvūs ryšiai (žr. pirmiau 3.5 dalį ir priedus), kurių svarbą savo kalbose nuolat pabrėžia abiejų pusių politiniai vadovai, daugumos pilietinės visuomenės organizacijų ryšiai nėra labai gilūs. Tačiau esama sričių, kuriose tie ryšiai yra ir tvirti, ir aktyvūs.

⁽⁸⁾ Japonijos kultūros istorija yra labai ilga, kuriai didelę įtaką padarė tai, kad ilgus amžius Japonija buvo atkirsta nuo kitų pasaulio šalių.

⁽⁹⁾ Ši sėkmė lėmė „rezultatų teisėtumo“ principo įsitvirtinimą, kuriuo remiantis teisėtumas buvo grindžiamas rezultatais siekiant tikslų; tai buvo daroma „pastangų teisėtumo“, grindžiamo demokratinio dalyvavimo procesu, sąskaita.

⁽¹⁰⁾ Japonijos požiūriu, ES taip pat buvo krizių, pvz., įvykiai, nulėmę Ž. Santero vadovaujamos Komisijos atsistatydinimą, ES valdymo persvarstymą ir didesnę pilietinės visuomenės dalyvavimą politikos formavimo procese.

5.2 Socialiniai partneriai

Darbdaviai — Nippon Keidanren (Japonijos verslo asociacija) yra įvairiašakė ekonominė organizacija, įkurta 2002 m. gegužės mėn. susijungus Keidanren (Japonijos ekonominių organizacijų federacija) ir Nikkeiren (Japonijos darbdavių asociacijų federacija). Tarp 1662 jos narių yra 1 351 įmonė, 130 pramonės asociacijų ir 47 regioninės ekonominės organizacijos (pagal 2006 m. birželio 20 d. duomenis).

Profesinės sąjungos yra palyginti silpnos, tiek dėl savo narių skaičiaus, tiek dėl išteklių. Apie 20 proc. darbuotojų yra profesinių sąjungų nariai. Du trečdalius jų vienija didžiausia profesinių sąjungų organizacija (RENGO⁽¹¹⁾). RENGO turi savo biurą Briuselyje. Ji gali naudotis Europos profesinių sąjungų konfederacijos informacija ir dažnai siunčia savo atstovus dalyvauti valstybės narėse vykstančiuose profesinių sąjungų susitikimuose.

5.3 Pastaruosius 10 metų kasmet vyksta ES ir Japonijos verslo dialogo apskritasis stalas (darbdavių susitikimas), kuriame svarstomas ekonominių ir prekybinių santykių gerinimas ir vis plačiau aptariami globalinės svarbos klausimai, tarp jų ir energetika. Jo rekomendacijos pateikiamos metiniame dvišaliame ES ir Japonijos viršūnių susitikime politiniams vadovams, kurie pasirenge atsižvelgti į juos. Be to, ES ir Japonijos verslo organizacijos jau seniai rengia dialogus įvairiais klausimais.

5.4 Jau šešerius metus ES ir Japonijos vartotojų organizacijos, sprendžiančios pasaulinės svarbos uždavinius, rengia susitikimus, pvz., maisto saugos ir ženklinimo klausimais. Kiti bendradarbiavimo pavyzdžiai — kasmet vykstantys žurnalistų, piliečių judėjimų atstovų, NVO ir aplinkosaugininkų dialogai. Reikia paminėti ir mokslininkų bendradarbiavimą, vystomą tarp universitetų, aukštųjų mokyklų ir mokslinio tyrimo įstaigų, kurių tarpusavio ryšiai, neseniai įsteigus Japonijoje du ES institutus, sustiprės. Japonijos mokslo įstaigos palaiko itin glaudžius tarpusavio ryšius, taip pat ir ryšius su panašiomis institucijomis ES.

5.5 Pripažįstant asmeninių ryšių būtinybę geresniam tarpusavio supratimui, ES ir Japonija susitarė, kad 2005 m. būtų paskelbti mainų programos „Žmonės žmonėms“ metais. Tai buvo labai sėkmingas projektas, įvyko apie 1900 renginių, ir šiuo metu yra diskutuojama dėl tolesnio darbo pagal šią programą. Bus nelengva išsaugoti pasiektus rezultatus ir jais toliau remtis vystant savo veiklą.

5.6 Šie tarpusavio ryšiai yra labai naudingi ir rodo, kad galima užmegzti ilgalaikius ryšius, jei abi pusės turi aiškius bendrus uždavinius, atsižvelgiant į besikeičiantį pasaulį, kuriam būdingi globalūs veikimo principai ir standartai bei didėjantys

konkurencingumo reikalavimai. Šie ryšiai apima tvarų vystymąsi (pirmiausia „žaliuosius pirkimus“⁽¹²⁾), susijusius su energetikos sauga, ir gamtinius išteklius), pagalbą vystimuisi (ES ir Japonija yra didžiausios vystymosi paramos teikėjos pasaulyje), vis labiau senėjančią visuomenę (ir atitinkamas pasekmes pensijoms, sveikatos apsaugai ir socialinei paramai), imigraciją, darbą įvairiatuotėje visuomenėje, darbo ir šeimos santykių pusiausvyrą ir užimtumo klausimus. Įmonių socialinė atsakomybė, kaip ir lyčių pusiausvyrą, yra ta sritis, kurioje lengviau galima pastebėti bendrus interesus. Vertėtų keisti nuomonėmis pirmiau nurodytais klausimais.

5.7 EESRK palaiko neoficialius ryšius su Kansai mieste esančiu ES centru. Šiuo metu tai vieninteliai EESRK ryšiai, nors daugelis Komiteto narių turi tam tikrą bendradarbiavimo su Japonijos organizacijomis patirtį.

6. Galimi veiksmai, skirti kurti ir palaikyti ES ir Japonijos pilietinės visuomenės organizacijų ryšius

6.1 Pasitinkant bendrus iššūkius, akivaizdu, kad pilietinė visuomenė privalo atlikti svarbų vaidmenį tiek įgyvendinant bendras iniciatyvas ES ir Japonijoje, tiek ir ES ir Japonijos santykiuose. Dvišalėse diskusijose dalyvaujančios pilietinės visuomenės organizacijos, užimdamos aiškią poziciją, prisideda prie ES ir Japonijos politinio proceso stiprinimo. Nekyla abejonų, kad yra dar nemažai galimybių nuveikti gerokai daugiau siekiant įgyvendinti tikslus, numatytus atitinkamuose ES ir Japonijos veiksmų plano⁽¹³⁾, apimančio ir pilietinę visuomenę, skyriuose; šis darbas galėtų gerokai praturtinti ES ir Japonijos santykius.

6.2 Svarbiausias ryšių su Japonijos pilietinės visuomenės organizacijomis tikslas — geriau pažinti ir suprasti vieniems kitus; tai padės toliau vystyti bendradarbiavimą. Tik tada galėsime pradėti tinkamai bendradarbiauti ir prisidėti stiprinant dabartinius tvirtus mūsų atitinkamų valdžios institucijų tarpusavio ryšius. Tai nebus greitas procesas, tačiau vertėtų kreiptis paramos į Europos Komisiją ir Japonijos valdžios institucijas ir surengti pirmąjį susitikimą bendroms problemoms nustatyti ir tolesniam vystimuisi aptarti, o taip pat numatyti, kokios organizacijos galėtų geriausiai atstovauti abiem šalims⁽¹⁴⁾; po šio pradinio susitikimo, turėtų vykti kryptingas darbas, įskaitant ir bendrus veiksmus. Tarp šio susitikimo dalyvių turėtų būti ES ir Japonijos pilietinės visuomenės atstovai, kurie galėtų padėti tolesnio bendradarbiavimo pagrindus. Kalbant apie ES, EESRK ir socialiniai partneriai ES lygiu turėtų deleguoti didelę dalį atstovų į šį susitikimą.

⁽¹²⁾ „Žalieji pirkimai“ — tai tokia sistema, kurioje viešieji pirkimai turi apimti nemažą dalį ekologiškų produktų.

⁽¹³⁾ Žr. 2.1 dalį aukščiau.

⁽¹⁴⁾ Nors kai kurie partneriai, tokie kaip Japonijos tarptautinių mainų centras (JCIE) ir EUJ, galėtų padėti, iš pradžių taip pat prireiks Japonijos valdžios konsultacijų.

⁽¹¹⁾ 6,5 mln. darbuotojų yra RENGO nariai (pagal 2006 m. birželio mėn. duomenis).

6.3 Komisija turėtų svarstyti galimybę kviešti ES ir Japonijos pilietinės visuomenės organizacijas (PVO) dalyvauti visuose atitinkamuose seminaruose ir panašiuose renginiuose; tai paskatintų panašiai elgtis ir Japonijos valdžios institucijas. Ilgainiui tai padėtų didinti partnerių tarpusavio supratimą ir kurti tinklą, kuris praverstų įvairiems ryšiams užmegzti. Informacija apie tokius renginius turėtų būti nuolat įtraukiama į Komisijos ir Japonijos partnerių susitikimų darbotvarkę.

6.4 Itin svarbu pasirinkti tinkamas diskusijų, kuriose dalyvauja PVO, temas. Jei oficialiuose susitikimuose nustatomi klausimai, kuriuos svarstant būtų naudinga dalyvauti PVO, Komisija ir Japonijos valdžios institucijos turėtų svarstyti galimybę įpareigoti EESRK pasirūpinti, kad kartu dalyvautų partneriai iš Japonijos. Tokiuose bendruose susitikimuose profesinės sąjungos galėtų, pavyzdžiui, aptarti pagrindinius TDO standartus. Iš pradžių šis darbas galėtų būti skiriamas grupėms, sudarytoms *ad hoc* pagrindu; prireikus reikėtų apsvarstyti galimybę steigti nedideles *ad hoc* patariamąsias grupes ⁽¹⁵⁾.

6.5 Pripažindamos didėjančią regioninio bendradarbiavimo svarbą Japonijai, ES pilietinės visuomenės organizacijos taip pat galėtų perduoti savo patirtį ir padėti įvairaus išsivystymo valstybėms siekti didesnės integracijos laikantis „funkcionalios integracijos“ doktrinos. Atsižvelgiant į kai kurių naujųjų valstybių narių patirtį kuriant gerai veikiančias pilietinės visuomenės organizacijas ir skatinant valdžios institucijas įtraukti jas į konsultacijų ir sprendimų priėmimo procesą, būtų galima rasti nemažai dominančių pavyzdžių. Sėkminga ES veikla suvaržyti ir sumažinti galimybes varžytis ir konfliktuoti galėtų praversti sprendžiant regioninio saugumo klausimus.

6.6 Dviejų ES centrų atidarymas Japonijoje (ES centras Tokijoje ir ES centras Kanzai mieste) sudaro sąlygas abiem pusėms užmegzti glaudesnius tarpusavio ryšius ir geriau pažinti vienai kitą, pavyzdžiui:

- EESRK galėtų būti institucija, teikianti paramą ir informaciją.
- tai padėtų vystyti ryšius tiems, kurie norėtų juos užmegzti (konkrečiam tikslui) viename ar kitame regione.

- taip pat galėtų būti siūloma kviešti vieni kitus dalyvauti seminaruose (arba kitokio pobūdžio renginiuose) kaip pranešėjus ir dalyvius.
- EESRK nariai galėtų papasakoti apie ES veiklą, kurioje jie dalyvauja: apie sprendimų priėmimo procesą ES, pilietinės visuomenės organizacijų reikšmę ES ir nacionaliniu lygiu, socialinių partnerių vaidmenį, apie tai, kaip įmonės dalyvauja aptariant ir įgyvendinant įvairius ES įstatymus.
- EESRK galėtų nuolat siūlyti ES centrams galimybes dalyvauti stažuotėse.

Kansai mieste esantis ES centras jau svarsto galimybę surengti keletą bendrų seminarų konkrečiais klausimais. Atsižvelgiant į šias sąlygas, galėtų būti svarstomi tokie klausimai kaip maisto produktų ženklavimas, aplinkosauga ir visuomenės senėjimas.

6.7 Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad universitetai (ir panašios įstaigos) Japonijos visuomenei yra labai svarbūs ir teikia kitokių galimybių glaudesniems ryšiams su PVO užmegzti. Jie galėtų padėti įtraukti jaunimą, kuris bus svarbus veiksnys užmezgiant ilgalaikius ryšius.

6.8 EESRK taip pat turėtų sudaryti nedidelę ryšių grupę, kuri padėtų atnaujinti informaciją ir palaikyti ryšius su Japonijos partneriais. Kai pilietinės visuomenės ilgainiui geriau pažins viena kitą, reikėtų apsvarstyti nuolat veikiančio organo, pavyzdžiui, apskritojo stalo, steigimą.

6.9 Reikėtų palaikyti ryšius su ES ir Japonijos jungtiniu parlamentiniu komitetu užtikrinant, kad pilietinės visuomenės vaidmuo ir potencialas būtų tinkamai įvertinti ir prireikus naudojami siekiant bendros naudos.

6.10 Kaip visada, finansavimo klausimas bus svarbiausias. Vis dėlto tokių renginių išlaidos neturėtų būti didelės, ir naujos technologijos, tarp jų vaizdo konferencijos ir internetinė telefonija, dažnai galėtų padėti sumažinti išlaidas, pirmiausia, kai kalbama apie kontaktus tarp nedidelių steiginių *ad hoc* grupių.

2007 m. vasario 16 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁵⁾ Kalba, kaip ir kitose srityse, kels sunkumų.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rezoliucija dėl Atnaujintos Lisabonos strategijos įgyvendinimo

(2007/C 97/13)

2006 m. kovo 23-24 d. Europos Vadovų Taryba pirmininkavusios valstybės išvadose (12 punktą) palankiai įvertino Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto iniciatyvą priimti didesnę atsakomybę už Lisabonos strategiją Bendrijos lygiu. Europos Vadovų Taryba paragino Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą tęsti darbą ir paprašė iki 2008 m. pradžios parengti suvestinę ataskaitą partnerystei, siekiant augimo ir užimtumo, paremti. Šioje rezoliucijoje EESRK glaudžiai pateikia savo poziciją atnaujintos Lisabonos strategijos atžvilgiu ir nurodo savo darbus šiuo klausimu:

Atnaujintos Lisabonos strategijos įgyvendinimas

2007 m. vasario 14 d. Biuro posėdyje Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nusprendė šią rezoliuciją pateikti pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimui. Plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. vasario 15-16 d. (vasario 15 d. posėdis) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią rezoliuciją 125 nariams balsavus už ir 10 susilaikius.

1. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) palankiai vertina Europos Komisijos tolesnį darbą, susijusį su valstybių narių pateiktomis nacionalinėmis reformų programomis (NRP). Tačiau EESRK baiminasi, kad 2005 m. Lisabonos strategijos taip ir nepavyko atgaivinti užtikrinant, kad apie strategiją bus paskleista visiems suprantama informacija ir strategija bus paremta. EESRK pabrėžia didelę valstybių narių politinės atsakomybės už Taryboje bendrai priimtus įsipareigojimus svarbą. Be pirmiau minėtų valstybių narių įsipareigojimų, taip pat reikalingos veiksmingos partnerystės ir nauji aljansai su socialiniais partneriais ir pilietine visuomene. Turi būti užtikrintas veiksmingas daugialypmeninis valdymas, įskaitant konsultacijas su suinteresuotais subjektais, kurį atidžiai stebės Europos Komisija.

1.1 EESRK mano, kad dabartinis vertinimo metodas turėtų būti papildytas skaidria valstybių narių rezultatų įgyvendinant strategiją lyginamąja analize. Tuo tikslu kiekvienai valstybei narei individualiai parengtos rekomendacijos turėtų būti apsvaistytos tam klausimui skirtose diskusijose ir, galbūt, peržiūrėtos Taryboje, kad būtų galima nustatyti svarbiausias sritis, kuriose ateityje bus imamasi veiksmų.

1.2 EESRK nuomone, apibūdiant ir įgyvendinant NRP, nacionaliniu lygiu turi būti laiku surengtos konsultacijos su pilietine visuomene, kad visos suinteresuotos šalys, siekdamos tikros partnerystės ir dalyvavimo, priimtų atsakomybę už šį procesą. Nacionalinės ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos ir panašios organizacijos savo šalyse turėtų vaidinti svarbų vaidmenį.

1.3 EESRK visiškai pritaria nuostatai, kad atnaujintai strategijai reikėtų skirti daugiau dėmesio. Šią vasarą EESRK pateiks keturis informacinius pranešimus dėl *Investicijų į žinias ir naujoves, Verslo potencialo, visų pirma MVĮ, Prioritetinių gyventojų grupių užimtumo ir Europos energetikos politikos*, kuriais bus remiamasi rengiant 2008 m. suvestinę ataskaitą, skirtą Europos Vadovų Tarybai. Šie pranešimai bus rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis ekonomikos ir socialinių reikalų tarybomis bei panašiomis pilietinės visuomenės organizacijomis.

1.4 EESRK pabrėžia, kad, norint visiškai įgyvendinti atnaujintą Lisabonos strategiją, būtina vykdyti koordinuotą makroekonomikos politiką, aktyviai skatinančią ekonomikos augimą ir užimtumą. Dabartinės teigiamos ekonomikos perspektyvos neturėtų sumenkinti Tarybos siekių įgyvendinti strategiją. Vals-tybių narių ekonomikos tarpusavio priklausomybė reiškia, kad struktūrinės reformos turėtų būti įgyvendintos Europos lygiu. Todėl nacionalinės reformų programos turėtų būti įtrauktos į visos Europos makroekonomikos politikos sistemą, prie kurios turėtų prisidėti visos suinteresuotos šalys. Visuomet reikia atsižvelgti į padėtį pasaulyje.

1.5 EESRK pabrėžia, kad tuo pačiu metu reikėtų užtikrinti nuolatines pramonės permainas, darbo ir gyvenimo kokybę. Turėtų būti siekiama susieti konkurencingumą, socialinę sanglaudą ir darnų vystymąsi. Tuo tikslu Europa ir valstybės narės turėtų paaiškinti atnaujintos Lisabonos strategijos esmę taip, kad plačioji visuomenė aiškiai suprastų jos tikslus. Tam reikalingas veiksmingas bendravimas, kurio iki šiol trūko.

2. EESRK nuomone, visa strategija — tai kintantis procesas, kurį reikia nuolat derinti su valstybėmis narėmis, Taryba ir Europos Komisija. Siekiant šio tikslo turi būti svarstomi šie klausimai:

2.1 Nacionaliniu ir regionų lygiu

— nacionaliniuose biudžetuose reikėtų aiškiau nustatyti su Lisabonos strategija susijusius prioritetus, įskaitant jiems skirtus išteklius;

— visa švietimo ir profesinio mokymo sistemų grandinė turėtų būti kruopščiai išnagrinėta ir bendrojo išsilavinimo ir mokslinio bei techninio ugdymo programų turinys turėtų būti kiek įmanoma aukštesnio lygio, siekiant sudaryti žmonėms sąlygas prisitaikyti prie aplinkos pokyčių ir skatinti piliečių aktyvumą, geresnių darbo vietų kūrimą, verslumą ir naujovių diegimą;

— būtina atkreipti dėmesį į demografinius pokyčius ir jų poveikį finansams, darbo rinkai ir sveikatos apsaugai;

- pažangios darbo rinkos reformos turėtų būti vykdomos laikantis lankstumo ir užimtumo garantijų nuostatų, skatinančių konkurencingumą ir kartu suteikiančių atitinkamą socialinę apsaugą;
- reikėtų įgyvendinti Barselonos tikslus dėl investicijų į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą;
- valstybės narės turi pasinaudoti geriausios praktikos mainais, kurie taip pat gali paskatinti Europos tikslų susiejimą.

2.2 Europos lygiu

- Taryba ir Komisija turėtų nustatyti suderintų prioritetų grafikus ir terminus;
- reikalinga bendra energetikos politika;
- labai svarbu daugiau dėmesio skirti klimato kaitai;
- Europos fondai (Regioninis fondas, Socialinis fondas ir 7-oji bendroji mokslinių tyrimų programa) ir kitos ES finansinės

priemonės turėtų būti nukreiptos į Lisabonos strategijos prioritetus;

2.3 Visais lygiais

- formuojant su Lisabonos strategija susijusią politiką ir nustatant tolimesnius veiksmus, būtinas labiau apibrėžtas ir konkretesnis bendradarbiavimas su socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotais subjektais;
- būtina geresnio reglamentavimo programa ir gerai veikianti vidaus rinka, padedanti siekti ekonominio, socialinio ir aplinkos apsaugos vystymo tikslų, atsižvelgiant į permainas pasaulyje.

3. EESRK ragina Europos Vadovų Tarybą visapusiškai remti pirmiau išdėstytą požiūrį ir prašo į atnaujintos Lisabonos strategijos įgyvendinimą labiau įtraukti organizuotą pilietinę visuomenę.

2007 m. vasario 15 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkas

Dimitris DIMITRIADIS